

Primorski

D N E V N I K

št. 145 (15.247) leto LI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakrit nad Cerkljem, raznošen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni 'Dobrodo' v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni 'Slovenija' pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/633382

ČEČAD - Ul. Ristol 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNIMA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ASS. POST. GR. 1/50%

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Nove kartice **BANCOMAT** s plačilnim servisom **POS**

MOJA BANKA V ŽEPNEM FORMATU.

ČETRTEK, 1. JUNIJA 1995

DARS skrbi za ceste

BOJAN BREZIGAR

Ko se po edini slovenski avtocesti pripelješ skozi postojnska vrata in se mimo bencinske črpalke ter železniške postaje z Notranjske spustiš na Primorsko, te nova velika zelena tabla nad cestniščem s približno dva metra dolgim napisom opozarja, da te cesta naravnost vodi v ... Trieste. Ko potem voziš naprej se znajdeš v težavah, kajti vse ostale table do konca avtoceste te opozarjajo samo na Trst s pripisom »I« tako da vsakdo opazi, da nekaj ni v redu. Razlika je v dejstvu, da je tabla z oznako Trieste nova, table z oznako Trst pa so stare. Gre torej za novo politiko Društva za avtoceste republike Slovenije.

Seveda, DARS že ve, kako se tem stvarjem streže. Treba je spoštovati uradne nazive krajev; ker Italijani v Trstu Slovencev že 50 let odrekajo pravico do dvojezične table ob vhodu v mesto, Slovenija kot samostojna in suverena država to jemlje na znanje. Poleg tega so Italijani znani graditelji cest (nikoli ne veš, kdaj lahko koristiš), v tem času pa bo »standardizacija« morda vseh tudi italijanskim diplomatom, ki si prizadevajo, da bi čimbolj olajšali vstopanje Slovenije v Evropo.

Vse to je rojilo po glavi uradnikom pri DARS-u, ko so naročili table. Seveda, dejstvo, da na Trzaskem piše povsod samo Capodistria, je tu zanamljivo. Prav tako se ne kaže ravnati po Dunajčanih, ki z velikimi tablamihabijo v Preßburg (in posteno se moreš potruditi, da ugotoviš, da gre za Bratislavo). Slovenija mora pač svojo pot. V Evropo. V Trieste. In se kam...

Pred nekaj leti je tedanja (komunistična) oblast privolila v postavitev dvojezične table pri Razdrtem. Ni šlo za smerokaz, ampak za obvestilo, da tam na osnovi določil osimskega sporazuma gradijo avtocestni odsek. Nekateri so zaradi tega nergali in celo protestirali. Sedaj je (demokratska) oblast to napako popravila in določila: proč z dvojezičnostjo, Trieste naj bo.

Za konec še skromen nasvet uradnikom pri DARS-u: ko se bodo peljali nakupovat denimo v Klagenfurt, jim kot temo za razmišljanje ponujamo naslov: Slovenija, Slovenci, nacionalni interesi, manjšine... Pa kaj, ko vse to s cestami nima nič skupnega. DARS, to je vsem znano, skrbi za ceste. In za table.

Cofferati optimist o usodi reforme

Glavni tajnik CGIL Sergio Cofferati je bil med glavnimi soustvarjalci nedavnega dogovora med sindikati in vlado o pokojninski reformi. Te dni je na vseh koncih Italije delavcem pojasnjeval vsebino te reforme, o kateri sedaj po raznih podjetjih poteka glasovanje. Cofferati je optimist, meni, da bodo delavci zanjo glasovali. O tem in o drugih pomembnih vprašanjih, o brezposelnosti, inflaciji, odnosu s strankami, o Diniju je spregovoril v intervjuju za naš dnevnik.

Na 2. strani

Dini branil ministra Mancusa ter razočaral desnico in levico

RIM - Predsednik vlade Lamberto Dini je med razpravo v senatu branil pravosodnega ministra Filippa Mancusa, ki je bil tarča napadov, ker je odredil nove inspekcije na račun milanskega tožilstva, in istocasno kritiziral sodnike, ki da preveč govorijo. Na ta način je žel odobranje desne opozicije, medtem ko levsredinske sile, ki podpi-

rajo njegovo vlado, niso skrivale razočaranja.

Ob zaključku razprave pa je Dini v repliki izjavil, da osvaja dokument, ki ga je o vprašanjih sodstva vložil levi center - dokument je tudi kritiziral pobudo pravosodnega ministra -, in tako je bila nezadovoljna tudi desnica.

Na 3. strani

SREČANJE / SLOVENSKO-ITALIJANSKI ODNOSI

Minister Thaler in Agnellijeva imela konstruktivne pogovore

Ob robu zasedanja Nata v nizozemskem Noordwijku

Bo ZRJ priznala BiH? Owen zapušča bojišče

SARAJEVO - Bosanski Srbi so včeraj predlagali takojšnja pogajanja o izpustitvi približno 370 pripadnikov mirovnih sil in vojskih opazovalcev, ki jih zadržujejo kot talce, potem ko so kar šest dni stopnjevali napetost. Zahod se medtem pripravlja na okrepitev Unproforja, obenem pa se vedno igra na karto diplomacije. Ameriski predstavnik Robert Frasure je bil znova pri srbskem predsedniku Miloševiću, da bi dosegel priznanje BiH v zameno za odpravo sankcij.

Včeraj pa je posrednik EZ David Owen napovedal, da ne bo nadaljeval s svojim poslanstvom. Za Carringtonom je Owen že drugi angleški pogajalec, ki zapušča bojišče.

Na 18. strani

NOORDWIJK, BRUSELJ - V nizozemskem Noordwijku, kjer poteka srečanje zunanjih ministrov Severnoatlantske zveze, sta se sesla tudi zunanja ministra Slovenije in Italije, Zoran Thaler in Sussana Agnelli. Kot je sporočilo italijansko zunanje ministrstvo, sta se ministra, ki sta se srečala, da bi ocenila dvostranske pogovore o reševanju vprašanj, kot je premoženje beguncev, med polurnim pogovorom dogovorila za nadaljevanje pogajanj, ob tem pa izrazila željo, da bi čim prej oblikovali sporazum in ga v najkrajšem času predložili parlamentoma. Agnellijeva je izjavila, da Rim odnose z Ljubljano ocenjuje v konstruktivni luči in prepričanju, da bosta obe strani sodelovali v tem duhu. Ministra naj bi se znova srečala v najkrajšem času.

Minister Thaler je imel v Noordwijku v okviru zasedanja Severnoatlantskega sveta in Severnoatlantskega sveta za sodelovanje več dvostranskih srečanj. (C. R.)

Jadran TKB prihodnje leto v B ligi

Kosarkarji Jadrana TKB so po izredno razburljivem tretjem in odločilnem srečanju se drugič premagali Servolano Latte Carso in si tako povsem zasluženo četrtič v zgodovini zagotovili prestop v kosarkarsko B ligo. Celotna sezona se je odločila v zadnji minuti, ko je Servolana s trojko Radovanija povedla z 69:68, toda David Pregarc je najprej s trojko in nato se z enim prostim metom dobrih deset sekund pred koncem jadrancem prinesel zaslužen slavo...

Na 24. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Zlorabe s krvjo

Preiskava rimskega tožilstva razkriva vse širši pojav zlorab s krvjo

Stran 2

Berlusconi ne bo na tožilstvo

Lastnik Fininvesta in predsednik Forza Italia je sklenil, da jutri ne bo odgovarjal na vprašanja milanskih tožilcev o davčni utaji pri nakupu zemljišča v Macheriu.

Stran 3

Ob 200-letnici proseške šole

Pricevanje partizanskih učiteljic Marice Starc in Vande Praselj, ki sta med vojno vodili solo na Kontovelu.

Stran 4

Valorizacija jame pri Briških

V svetovno znani Briški jami so včeraj odprli nov, dokaj sugestivni izhod, ki ga bodo do kraja uredili prihodnje pomlad.

Stran 5

Rojan nekdanj in danes

Italijanski inženir in pisec Fabio Zubini je spisal zajetno knjigo o svojem rojstnem kraju Rojanu. Iz knjige živo izstopa podoba nekdanj kmečkega kraja z večinoma slovenskim prebivalstvom.

Stran 13

BANKA ITALIJE / FAZIOVI ZAKLJUČKI NA OBČNEM ZBORU

Guverner potrdil uglašenost s programskimi cilji vlade

Za boj proti inflaciji bodo mogoči novi omejevalni ukrepi

RIM - Zaključne ugotovitve, ekonomsko-politični dokument centralne banke, ki ga je guverner Antonio Fazio (na posnetku AP) prebral na včerajšnjem letnem obnem zboru Banke Italije, so v popolnem sozvočju s triletnim ekonomsko-financnim programskim dokumentom vlade, katerega smernice je le dan prej orisal premier Dini. Če se bo nadaljevala zaceta sanacija javnih financ in ce bomo docela izkoristili ugodno konjunktorno obdobje, je dejal Fazio, potem bomo dosegli tako gospodarsko rast, ki bo omogočila povečanje zaposlenosti. Inflacija je se vedno ena največjih nevarnosti, ki pa jo je mogoče krotiti s strogo monetarno politiko, s katero bosta centralna banka in vlada se naprej preprečevali pretirano cenovno dinamiko.

Pred zastopniki italijanskih gospodarskih, finančnih, institucionalnih in sindikalnih krogov si je guverner dovolil tudi puste, ki jih je namenil tako delodajalcem kot delojemalcem, posebno ostro pa je nastopil proti pojavom davčnega utajevanja.

Na 11. strani

NOVICE

Satvka odvetnikov: danes srečanje z ministrom Mancusom

RIM - Danasnji dan bo morda prinesel odločen premik v že dolgo trajajoči stavki odvetnikov. Minister za pravosodje Filippo Mancuso bo namreč sprejel delegacijo odvetnikov in se lotil problemov, ki botrujejo njihovim protestnim akcijam. Odvetniki so dali vedeti, da so pripravljeni takoj prekiniti stavko, če bo minister dal zagotovila, da namerava vlada rešiti nekatere probleme in če bo dal nekatere operativne predloge.

Bivši minister za delo Gino Giugni je včeraj medtem izrazil mnenje, da bi protest odvetnikov lahko ocenili tudi kot prekinitve javne službe, medtem ko se je Vsedržavno združenje sodnikov izreklo za uvedbo izrednih norm, ki bi ublažile posledice dolge stavke odvetnikov.

Drugi dan referendum o pokojninski reformi

RIM - Referendum o pokojninski reformi, ki so ga oklicale sindikalne zveze Cgil, Cisl in Uil, se nadaljuje po vsej državi. Po podatkih Cgil je že glasovalo okrog 50 odstotkov odvisnih delavcev, medtem ko je nekoliko manjša udeležba upokojujencev in brezposelnih. Zelo visoka - okrog 70 odst. - je udeležba v večjih podjetjih, v katerih so namestili volisca, manjša pa je na t.i. teritorialnih voliščih.

V Pordenonu odpadel koncert Eltona Johna

PORDENON - Popoldne je že sijalo sonce, vendar je po ocenah organizatorjev nalive preveč poškodoval prireditveni prostor na sejmišču, da bi lahko izvedli predvideni koncert slovitega Eltona Johna in letosnje sanremske zmagovalke Giorgie. Tako je moralo na tisoče mladih, ki so se nekaj ur pred napovedanim koncertom oprezali za slovito rock zvezdo, razočarani domov. Pordenonski koncert Eltona Johna so pravzaprav prenesli, saj bi moral ekstravagantni predstavnik sodobne lahke glasbe nastopiti 30. junija ali 9. julija.

Italijanski škofje proti nedeljskemu odprtju trgovin

RIM - Italijanski škofje odločno nasprotujejo nedeljskemu delu. Zaradi tega so pozvali volilce, naj glasujejo »Ne« na referendumu o nedeljskem odprtju trgovin, medtem ko se o ostalih referendumskih vprašanjih niso izrekli.

Tako piše v zaključnem sporočilu o zasedanju italijanske škofjske konference, ki je zasedala od 22. do 26. maja. V sporočilu je rečeno, da je konferenca zavzela stališče samo o referendumu o tem, ali naj bodo trgovine odprte tudi v nedeljah, ker se nedelja kot Gospodov dan bistveno razlikuje od ostalih delovnih dni. Škofjska konferenca je zato povabila vse, naj ne »prezrejo verske razsežnosti nedelje in njenega cloveskega pomena svobode in sreče«.

Osrednja tema škofjske konference je bilo vprašanje, kot je pojasnil milanski nadškof Carlo Maria Martini, kako pogojevati način razmišljanja ljudi in »spodbuditi ravnanje in način življenja, ki bi temelil na evangeliu in bil alternativen dominantni kulturi«. In v tem okviru so škofje razpravljali tudi o nujnem ovrednotenju vloge kristjanov v civilnem, družbenem in političnem dogajanju.

Prav pri tem se Cerkev spoprijema s temeljnim problemom, saj - kot piše v zaključnem sporočilu - sedanje razmere po eni strani olajšujejo dosego cilja, da ne bi pomesali vloge Cerkev in politike, po drugi pa je treba zagotoviti pomen vere, njenih vrednot in posledic. Škofjska konferenca je poudarila, da mora kristjan sprejeti v celoti vrednote krščanske antropologije in etike in zato poziva, naj nihče ne izbira med temi vrednotami tako, da nekatere podcrtuje in druge zapostavlja, predvsem pa morajo te vrednote prevladati nad logiko politične ali drugačne opredelitve.

MEDTEM KO SE DELAVCI IZREKAJO O DOGOVORU O POKOJNINSKI REFORMI

Sergio Cofferati optimist »Dogovor bodo sprejeli«

Glavni tajnik CGIL poudarja neodvisnost sindikatov

Sergio Cofferati, glavni tajnik CGIL, je bil (in je še) v zadnjem obdobju skupaj z glavnima tajnikoma Cisl D'Antonijem ter Uil Larizzo v ospredju naporov, ki so pripeljali do sporazuma z vlado o pokojninski reformi. Prav te dni po raznih podjetjih širom v Italiji delavci razpravljajo in glasujejo o tem sporazumu, Cofferati pa je imel nesteto sestankov, razgovorov s temi delavci, katerim je sporazum razlagal in pojasnjeval. Vseposod tudi ni naletel na odobravanje in njegova naloga ni bila nič kaj zavidljiva. Kljub nenehnim obveznostim, ki mu niso pustile dihati, je le našel čas tudi za odgovor na nekatera vprašanja, ki smo mu jih nedavno zastavili.

Menite, da bodo delavci sporazum odobrili?

Mislím, da ga bodo res odobrili. Na raznih skupščinah, ki potekajo v glavnih italijanskih podjetjih, kljub različnim ocenam, vlada med delavstvom precejšnje odobravanje. Kjer je prihajalo do nasprotujocih si mnenj, smo opazili, da so izhajala predvsem iz polne dezinformacije. Zato smo si prizadevali, da osvetlimo vsebino tega dogovora, ki ne samo jamci javni skrbstveni sistem, temveč zagotavlja nekatere perspektive mlajšim generacijam.

Kateré so bistvene točke reforme?

Menim, da sem delno že odgovoril. Podrobneje gledano, bi dejal, da dogovor o pokojninah odgovarja potrebi po reformi, ki smo jo vsi občutili. Uvaja proces homogenizacije v izobilju sedanjih tratnajevev, ne da bi postal pod vprašaj pridobljene pravice. V tem smislu se posebno važna točka nanaša na delavce, ki bodo kmalu odšli v pokoj, na tiste, ki so svojo kariero pričeli že v najmlajših letih in ki jim je dozorelo več kot 30 let prispevkov. S to reformo lahko odidejo v pokoj, ne da bi utrpeli kakršnokoli škodo. Vlada je namreč ugodila našim zahtevam in je pripravila razumna rešeta, s katerimi bo spremljala odhode. Drugi aspekt, ki ga ne gre podcenjevati, se nanaša na mlade, katerim dogovor priznava možnost, da si ustvarijo lastno pokojnino, in sicer tako, da izkoristijo del TFR (odpravnine), katere donos je do sedlej, ko je v rokah podjetja, znasal skromnih 4,50% na leto. Dopolnilna pokojnina bo namreč povečala javno kvoto, ki je na vsak način zagotovljena, s prispevki delavcev in podjetja.

Se je med pogajanjí z vlado pojavil trenutek, ko ste pomislili, da je prekinitvev blizu, in zakaj?

Takih trenutkov je bilo veliko,

vendar me optimizem ni nikoli zapustil. Z druge strani, glede na občutljivost, ki je vladala za obravnavana vprašanja, je bilo neizbežno, da je prihajalo do razhajanj med družbenimi silami, ki so bile zainteresirane pri pogajanjih. Confindustria je na primer do konca poskušala spremeniti osnutek reformne v klestenje starostnih pokojnin. Na srečo je poskus spodletel, ker se je vlada zavedala, da je bil nacrt o popolni reorganizaciji skrbstvenega sistema mogoč samo ob sirokom soglasju sindikalnih organizacij, delavcev in upokojujencev.

Ste pričakoval tako pozitiven odziv na tržiscih?

Rekel bi, da sem ga. Vedeli smo, da bi nova zamuda ne samo bremenila državno blagajno, temveč bi tudi onemogocila izplačevanje bodočih pokojnin. Poseg v skrbstveni sistem je bila prednostna naloga, kateri se nihče ni mogel izogniti. To pa se ne pomeni, da smo rešili vse probleme Italije. V naši državi je namreč brezposelnost dosegla zaskrbljujočo raven in je posebno v nekaterih južnih področjih postala pravo ključno državno vprašanje. Pogled mora seči preko pokojninske reforme, pričeti je treba razvojni proces, ki naj ustvari nova delovna mesta in novo podobo Italije, s katero se bomo predstavili na mednarodnih tržiscih.

Kakšno je vaše mnenje o Diniju (z njim je bil dosežen dogovor, ki ni uspel ne Amatu ne Ciampi)?

Sedajni ministrski predsednik je vztrajen in zelo odločen clovek. Z razliko od svojih predhod-

nikov je razumel, da je bilo s soglasjem sindikalnih organizacij mogoče izdelati hipotezo radikalne reforme in se tako izogniti družbenemu spopadu. Amato in Ciampi sta delala v drugem političnem kontekstu, zato ni mogoče delati nikakršnih primerjav. Pravi sovražnik reforme je bil Berlusconi, ki je poskusil narediti reformo s serijo udarov, ne da bi vprašal za mnenje delavcev in upokojujencev.

Vi ste bili privilegirani sogovorniki vlade. Kakšno vlogo pa je odigrala Confindustria?

Mi smo postali privilegirani sogovorniki, ko se je vlada zavedala, da brez našega soglasja ni možna nobena reforma. Kako si lahko zamisljamo reorganizacijo skrbstvenega sistema, ne da bi ocenili stališča tistega, ki bo nosil breme teh ukrepov? Med temi pogajanjí je Confindustria najprej poskusila diskreditirati soocanje med vlado in sindikati, nakar je zase zahtevala vlogo, katero ji nihče ni oporekal. Udeleževala se je namreč pogajanj, nakar je v trenutku podpisa dogovor odklonila. Tako zadržanje je res nerazumljivo.

Kakšna zagotovila imate, da parlament reforme ne bo postavil na glavo?

Dogovor o pokojninah ni sam po sebi državni zakon, vendar bo lahko postal neločljivi del bodočega zakonskega osnutka, ki ga bo odobril parlament. Vsekakor si želimo, da bo zakonski ukrep upošteval dogovor, pri katerem je prišlo do najširšega soglasja družbenih sil. Parlament pa je suveren.

Po dogovoru o pokojninah stopa v ospredje vprašanje zaposlovanja. Kako nameravate načeti vprašanje z vlado?

Soočanje se je pričelo že pred časom. Vlada je že dala vedeti, da so v pripravi nekateri ukrepi, ki se nanašajo na trg dela. Glede teh ukrepov ostajajo nekatera razhajanja s sindikalnimi organizacijami, zlasti glede začasnega zaposlovanja ter spremembe pri socialnih blazilcih. Mislím, da je za povečanje zaposlenosti potrebno zlasti pomagati investicijam in precejšnja sredstva nameniti usposabljanju in raziskavi. Vendar to se ne zadostuje. Resno se moramo spoprijeti z vprašanjem Juga, tako da ustvarimo nove zaposlitvene možnosti, ki naj zmanjšajo razhajanja med Severom in Jugom naše države. Ni možen poseg, ki bi predpostavljalo novo selitev iz južnih predelov Italije proti severu. Delo mora priti tam, kjer ga danes nimamo.

Kaj menite o višanju inflacije? Kako boste spet pridobili del

plac, ki ga slednja odjeda?

Menim, da je prišel trenutek, ko mora vlada aktivirati vse potrebne instrumente za kontrolo vseh tistih, ki so soudeleženi pri ustvarjanju politike dohodkov. Gre za instrumente, ki jih je sindikat že zdavnaj zahteval in so med drugim predvideni v dogovoru iz julija 1993. Glede plac pa bodo bližnje obnove delovnih pogodb morale upoštevati, da je prišlo do razhajanja med programirano inflacijo (2,5%), s katero so bile povisane, ter dejansko inflacijo. To po torej priložnost, da nadoknadimo razliko, ki je že precejšnja.

Nekateri trdijo, da so sindikati nadomestili stranke. Kakšen odnos imate s strankami?

Obtožba, da smo nadomestili stranke, je povsem neosnovana. Zagovarjali smo našo avtonomijo ob vseh priložnostih in jo name-ravamo braniti tudi v prihodnje. Stranke so za nas sogovorniki, s katerimi se pogovarjamo, ne da bi na nas neposredno vplivali.

Pravijo, da zlasti Stranka komunistične prenové z Bertinotijem in Cussotto išče razkol znotraj CGIL. Je v tem kaj resnice?

Ni moja naloga soditi o namenih SKP. Vendar je jasno, da je glede pokojnin skrajno krilo te stranke skušalo instrumentalizirati legitimno nesoglasje nekaterih delavcev, da bi v nasi sredi povzročili zmedo. Ni jim uspelo in to je pozitiven rezultat.

Kakšna je vloga sindikata v družbi danes in v bližnji prihodnosti?

Sindikat mora okrepiti svojo reprezentativno sposobnost, tako da pritegnemo vse razne subjekte med delavci in upokojujenci. Preživljamo obdobje velikih sprememb, ki neposredno zadevajo tudi sindikate. Prav zato moramo biti občutljivi in osvojiti nove potrebe, ki izhajajo iz današnje družbe, za izgradnjo boljše sveta, ki bo scitil predvsem sibekejše.

Ze marca 1993 je D'Antoni pravil, da si v "prihodnosti verjetno ne bomo mogli privoščiti treh sindikalnih znakov". Menite, da so dozoreli časi za tako enotnost, torej za enotni sindikat?

Sindikalna enotnost ne sme biti nekaj prihranek, temveč obogatitev za vse. Prihod do enega samega sindikata pomeni pričetí enotni proces, ki omogoča delavcem in upokojujencem, da se prepoznajo v enem samem sindikatu. Menim, da si ne moremo zastaviti togih terminov, temveč si prizadevati, da ta proces dozorí. V tej smeri smo že naredili nekaj korakov, druge moramo še narediti.

Danilo Bizjak

Širi se pojav zlorab s krvjo

RIM - V rimskih zasebnih klinikah so v številnih primerih kršili zakonske predpise, ki urejajo transfuzijo krvi in v nekaterih primerih niso bile opravljene predpisane analize. To je temeljni zaključek dosedanjega preiskovalnega dela rimskih tožilcev Gianfranca Amendole in Antonia Marinija, ki raziskujeta pojav.

Po četrtkovih aretacijah v zvezi s poslovanjem rimske klinike Santrix, ki jih je odredil Marini, je okrožni tožilec Gianfranco Amendola včeraj vpisal v seznam preiskovanih oseb voditelje treh transfuzijskih središč iz Bologne, Mester in Civitavecchie in jih obtožil kršitve zakona o transfuzijah. Amendola je vse tri včeraj zaslislal, kot »osebe, ki so obvesnečo o dogajanju«, nato pa prekinil zasliševanje in jih vpisal v seznam preiskovanih oseb.

Izkazalo se je namreč, da so direktorji treh centrov bili v stiku z odgovornimi zasebnih rimskih klinik, ki so že preiskovani. Klinike so namreč dobivale vrečke s krvjo od treh središč (predvsem iz Bologne, kjer imajo krvi v izobilju), vendar na tej krvi niso baje opravljali križnih analiz kot predpisuje zakon, in na etiketi niso bila namenjena imena pacientov.

Kaze, da so trije državni centri odstopali odvečno kri posebni družbi, ki je nato razdeljevala vrečke s svojo mrežo, cena pa je bila znatno višja od 165.000 lir, ki jih zahtevajo javne strukture. Ta način razdeljevanja krvi je po oceni preiskovalcev tvegan, ker zasebne klinike niso dolžne vpisovati vreck krvi v posebne registre. To pa onemogoča, da bi v primeru potrebe ali v primeru infekcij v pacientih ugo-

tovili od kje prihaja kri in kdo je za morebitne nepravilnosti odgovoren.

Podobno je ravnal tudi ravnatelj transfuzijskega centra pri rimski bolnici Fatebenefratelli Antonio Farolfi, ki je od torka v hisnem priporu. Kaze, da je proti veljavnim predpisom oskrboval s krvjo nekatere rimske klinike. Vodstvo rimske bolnice je včeraj objavilo poročilo, po katerem je kri, ki jo zbirajo v trasfuzijskem središču neoporečna, saj naj bi primarij Farolfi morebitne nepravilnosti zagresil drugje.

Minister za zdravstvo Elio Guzzanti je povedal, da bo o problemu transfuzij razpravljala vsedržavna komisija za kri, ki se bo sestala prihodnji teden. Obvezal se je, da bo napel vse sile, da bi preprečil ponavljanje takih zlorab, kot jih sodtvo ugotavlja v glavnem mestu.

»Zeleni« telefon poslanske zbornice

RIM - »Poslanska zbornica, dober dan.« Predsednica poslanske zbornice Irene Pivetti je včeraj zjutraj osebno odgovorila državljanom, ki so se poslužili »zelene« telefonske številke, da bi dobili informacije o delu poslanske zbornice.

»Zelena« številka (1670-12955) je začela delovati včeraj, na vprašanja državljanov pa bodo funkcionarji zbornice odgovarjali vsak dan od ponedeljka do petka od 9.30 do 13.00 in od 14.30 do 17.00.

Irene Pivetti je novinarjem pojasnila, da je uvedba »zelene« številke eden od prijemov, ki naj bi približali parlament občanom. Funkcionarji bodo lahko dajali informacije o zakonskih osnutkih, o dnevnih redih zbornice in njenih komisij, o resolucijah in poslanskih vprašanjih, medtem ko ne smejo odgovarjati na probleme, ki predpostavljajo politično oceno - na primer na vprašanja o stališčih posameznih skupin do raznih problemov. Prav tako ne bodo odgovarjali na vprašanja o osebnih problemih.

RIM / V SENATU RAZPRAVA O MINISTRSKIH INŠPEKCIJAH NA MILANSKEM TOŽILSTVU

Dini branil ministra Mancusa

»Razočaranje« leve sredine

Predsednik vlade je tudi kritiziral sodnike, ki preveč govorijo

RIM - »Med politiko in sodstvom morata vladati sloga in sodelovanje.« Predsednik vlade Lamberto Dini je včeraj v senatu v odgovor na številna parlamentarna vprašanja očitno zasledoval cilj, da bi bila volk sit in koza cela, pri tem se je dosledno izognil vsakim »političnim« tolmačenjem in se skliceval na obstoječe zakone, pri čemer pa je dosegel rezultat, ki si ga verjetno ni nadejal: zel je odobravanje desne opozicije in grajo, ali vsaj razočaranje tistih sil, ki podpirajo njegovo vlado. V repliki pa je »osvojil« resolucijo o sodstvu, ki so jo predstavile večinske sile, s čimer je poskusil vsaj delno to razočaranje omiliti.

V središču razprave v senatu so bile znane pobude pravosodnega ministra Filippa Mancusa, ki je odredil nove ministrske inspekcije proti milanskim sodnikom, ki vodijo preiskave o podkupniškem sistemu, in to takoj potem, ko so inspektorji, ki jih je poslal njegov predhodnik Alfredo Biondi, potrdili neoporečnost delovanja tima »ciste roke«. Dini je začel s pohvalo sodnikom in njihovemu boju proti korupciji, nato pa se je spustil v tehnično analizo italijanskega sodniškega sistema, ki temelji na »delikatnem ustavnem ravnesju« med sodstvom, Visjim sodnim svetom in pravosodnim ministrom. Slednjemu pritiče pristojnost, da sprozi inspekcije ali disciplinske ukrepe, o katerih pa mora odločiti Visji sodni svet. Vlada, je dejal Dini, ne more posegati v to ravnovesje: pa ne zato, je poudaril, da bi locila svojo odgovornost od odgovornosti pravosodnega ministra, pač pa, ker mu to narokuje zakon.

Kljub »tehničnemu« značaju svojega posega v senatu pa si je Dini privosil tudi nekaj kritik

na račun sodnikom, ki jim je sicer elegantno očital, da preveč govorijo, kar je lahko povod za napetost med sodstvom in politiko.

Kot rečeno, so bile sile, ki podpirajo Dinijevo vlado, vse prej kot navdušene nad premierovim izvajanjem, ki so ga tolmacile kot popolno podporo ministru Mancusu in kritiko na račun sodnikov. Načelnik progesistne skupine Cesare Salvi je ugotovil, da so problemi sodstva številni in hudi, minister Mancuso pa se je obdržal samo za to, da je poslal inspektorje k sodnikom, ki se borijo proti korupciji in kriminalu. Tudi načelnik skupine Severne lige Francesco Tabladini je pobudo pra-

vosodnega ministra ocenil kot sibitev boja proti korupciji in mafiji, medtem ko je predstavnik Ljudske stranke ugotovil, da Dinijev poseg ni razblijnil dvomov glede utemeljenosti ministrovih inspekcij. Se najbolj drastična je bila predstavnica SKP Ersilia Salvato: Dini naj odslavi pravosodnega ministra, ali naj sam odstopi.

Nasprotnega mnenja, pa so bili predstavniki desnice. Predsednik senatorjev Nacionalnega zavezništva Macerattini je v razpravi sicer priznal zasluge sodstva v boju proti korupciji, dodal pa je, da prav zato sodstvo ne sme postati »nedotakljiva kasta«. V imenu Forza Italia pa je bivši obrambni minister

Cesare Previti pohvalil pobude ministra Mancusa in obtožil »nekatera tožilstva«, da »se zaganjajo proti nekaterim podjetjem«, pri čemer je seveda mislil na Berlusconijev Fininvest.

Kot rečeno, je Dini v svoji repliki izjavil, da sprejema dokument, ki so ga pripravile sile, ki podpirajo njegovo vlado, in ki se je zavzemal za »uravnovesen odnos med državnimi oblastmi.« tudi ko gre za ministrske inspekcije. Predsednik vlade je pri tem zazelel, da bi prislo do »razjasnitve«, in to »z opustitvijo političnega strumentaliziranja sodnih preiskav«, medtem ko naj se sodniki znebijo občutka nezmožljivosti in nedotakljivosti.

Lamberto Dini (foto AP)

PODKUPNINSKA AFERA / PROTIOFENZIVA LASTNIKA FININVESTA

Berlusconi ne bo odgovarjal na vprašanja milanskih tožilcev

Turinski sodniki odredili še eno aretacijo v zvezi s Publitalio

MILAN - Silvio Berlusconi se jutri ne bo odzval vabilu milanskega državnega tožilstva in ne bo odgovarjal na vprašanja o domnevni davčni utaji v zvezi z nakupom zemljišča v Macheriu. Tako je povedal Berlusconijev odvetnik Ennio Amodio, ki je menil, da je obtožba neosnovana in temelji na neveljavnih aktih.

Berlusconijeva odločitev dokazuje, da milanski medijski magnat in predsednik Forza Italia namerava vztrajati v protiofenzivi. To je bivši premier potrdil včeraj med pogovorom z novinarji. Berlusconi je izjavil, da reklamno podjetje Publitalia, ki je dejanska blagajna njegovega koncerna Fininvest, sploh ni imelo crnih sredstev in da deluje povsem v skladu z zakonskimi predpisi. Povedal je tudi, da bo podjetje dokazalo z dokumenti, da ni kršilo predpisov.

V to pa niso prepričani turinski sodniki, ki so prejšnji teden odredili aretacijo predsednika in pooblaščenega upravitelja Publitalie Marcella Dell'Utrija. Turinsko tožilstvo je včeraj v okviru iste preiskave odredilo aretacijo novinarja Alberta Alquatija, ki vodi revijo Briefing (mesečnik je speciali-

ziran v motorjih) in ki se je tudi ukvarjal s športnimi sponzorizacijami. Lastnik podjetja Saratoga ga obtožuje, da mu je izdal svezjenj napihnenih faktur v zameno za sponzorstvo.

Vzporedno preiskavo o napihnjenih fakturah vodi tudi milansko tožilstvo, ki je v prejšnjih dneh zahtevalo komisarsko upravo za Publitalio. Zahteva je izzvala takojšnjo reakcijo Fininvesta. Predsednik medijskega koncerna Fedele Confalonieri je izjavil, da je s tem »mera polna«, Berlusconi pa dodal, da je zahteva povzročila veliko škodo podjetju, medtem ko je Berlusconijev zaveznik Rocco Buttiglione govoril o »sodniški poti v socializem«.

Milanski medijski magnat in njegovo podjetje sta tudi ostro reagirala na poročilo finančnih straznikov, po katerem je Fininvest dejanski lastnik televizijskih mrež Tele+. Če bi to dejstvo potrjeno, bi Fininvest tvegala zatemnitev. Rimsko tožilstvo, ki raziskuje to okoliščino, je včeraj izdalo kratko sporočilo, s katerim je povedalo, da je preiskava o tem aspektu še v teku. Tožilstvo ni demantiralo poročila finančnih straznikov, poudarilo pa je, da je treba marsikatero okoliščino še poglobiti.

Arabskega princa mika Fininvest

RIAD - Predsednik banke United Saudi Commercial Bank iz Riada al Valid Bin Talal je potrdil, da je njegova grupa ponudila odkup 30 do 40 odstotkov delnic Berlusconijevega koncerna Fininvest. Arabski princ je potrdil, da so se njegovi pooblaščenci prejšnjo nedeljo srečali v Rimu z italijanskim medijskim magnatom. Dodal je, da je grupa zainteresirana za soudeležbo v medijskem koncernu, ni pa povedal, koliko je ponudil za odkup dobre tretjine delnic.

V Fininvestu včeraj niso hoteli komentirati novice. Saudska grupa je skupno z avstralskim magnatom Rupertom Murdochom, nemsko grupo Kirch in amerisko Time Warner ze nekaj casa eden od potencialnih kupcev Fininvesta. Murdoch bi hotel vecino delniskega paketa, ostali pa se kandidirajo kot Berlusconijevi poslovni partnerji v okviru projekta, po katerem bi 40 odstotkov delnic kotirralo na borzi, 30 odstotkov bi ostalo v Fininvestovi lasti, ostalih 30 pa v lasti enega od partnerjev.

G L O S A

Tudi Evropa potrebuje katarzo

JOZE PIRJEVEC

Ob petdesetletnici zmage nad fašizmom in ob dnevu Evrope je beograjska oporečniska revija Vreme posvetila svojo prilogo, naslovljeno Forum, razmisljanju o odnosih med Srbijo in Evropo. Uvodni članek je napisal Mirko Tepavac, bivši jugoslovanski zunanji minister in danes predsednik evropskega gibanja v Srbiji. Pod naslovom »Srbija na tujem kontinentu« zelo trezno razmislja o današnjem tragičnem stanju svoje domovine in isče razloge zanj.

Takole pravi: »Gre za odpor modernizaciji, za strah prevzeti zahodnoevropske standarde ekonomskih, družbenih in političnih odnosov... V bistvu gre za odpor patriarhalne, totalitarne miselnosti, vzgajene v kolektivističnem populizmu, ki je zapustila globoke korenine na vsem prostoru bivših socialističnih dežel, posebno pa na nasem... Patriarhalnost in narodnjastvo sta našla tu svojo poglobitveno osnovo. Pomislimo samo na odpor, ki se je oblikoval pred sto leti v srbski javnosti in velikem delu njene inteligence, proti gradnji železnice skozi Srbijo s trditvijo, da bo železnica odprla vrata za prodor političnega in kulturnega vpliva, tujega nacionalnemu bistvu Srbov. Zato mišlim, da Jugoslavije ni zrušil njen večetnični ustroj, ne strateški položaj, ne multikonfesiionalnost, temveč velika predanost širokih ljudskih slojev patriarhalni in populistični manipulaciji, s katero se je oblastiteljnost nekaterih liderjev obilno okoristila.« V drugem tekstu, ki ga je napisala Sonja Biserko, pa je mogoče prebrati: »Srbija je danes v brezizhodni situaciji, ki je skoraj ni mogoče rešiti, dokler ta nacionalni program ne bo porazen. Sele tedaj bo mogoče postaviti vprašanje odgovornosti, ne samo sedanje oblasti, temveč tudi opozicije. Na žalost se opozicija koncentrira predvsem na to, da porazi Miloševića kot nosilca oblasti, ne pa tudi na to, da porazi tudi njegov program. Družbeno okrevanje Srbije ni mogoče brez premisleka o bližnji preteklosti in brez katarze. Če tega ne bo, bo Srbija ostala na obrobju Evrope.«

Zdelo se mi je potrebno, da se nekoliko zaustavim pri teh dveh citatih, ker jasno prica, da so v Beogradu se ljudje, ki znajo misliti na trezen način. Prav

ta ugotovitev pa mi narokuje tudi spoznanje, da za svojo nesrečo Srbi niso vsega sami krivi. Dejstvo, da se mednarodna diplomacija v drugi polovici osemdesetih let ni zmenila za tiste demokratične in evropske struje, ki so obstajale v srbski družbi, temveč je raje podpirala Slobodana Miloševića, ker je v njem videla drugega Tita, nalaga doberšen del krivde tudi na »civilizirano« in »demokratično« Evropsko zvezo in ZDA. V svojem slepem egoizmu pa tudi v svoji nevednosti je Zahod stavil vse svoje karte na najbolj nadejane, ali kot pravi Tepavac, najbolj patriarhalni del srbske in jugoslovanske družbe in skupaj z njim zaradi tega nosi moralno odgovornost za tretjo balkansko vojno. Če bi Srbi vojno dobili, Jugoslavijo ohranili ali vsaj oblikovali Veliko Srbijo, kakor je bilo v njihovih nactih, bi kunktatorska politika Zahoda, kljub vsem etničnim pomislekom, se imela neko realpolitično opravičilo. Ker pa so jo zgubili, so z njimi porazeni vsi tisti vojski, diplomatski in politični krogi na Zahodu, ki so jih objektivno podpirali in bili v njihovi agresivni vojni s svojo absurdno pasivnostjo ter priznata nacionalni program ne bo porazen. Sele tedaj bo mogoče postaviti vprašanje odgovornosti, ne samo sedanje oblasti, temveč tudi opozicije. Na žalost se opozicija koncentrira predvsem na to, da porazi Miloševića kot nosilca oblasti, ne pa tudi na to, da porazi tudi njegov program. Družbeno okrevanje Srbije ni mogoče brez premisleka o bližnji preteklosti in brez katarze. Če tega ne bo, bo Srbija ostala na obrobju Evrope.«

Zdelo se mi je potrebno, da se nekoliko zaustavim pri teh dveh citatih, ker jasno prica, da so v Beogradu se ljudje, ki znajo misliti na trezen način. Prav

VERONA / ONESPOSOBLJENA TOLPA HRVATOV

Ugrabljen dekleta silili k prostituciji

Dekleta - večina je prihajala iz Vzhodne Evrope - so bila ugrabljen v Sloveniji

VERONA - V Sloveniji so ugrabljali dekleta, ki so jih nato skrivaj pripeljali v Italijo in jih z grožnjami ter s fizičnim nasiljem prisilili k prostituciji.

To je bila glavna dejavnost tolpe, ki so ji včeraj prisli na sled v Veroni in ki sta jo vodila Hrvata Zeljko Bojović (29 let) in Nikola Sovilj (25 let). Oba sta bila aretirana z obtožbo ugrabitve, izkoriščanja prostitucije, nasilja in povzročenja telesnih poškodb.

Preiskovalci iz Verone so bili že nekaj casa na sledi hrvatski dvojici (popolnih zločinov ju dolžita tudi tožilstvi iz Bologne in iz Pistoje, bremenili pa ju tudi mednarodni zaporni nalog), včeraj pa so se odločili za aretacijo. Sovilja so prijeli celo v stanovanju, ki sta ga Hrvata spreminila v zapor za svoje zrtve in kjer je bilo zaprto 27-letno ukrajinsko deklet. Nesrečnica, ki je bila na pol gola, vidno prestrašena in je imela pot-

plutbe po vsem telesu, je povedala, da je bila ugrabljen v Sloveniji prejšnji teden.

Po dosedanjih izsledkih preiskovalcev iz Verone sta bila Hrvata povezana s tolpo, ki deluje v Sloveniji. Ta ugrabljala dekleta (v večini primerov gre za Rusinje, Ukrajinke ali Moldavke), ki prihajajo z Vzhoda v Slovenijo, da bi si služile kruh kot plesalke ali natarake. Dekleta so nato pospremili do meje z Italijo,

ker so jih izročali Bojoviću.

Bandit je skupaj s Soviljem zapiral nesrečnice (preiskovalci so jih doslej izsledili vsaj šest) v stanovanje v Veroni, kjer jih je z grožnjami in batinami najprej »prepričeval«, nato pa jih uvažal v prostitucijo. Z njimi naj bi služil od 5 do 6 milijonov lir na večer. Posel je bil očitno donosen, saj se je tolpa za svoje delo posluževala tudi hotela na Gardskem jezeru.

PROSEK-KONTOVEL / OB 200-LETNICI PROSEŠKE ŠOLE

Med vojno partizanska šola na Kontovelu

Vodili sta jo učiteljici Marica Starc in Vanda Prašelj

Na kontovelskem Križcu, trgu pred cerkvijo sv. Hijeronima, stoji levo sveže prepletkana rumena hiša. Vhod v hišo z lepo urejenim dvoriščem daje na trg. Pred petdeset in več leti tistega vhoda ni bilo. Otroci, Nemci, Mongolci in tudi belogardist so v letih 1943 do 1945 stopili v hišo skozi drug vhod s stopnišča, ki je vodilo navzdol proti Kljucu. V tisti hiši na Kontovelu je od konca 1943. leta delovala partizanska šola.

Solo je kar na svojem domu vodila vasčanka Marica Starc. Pol stoletja po tisti lepi, a nevarni izkušnji, se je takole spominja. »Med drugo svetovno vojno smo imeli na Kontovelu vrsto sestankov. Bili smo skojevci. Ko smo se nekega dne sestali pri Tokotovih, je prejel vsak svojo funkcijo. Meni so naročili, naj učim domače otroke slovensčino. Sprva se sama nisem vedela, kje naj bi začela, saj sem obiskovala italijansko šolo. Na sestanku sem dobila slovensko knjigo in iz nje sem nato začela poučevati, in to kar na domu, ker ni smel nihče vedeti o tej dejavnosti. Otroci so prihajali k nam; poleti je potekal pouk pred hišo, pozimi v kuhinji ali v sobi. Trajal je vse do osvoboditve.«

Gospa Marica se se dobro spominja, kako je bilo, ko so prišli Nemci v vas. »Ko so prihajali mimo, so gledali, kaj se dogaja. Sprasevali so, zakaj se zbira pred hišo toliko otrok. Odgovarjali smo, da se pač učijo pisati, citati in računati, namesto da bi se lovili prosto po vasi. Otroci so radi prihajali, solo so

Partizanski učiteljici Marica Starc in Vanda Prašelj Timeus

si vzeli k srcu. Pri učenju mi je pomagala mama Jožefa, ki pa se je bala, da bi hišo vrgli v zrak, ko bi se razvedelo o partizanski šoli. No, v popoldanskih urah so prihajali na dom k nam tudi nekateri Nemci in Mongolci, ki so bili z njimi, da bi se učili jezika. Mongolci so bili še posebno surovi, nevarni, ko so spili požirek preveč.«

Partizanska učiteljica Marica je prebila marsikateri nevaren trenutek; najhuje je bilo, ko so jo prišli Nemci ponj v družbi belogardista. »Ko smo delali za partizane, nas je nekdo naznanil Nemcem. Takrat nam je bilo naročeno, naj ne spimo na domu. Drugi so prenočevali kar v bregu po pašnih, sama pa nisem hotela z doma. Poleti 1944 so Nemci zarana potrkali na naša vrata. Ko je mama odprla, jo je belogardist vprašal, kje sem. Mama je takoj vedela, za kaj gre: v tistih dneh so tudi na Proseku zajeli za cel kamjon ljudi, in jih odpeljali. Odgovorila je, da sem prespala pri teti v Rojanu, ker jo je obsla slabost. Belogardist je

hotel po vsej sili v mojo sobo. Komaj sem skocila s postelje in se poskrila pod njo, ko je odprl vrata. V temi je potipal po postelji in ugotovil, da je nekdo spal na njej, ker je bila še topla. »Seveda je topla, ker sem jaz spala tukaj, « mu je takoj odgovorila mama. Belogardist in Nemci so se zadovoljili z odgovorom in odsli.«

Tako se je Marica Starc rešila. Placila za svoje učiteljsko delo ni hotela, čeprav so ji ga stari otroci ponujali. Zato pa so jo za Devico Marijo, 15. avgusta 1944, sila presenetili, ko je prejela vse polno roz.

Po osvoboditvi je učiteljica Marica nadaljevala poučevanje na proeski osnovni šoli, ki bo prav v soboto in nedeljo proslavila 200-letnico ustanovitve. Pouk je trajal od avgusta do oktobra. Zatem je upravo šole prevzela Zavezniska vojaška uprava. Na proeski šoli se je srečala z Vando Prašelj. Tudi ona je bila partizanska učiteljica, a gospa Marica sploh ni vedela za to njeno delo, pa čeprav sta njen dom in hiša Pr Regjente, v kateri

je poučevala učiteljica Vanda, oddaljena v zračni črti le kakih sto metrov. »Druga za drugo nisva vedeli, tako tajno, skrito in konspirativno je potekal pouk na Kontovelu,« je pokomentirala nekdanja učiteljica Marica.

Vanda Prašelj Timeus je učila doma gručo otrok iz bližnjih hiš. »Začeli smo z abecedo, ker so bili otroci še zelo majhni. Nato smo nadaljevali z branjem,« se spominja na dogodke izpred pol stoletja. Tudi sedaj jo »obkrožajo« malčki, saj stanuje tik poslopja otroškega vrtca na Proseku. »Težav z Nemci ni bilo. Ko pa smo se zbiral z drugimi dekleti, smo morale pozorno paziti, da bi nas Nemci ne presenetili. Liste je bilo treba hitro skriti. Če so nas dobili, smo jim odgovarjale, da smo se pač zbrale pri sivanju.« Tudi učiteljica Vanda je po osvoboditvi nadaljevala s poukom na proeski osnovni šoli vse dokler ni konec oktobra prišla uprava šole v roke Zavezniski vojaški upravi.

Pol stoletja po tistih dogodkih se proeska osnovna šola hitro bliža dvojnemu slavlju. Konec tedna bo proslavila 200-letnico ustanovitve, obenem pa bodo solo tudi poimenovali po likovnem umetniku Avgustu Cernigoju. Partizanski učiteljici Marica in Vanda se bosta vrnili v prostore, v katerih sta po osvoboditvi učili domačo mladež, ob prestopu praga šole-slavljenke pa ju bo spomin gotovo popeljal tudi tja čez domači prag, kjer sta s tolikšno ljubeznijo vzgajali vaske otroke v slovenski besedi. (M.K.)

ŠOLSTVO / ODREDBA

Štavnke bi šolnike res drago stale

Ocenjevanje na višjih srednjih šolah

Tudi letošnje šolsko leto se bo redno končalo: brez štavnk in protestnih akcij, ki so jih oklicali nekateri avtonomni sindikati, da bi protestirali zoper sporazum o novi delovni pogodbi šolskega osebja. Včeraj je bila v Uradnem listu objavljena odredba ministra za javne uprave Frattinija, ki omogoča zamenjavo šolnikov pri ocenjevalnih sejah, če bi se jih kateri od njih iz protesta ne udeležil. Odredba nadalje predvideva tudi globalno šolsnikom od 100 tisoč do 400 tisoč lir za vsak dan bojkota. Minister je svojo odločitev sprejel na podlagi zakona, ki ureja štavnke javnih uslužbencev.

Štavnk zatorej ne bo, na višjih srednjih šolah pa ostaja aktualno še eno vprašanje: ocenjevanje v dobi brez popravnih izpitov, ki jo je lansko jesen znanim odlokom uvedel takratni minister za šolstvo D'Onofrio. Popravne izpite so sicer nadomestili izpopolnjevalni tečaji, ob koncu pouka pa bodo vselej obveljale ocene. Ministrstvo je že pred časom

izdalo okrožnico, v kateri je dejansko zapisano, naj se profesorski zbori pri ocenjevanju poslužijo kriterija, ki je veljal lani, ko so junija se »grozili« popravni izpiti. To pa pomeni sledeče: profesorski zbori imajo možnost, da ob lažjih pomanjkljivostih (na primer petici) dvignejo zaključno oceno na odlašujočo sestico.

O ukinitvi popravnih izpitov je včeraj spregovoril tudi minister za šolstvo Lombardi. Ocenil je, da je bila ukinitve popravnih izpitov sicer malce »neprevidna«, a da v bistvu ni bila napačna. Napovedal je, da se časi popravnih izpitov ne bodo več vrnili, poudaril pa je, da je treba sedaj strukturalno prenoviti celotni italijanski šolski sistem. Kako? Z reformo osnovne šole, s »premislekom« o vlogi nižje srednje šole in s podaljšanjem obveznega šolstva do 16. leta starosti ter, seveda, reformo višje srednje šole. Avtonomija šolskih zavodov in izobraževanje šolnikov spadata v ta sklop strukturalne preobnove italijanskega šolstva.

PREDSTAVITEV KNJIGE THE COMINFORM

O kominformu vemo nekaj več

O zbirki dokumentov spregovoril tudi prof. Jože Pirjevec

Sinoči so v trzaski knjigar- ni Minerva na pobudo in- stituta Gramsci predstavili knji- go »The Cominform«, zbirko aktov in dokumentov naj- večje organizacije evropskih komunističnih partij. Knjigo, ki je izšla pri italijanski za- ložniški hiši Feltrinelli sta predstavila prof. Negrelli, so- delavec in- stituta Gramsci in prof. Jože Pirjevec, izvedenec za sodobno zgodovino v Vzhodne Evrope. Prisoten pa je bil tudi Leonid Gibjanski, eden od največjih poznaval- cev partijskih arhivov in glavni sodelavec pri pripravi omenjene knjige (prof. Mari- na Rossi je poskrbela za pre- vajanje). The Cominform je predvsem knjiga za strokovnjake, saj gre za zbirko protokolov in zapi- snikov, objavljeni so originali v rusčini in prevodi v an- glesčino, ki bodo zgodovi- ranjem omogočili vpogled v zakulisje dogodkov. Knjiga bo torej šla v svet iz rok v roke mednarodnih zgodovi- narjev in raziskovalcev, v ta namen je tudi doživela že številne predstavitve, tako v Evropi, kot v Združenih državah Amerike. Predstavi- tev v Trstu pa bi lahko imela poseben pomen, glede na to, da je bilo obdobje kominfor- ma na Trzaskem se kako občuteno. (td)

Po 50. letih se še bojijo partizanov IX. korpusa

Gianfranco Gambasini je velik revež, saj mu spominska plošča blizu Cola, ki prča o prihodu IX. korpusa v Trst, ne da in ne da mi- ru. Včeraj je v deželnem svetu vložil vprašanje, s katerim poziva predsed- nico FJK, naj zahteva odstranitev plošče, ki da spominja nič manj kot na poskus genocida in etnične čistke. Pa kaj bi mu zamerili, saj se vrabci vedo, da je med jastrebi znotraj Liste za Trst vselej pravilci. Mal- ce bolj presenetljiva pa je vest, da je njegovemu zgledu sledil državni poslanec Gualberto Nic- colini iz vrst Severne li- ge in obenem Forze Ita- lia. Z vprašanjem, kate- rega naslovnik je no- tranji minister, je pod- prl sodni postopek, ki ga je sprožil predsednik Lege nazionale Paolo Sardos Albertini za to, da bi odpravili »zlogla- sno« ploščo.

PRENOVA / POKRITA TRŽNICA

Urniki »pokrivena trznice«

Zakaj na trojezičnem plakatu ni slovenskega napisa?

Pokrito trznico na Ul. Carducci ze dalj casa prenavljajo, kljub temu pa se prodaja v kioskih in na pultih v velikem no- tranjem prostoru nadaljuje, seveda z neka- terimi nevsečnostmi. Najbolj viden obraz prenovitvenih del predstavlja velik zidar- ski oder, ki zastira pogled na pročelje po- sloppja.

Na zelezje je dala pred časom Trzaska občina privezati plastični plakat z napi- som, ki opozarja na urnik odprtja trznice. Napis je v treh jezikih: v italijansčini (Mer- cato coperto), v hrvaščini (Pokrivena trz- nica) in v nemščini (Gedekter Markt). Tudi

opozorilo o urniku odprtja od 8. do 19. ure je v teh treh jezikih.

Večječnost je vsekakor dobrodošla. Ob pogledu na trojezični napis pa se ven- darle zastavlja vprašanje: kaj pa slovenščina? Zakaj ni na plakatu prostora za sloven- ski napis, ko pa se je Občina potrudila, da je vključila napis v hrvaščini? Morda zato, ker je tačas v našem mestu mnogo kupcev iz Hrvaške? Ali pa je šlo že spet le za spo- drsljaj, podoben tistemu »Hvala ljepa«, s katerim se je po občinskih volitvah župan Illy zahvalil slovenskim volivcem, ki so pripomogli z njegovi izvolitvijo?

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

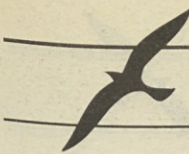
Postni t.r. PRAE DZP St. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

KULTURNA SREČANJA

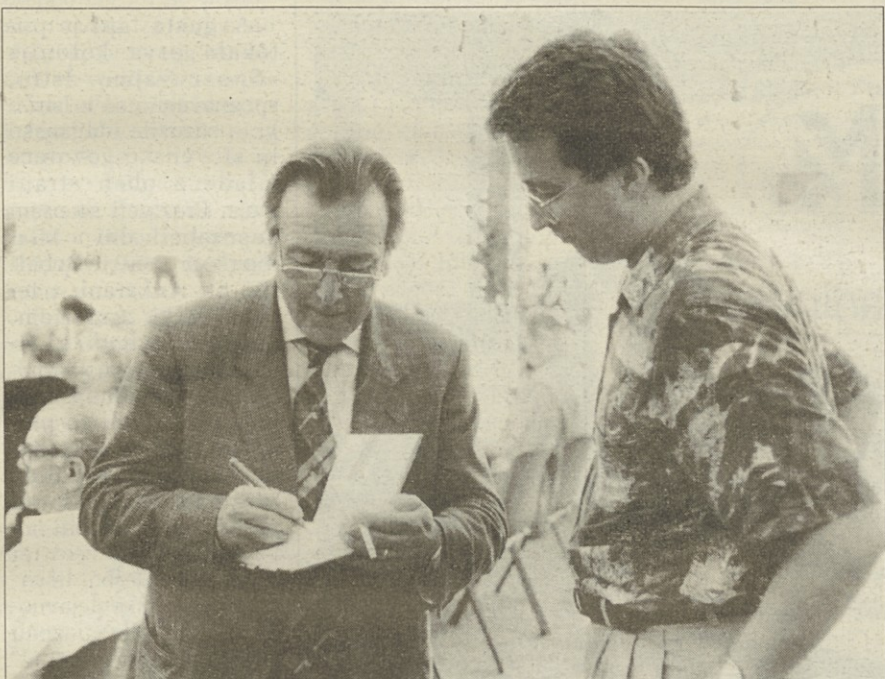
Fulvio Tomizza gost Trga Gutenberg

Predstavili so njegovo knjigo Alle spalle di Trieste

Tudi dez, ki je včeraj se kar dolgo mocil nase mesto, ni prenal obiskovalcev Gutenbergovega trga pred občinsko palačo. Dopoldne so obiskovalci sledili srečanju o kulturni informaciji, ki mu je sledila predstavitev knjige o trzaskih, istrskih in dalmatinskih ljudeh Jolande de Vonderweid. Popoldanski del prireditve se je začel s srečanjem o pisatelju J. R. R. Tolkienu kot podustvarjalcu svetov. Bolj kot o avtorju sage o Hobbitu so udeleženci spregovorili o italijanski Tolkienovi družbi, ki je nastala pred letom in pol in ki je zbudila že veliko zanimanja. Njen predsednik Paolo Paron je poudaril, da družba nima nikakršnega ideološkega predznaka; v opisovanju raznih dejavnosti, v katerih ima ludični aspekt pomembno vlogo, se je posebej zaustavil na pobudi, ki jo je imenoval Riverdale, v okviru katere bi bila starejšim moškim in ženskam povrnjena vloga »osebe spomina«.

Po predstavitvi trzaskega avtorja Enrica Fraulinija in njegove knjige L'ambiguità di Alice je v ospredje spet stopila gastronomska plat cloveskega bivanja s srečanjem o likerjih in vinih, ki je privabilo se kar precej ljubiteljev.

Zvezda sporeda pa je bil nedvomno Fulvio Tomizza, ki je spregovoril o svoji zadnji knjigi Alle spalle di Trieste, v kateri so organsko zbrani clanki in posegi, ki jih je trzaski pisatelj napisal od leta 1969 do leta 1994 in objavil v različnih glasilih. To je novost v okviru Tomizzovega opusa, saj ne gre za pripovedno, temveč za esejistično delo, kot je v poglobljeni, a zal

Fulvio Tomizza podpisuje svojo knjigo

predolgi predstavitvi, opozoril Fulvio Salimbeni. V knjigi pisatelj z jasnostjo pripoveduje o naših krajih ljudem, ki niso tu in ki jih zato ne poznajo. Vsekakor je nastajanje knjige in tudi svoje odnose s predstavniki medijev, za katere je Trst neizogibno opazovališče za vse, kar se dogaja na Vzhodu, številnim poslušalcem s prirojen simpatijo opisal avtor sam.

Osrednja tema jutrisnjega dne bodo stripi z delavnicami za otroke in z zanimivimi srečanj. Napovedan je prihod priljubljene Tullia Altana ob 16. uri. Poleg tega pa bodo ob 19. uri na sedežu turistične ustanove otvorili razstavo Davida Ceccona. V okviru delavnice bo popoldne ob 16.30 se srečanje o poeziji v teh krajih, med gosti je napovedan tudi Marko Kravos. (bov)

IMENOVANJA

Dežela podprla Savina za predsednika velesejma

Odbor za imenovanja, ki deluje v sklopu deželne sveta (predseduje mu Giancarlo Cruder) je izrazil povoljno mnenje za imenovanje Luca Savina za predsednika Avtonomne ustanove trzaskega velesejma; za predsednika deželne ustanove za razvoj obrtništva je izrazil povoljno mnenje za Silvana Pascola, za podpredsednika videmske velesejemske ustanove pa se je izrekel za Luisangela Micellija.

Odbor za imenovanja je nadalje podprl kandidature Laura Morettija, Uga Vanoneja, Ennia Benedettija, Adriana Del Fabra in Marina D'Andree za izvolitev (do katere bo prišlo v deželni skupščini) treh članov deželne komisije, ki proučuje ugovore proti izbrisu s poklicnega seznama kmetijskih podjetnikov.

Glede imenovanja Luce Savina za predsednika trzaskega velesejma je ostro reagiral svetovalec LpT Gambassini; med drugim je dejal, da ni nihče v stanju, niti novoimenovani predsednik, da bi velesejemski ustanovi ponovno zagotovil ugled, ce ne bo Dežela spremenila svojega dosedanjega zadržanja do te ustanove.

TEHNIKI ORISALI NJEGOVE ZNAČILNOSTI

Briška jama ima nov izhod

Prizadevanja zgoniških upraviteljev

Včeraj je bilo pri Briških praznično vzdušje. Predstavniki društva Alpina delle Giulie, ki upravlja Brisko jamo, so v spremstvu predsednika Trzaskе ustanove za turistično promocijo Elia Taffara in v navzočnosti zgoniškega občinskega odbornika Luciana Milica predstavili ca-snikarjem drugi izhod iz jame in njegove značilnosti. Dela so trajala dvajset let, saj je bilo treba zanje veliko dovoljenj, a tudi seveda denarja, ki je pritekal z lekarniško tehniko, razen tega pa jih je oteževala se težko dostopna stena. No, prihodnjo pomlad bo vse nared in že itak visoko stevilo obiskovalcev, ki se zdaj suče blizu 70.000 na leto, se bo prav gotovo naglo povečalo.

K temu bo brez dvoma pripomogla tudi okolščina, da so pred kratkim Brisko jamo vpisali na seznam Guinnessovih rekordov kot najbolj prostrano turistično jamo na svetu. Pravi dragulj torej, ki bi ga veljalo izkoristiti tudi v prid zgoniške občine in posredno vsega nasega Krasa. V resnici se je odbornik Milic včeraj razgovarjal tudi o tem. »Od jame kot take ne bomo neposredno nicesar imeli,« nam je dejal, »preverili pa bomo, kako bi se dalo obiskovalceletovisarje kaj dlje zadržati pri nas. Lahko bi jih seveda s Potjo terana in osmicami, predvsem pa s pozitivitvijo turističnih kmetij, ki bi morale zagotoviti gostom tudi prenočitev.«

Sugestiven pogled na novo pot v jami (Foto Balbi)

NOVICE

Srečanje z Aljošo Žerjalom

V društveni gostilni na Kontovelu bo drevi večer posvečen filmskemu ustvarjanju Aljosa Žerjala. Pobudnik večera je studijski center Niccolò Tommaseo, ki je v društveni gostilni organiziral že več srečanj z ustvarjalci na raznih področjih. Tokrat bo Aljoša Žerjal, ki je za svoje filme prejel več nagrad, prikazal video posvečen delu slavnih trzaskih likovnikov, in sicer Cernigoja, Spacala in Brumattija.

Javno srečanje DSL o zakonu št. 194

Iniciativni center žensk Demokratične stranke levice "Cambia l'aria" prireja javno srečanje o izvajanju zakona št. 194 in o preventivi prostovoljnih prekinitev nosečnosti; javno srečanje bo danes ob 18. uri na sedežu centra na Rocolski cesti 79.

Kulturna prireditev župnijske skupnosti iz Rojana

Slovenska župnijska skupnost v Rojanu prireja kulturno prireditev ob 30. obletnici uvedbe slovenskega jezika v bogoslužje in radijskega prenosa nedeljske mase iz cerkve v Rojanu. Prireditev bo v nedeljo ob 20. uri v Marijinem domu v Ul. Cordaroli 29; uvodno misel bo podal dr. Kazimir Humar.

Drevi na TV Koper-Capodistria o zajamčenem zastopstvu

V drevišnji televizijski oddaji "Meridiani", ki bo na sporedu ob 20.30 na TV Koper-Capodistria, bo govor o zajamčenem zastopstvu predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti v izvoljenih telesih. V oddaji, ki jo bo vodil Maurizio Bekar, bodo sodelovali deželni tajnik SSK Martin Breclj, deželni svetovalec DSL Milos Budin, predstavnik Ljudske stranke Walter Godina, deželna svetovalka Severne lige Anna Piccioni in predstavnik SKP Stojan Spetic. V oddaji bo govor o možnih volilnih reformah, da bi na tak način zajamčili, ali vsaj favorizirali prisotnost slovenskih predstavnikov v deželni svetni in v krajevnih ustanovah.

Šolska prireditev z gosti iz Lucije in Zagreba

V soli Domenico Rossetti v Ul. Zandonai 4 bo jutri ob 10. uri srečanje med solami 11. okrožja in drugimi šolskimi stvarnostmi iz rajona. Na sporedu bo glasbena predstava pod naslovom "Vedno prijatelji", ki bo posvečena vprašanju solidarnosti. Kot gostje bodo sodelovali tudi učenci in učno osebje sole Kovacic iz Zagreba in sole z italijanskim ucnim jezikom De Castro iz Lucije pri Portorožu, ki sta pobrateni s trzasko solo.

WWF: v nedeljo čiščenje gozda na kraškem robu pri Nabrežini

Svetovni sklad za zaščito narave (WWF) bo v nedeljo po vsej Evropi priredil takoi-menovani "Forest Day"; v vseh državah bodo na sporedu razne manifestacije, na katerih bo glavna pozornost posvečena zaščiti gozdnatih površin; tako bo tudi v Italiji z operacijo čistih gozdov (v sodelovanju z evropskim parlamentom in parkom Etne).

Na krajevni ravni je WWF izbral gozd pri razgledni točki Tiziana Weiss na kraškem robu devinsko-nabrezinske občine. Zato vabi prostovoljce, ki se nameravajo udeležiti akcije, da se v nedeljo zberejo ob 9.30 pred devinsko-nabrezinskim županstvom; poziva jih tudi, da bi bili primerno oblečeni in opremljeni: s seboj naj prinesejo tudi rokavice, vodo in zajtrk.

ODBOR ZA »NE« PRIDNO NA DELU

Confesercenti je odločno proti liberalizaciji umikov

Clani »odbora za NE« na referendumih o trgovskih tvrdkah, ki so ga osnovali v okviru stanovske organizacije Confesercenti, bo sodeloval na vsedravnih manifestaciji, ki bo prihodnji torek, 6. junija, v Rimu, in sicer z delegacijo, na celu katere bosta predsednik organizacije Giuseppe Giovarruscio in tajnica Ester Pacor. Rimsko pobudo, ki se je bodo udeležili predstavniki političnih strank, stanovskih združenj in sindikatov, so sprožili z namenom, da se trgovci odločno mobilizirajo proti načrtu za popolno liberalizacijo umikov trgovin in obratnih dovoljenj.

Medtem se v Trstu nadaljuje delo omenjenega odbora za osvesčanje trgovcev. Danes med 11. in 12. uro bodo na tržnici v Miljah razdeljevali informativno gradivo, a to bodo počeli pozneje se na drugih trgih.

Odbor hoče na ta način

sensibilizirati tudi potrošnike. »Vsakdo od njih bi moral dobiti nase obvestilo,« so zatrdili pri Confesercentiju. In kaj piše v njem? Naslednje: »Prijateljica potrošnica, prijatelj potrošnik, pomagajmo si drug drugemu. Referendumi o urnikih in trgovskih dovoljenjih imajo ta namen, da se zapre na desetisoce malih trgovskih podjetij in pošlje na cesto na tisoce in tisoce uslužbencev. Govorijo o liberalizaciji, a branijo interese velikih gospodarskih skupin, ne pa interesov potrošnikov. Italijanske trgovine so med vsemi v Evropi tiste, ki so odprte največ časa. Manj trgovin pomeni samo manj storitev. Praznina pod hiso proizvaja samo temo in socialne probleme za družine, za starostnike in za mladino. Zascitimo mesta, obvarujmo nase ceste, pustimo živeti trgovino, pomagajmo si vzajemno.«

NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Danes slovesna podelitev priznanj za zvestobo delu

V veliki dvorani Trgovinske zbornice bo danes ob 17. uri podeljevanje priznanj za zvestobo delu in razmahu gospodarstva, ki mu bosta prisostvovala tudi vladni komisar Luciano Cannarozzo in podpredsednik deželne vlade Roberto Antonione. Priznanja za zaslužno delo - zlate medalje z diplomom - bo prejelo 47 podjetnikov ter delojemalcev, in sicer: 18 uslužbencev podjetij v trzaski pokrajini, ki imajo za seboj prav posebno dolgo delovno dobo, dva Trzacana, ki sta se izselila na tuje in se tam odlikovala s svojo dejavnostjo, 21 dolgoletnih individualnih podjetij oziroma družb oseb ter 6 podjetij, ki so vnesla velike zboljšave v organizacijo dela in proizvodnje.

Oster protest žensk zaradi sestave občinske komisije

Organizacija Il caffè delle donne, ki deluje v okviru Zveze žensk Italije (UDI) je ozigosala način, kako je trzaska občinska skupščina sestavila komisijo za enake možnosti.

Medtem ko občinski statut veleva, da mora to komisijo sestavljati petnajst zastopnic mestnih ženskih združenj, in to v svojstvu izvedenec, pa so svetovalci, razen v starih primerih, imenovali v komisijo predstavnice političnih strank oziroma organizacij, v katerih so tudi moski. Stiri izjeme zadevajo naslednje organizacije: ZZI-UDI Il caffè delle donne, ZZI-UDI La Mimosa, Luna e l'altra in CIF.

Podpisnice sporocila Ilda Bertini, Luisa Fazzini, Ester Pacor in Lucia Starace opozarjajo, da je bila na ta način spet uveljavljena logika lotizacije, vtem ko hočejo biti ženske samostojne in ne marajo nikakršnega moskega ali strankarskega varstva.

GREGORČIČEVA DVORANA / POSVET O ČTIVU

Kako vzbuditi v mladih ljubezen do branja?

Pobuda Tržaške knjigarne v sodelovanju z založbo Mladinska knjiga

Kako v mladih in mlajših vzbuditi ljubezen do branja in kaksno knjigo jim ponuditi, da bo primerna njihovem znanju in poznavanju sveta: na vprašanji je zelel ponuditi odgovor prvi posvet o čtivu, ki ga je predvčerajšnjim popoldne v Gregorčičevi dvorani priredila Tržaška knjigarna. Pobuda je bila v tesnem sodelovanju z Mladinsko knjigo, največjo slovensko založniško hišo, ki prav letos praznuje svojih uspešnih 50 let prisotnosti na knjižnem področju.

Srečanje je bilo namenjeno v prvi vrsti učiteljem in profesorjem, pravzaprav vsem, ki se v soli ali drugje ukvarjajo z vzgojo mladih in mlajših: vabilu se je odzvalo zadovoljivo število poslušalcev, glede na važnost in zanimivost obravnavane teme pa bi morda kazalo se ponoviti podobna srečanja.

Posvet je otvoril Miha Mate, urednik in pisatelj pri Mladinski knjigi: spregovoril je o založniških smereh in vsebinskih izbirah slovenske založbe, ki se je tudi v casih, ko niso bili knjigi najbolj naklonjeni pogoji, trudila, da je izdajala najboljše knjige. Temeljito, razvejano in vselej strokovno utemeljeno delo je založbi omogočilo danes razširjen in utrjen ugled na državnem knjižnem prizorišču. S svojimi knjižnimi zbirkami krije potrebe in zahteve različnih starostnih dob, od najmlajših, ki se s knjigo seznanjajo ob slikovnem gradivu, do prve in druge stopnje osnovnih sol in dalje do srednjeholcev. Poleg leposlovnih del pa so tu še priročniki in poljudnoznanstvena besedila.

Posebno zanimiv je bil poseg prof. Alenke Kozinc, svetovalke Zavoda za solstvo Republike Slovenije, ki je prisotnim ponudila vpogled v sedanje preurejanje slovenskega solstva: državni načrt predvideva uvedbo poskusnih razredov leta '97, na prehodu v novo tisočletje pa naj bi doživel preureditev celotni solski sistem. V teh okvirih se postavljajo tudi novi vzgojni cilji in metode, posebej je prof. Kozinceva omenila nove pristope pri književnem pouku, kjer se izražajo prihajajo na dan vzajemno delo solnikov in založnikov. Seveda je sodelovanje prisotno tudi pri izbiranju oz. določanju učbenikov, pri čemer je Mladinska knjiga glavna založniška hiša, ob njej pa se je v zadnjih letih pojavilo še 25 drugih, manjših založb. Zanimiv je bil podatek, ki je izšel iz mednarodne raziskave o t. i. bralni pismenosti mladih: raziskava namreč postavlja Slovenijo na dokaj visoko mesto končne lestvice, višje kot Italijo, kar dokazuje veliko razširjenost bralne navade med mladimi. K dosežku je očitno botrovalo tudi tehtno delo Mladinske knjige, se posebno na ravni mladinskega leposlovja.

Posvet o čtivu se je v drugem delu razvil v pogovor med udeleženci in prisotnimi strokovnjaki: poleg omenjenih so se namreč srečanja udeležili se vsi napovedani svetovalci in odgovorni za razna delovna področja pri Mladinski knjigi. Brez učinkovitega odgovora je, žal, ostalo vprašanje tržne cene posamezne knjige: kot je vsakemu »knjižnemu porabniku« dobro znano, so namreč cene slovenskih izdaj primerljajo z drugimi izredno visoke in včasih nedostopne. Med drugim ustvarja to probleme solskim ustanovam, ki seveda v teh okoliščinah razpolagajo z nespremenjeno nakupno možnostjo.

Damiana Ota

S posveta o čtivu v Gregorčičevi dvorani (Foto Balbi/KROMA)

KMEČKA ZVEZA

Tridnevni izlet kmetov v Gornje Poadizje

Na pobudo Zveze kmetov Italije (CIA) in Vidma in s sodelovanjem Kmečke zveze, prirejata obe stanovski zvezi od 7. do 9. t.m. tridnevni izlet v Gornje Poadizje-Tridentinsko. Program izleta predvideva za prvi dan obisk cvetličarskega podjetja v Bocnu, živinorejskega podjetja Moar v Laionu in podjetja za pridelavo jagod in gozdnih sadežev v kraju Novale.

Naslednjega dne (v četrtek) si bodo izletniki ogledali mesto Trento z obiskom kleti Ferrari, kjer pridelujejo najboljše italijansko klasično penecce vino. Sledil bo ogled živinorejskega podjetja v Novaledu in sadjarskega podjetja v Romagnanu z 10 ha jablanovih in drugih nasadov.

V petek bo na vrsti se ogled Rovereta, z ogledom vinogradniškega in vinarskega podjetja v Maranu d'Isera in pokušnjo tridentinskih vin.

Cena izleta z vožnjo, prenočitvi, prehrano v tipičnih agroturističnih podjetjih in vodenimi ogledi, je 320.000 lir. Prijave sprejema Kmečka zveza v Trstu, Ul. Cicerone 8/b do vključno sobote.

»SPOZNAVAJMO ISTRO«

Kolonija za utrjevanje prijateljskih vezi

Avgusta lani je potekala prva kolonija »Spoznavajmo Istro, spoznavajmo se v Istri«, ki je združila italijansko in slovensko govoreče mlade z obeh strani meje. Prezivali so osem nepozabnih dni v Mladinskem centru Debeli rtič pri Ankaranu v tesnem stiku z morjem. Spoznali so ljudi, ki živijo ob morju, ustvarjalce, ki se navdihujejo ob njem, odkrivali so preteklost, navade in kulturo slovenskega dela Istre. Predvsem pa so postavili in poglobili nove prijateljske vezi ter skozi ples, glasbo, likovnost, gledališke dejavnosti in igro bolje spoznali sebe in druge.

Organizatorji te uspele pobude (Zveza slovenskih kulturnih društev, Zveza kulturnih organizacij Koper, Drustvo prijateljev mladine Koper in Združenje Lupusinfabula iz Trsta) so sklenili, da letos, ob Evropskem letu proti rasizmu in ksenofobiji, ponovijo to enkratno in koristno izkušnjo, ki jo je podprl tudi Urad za mladino pri Ministrstvu za solstvo in sport Republike Slovenije.

Letosnja kolonija bo potekala od 19. do 26. avgusta prav tako v Mladinskem centru Debeli rtič pri Ankaranu, vodila pa jo bodo vzgojitelji in animatorji Lupusinfabula iz Trsta ter iz Kopra. Prijavijo se lahko mladi od 11. do 15. leta starosti, rok za prijave pa zapade 15. junija. Glede na to, da je število udeležencev omejeno na 32, priporočamo, da zainteresirani pohitijo z vpisom. Za podrobne informacije in prijave se lahko obrnejo na Zvezo slovenskih kulturnih društev v Trstu, vsak dan od ponedeljka do sobote ob radnih urah (tel. 040 - 635-626).

resirani pohitijo z vpisom. Za podrobne informacije in prijave se lahko obrnejo na Zvezo slovenskih kulturnih društev v Trstu, vsak dan od ponedeljka do sobote ob radnih urah (tel. 040 - 635-626).

Kazimirju Humarju nagrada D. Čemeta

Msgr. dr. Kazimir Humar, ugledni kulturni in javni delavec ter publicist, je letošnji nagrajenec Sklada Dušana Čemeta. Sklep je bil soglasno sprejet na redni spomladanski seji Sklada utemeljitvijo, ki bo podana med svečano podelitvijo nagrade. Prireditelj bo prihodnji teden, v soboto, 10. junija, ob 20.30, v komorni dvorani Katoliškega doma v Gorici.

Letosnja slovesnost bo po vrsti dvajseta, in bo tako imela tudi jubilejni pečat.

Sklad Dušana Čemeta je bil ustanovljen leta 1975, v spomin na tedaj umrlega slovenskega javnega in kulturnega delavca, casnikarja na postaji Radio Trst A. Njegova življenjska vodila so bila slovenstvo, krščanstvo in demokracija, to so pa tudi merila za priznanja, ki se v spomin na Dušana Čemeta podeljujejo zaslužnim osebnostim in ustanovam v našem zamejstvu.

DANES ZAKLJUČNA ODDAJA

Vzhodni Kras po Telequattro

Televizijski prikaz tržaskih mestnih rajonov, ki si ga je omislila in izvedla TV postaja Telequattro, je pri kraju. Danes bomo lahko spremljali zadnjo oddajo iz zanimive serije, ki je tokrat posvečena vsem vzhodnega Krasa, od Opcin do Bazovice. Posneli so jo v torek v Prosvetnem domu na Opcinah.

Dvorana je bila skoraj polna. Med občinstvom je bil tudi zupan Illy. Tokrat v dvojnem svojstvu: kot prebivalec Opcin in kot javni upravitelj. Če je bil v prvem svojstvu prijazen sprejet, si je moral v drugem svojstvu naloziti na rame celo vrsto kritik, pritožb, zahtev in predlogov, saj je v teku oddaje prislo jasno na dan nezadovoljstvo in razočaranje prebivalstva vzhodnega Krasa nad dosedanjim upravljanjem kraske planote. Sulice so bolj kot nanj letele na vse njegove predhodnike, vendar to se ni zmanjšalo odločnosti ljudi, da omajajo tradicionalno brezbriznost in neobčutljivost mestne uprave za probleme podeželja. Med raznimi glasovi, med katerimi so prevladovali slovenski, je bilo slisati tudi staro in neko-

liko pozabljenno parolo o Opcinah kot samostojni občini.

Vendar upravni problemi, ki jih je na začetku izčrpno nastela in obrazložila predsednica rajonskega sveta Silvana Moro, za njo pa povzeli z večjo ali manjšo ostrino številni predstavniki vasi, niso bili glavna značilnost torkovega televizijskega srečanja. Glavno tezo je nosila problematika sožitja v narodnostno mešanem območju. Pri tem pa je bila dokaj presenetljivo (vsaj za dosedanje pojme) posvečena veliko večja pozornost slovenskemu delu prebivalstva. Že kulise je bilo ekskluzivno posvečeno pisanim risbica solarjev slovenskih sol. Na odru so poleg omenjene Morove sedeli David Malalan, ki je izključno v slovenscini na dolgo in široko govoril o zapostavljenosti slovenskih kraskih vasi, Nives Kosuta z espozajem o kulturni stvarnosti, Ivan Peterlin o sportni, g. Zvone Strubelj o dušnopastirski, in Kristina Kovacic z ljubko razlago o etnografskih značilnostih kraskih vasi.

Uvodni »Dober večer - Buona sera« dinamičnega voditelja od-

daje Luciana Santina je bila spodbudna uvertura v problematiko sožitja, ki jo je nato debata vsebinsko pozlahtila. V ljudeh našega mesta se mora uveljaviti drugačna miselnost, kajti državna meja, ki sedaj razdvaja dva naroda, bo prej ali slej izbrisana in nastali bosta dve regiji iste Evrope. To je bila misel Manlia Cecovinija, pisatelja in prebivalca Padric. Za njim je v slovenscini povzel Alojz Rebula, pisatelj in prebivalec Opcin, z mislijo, da si morata sosednja naroda ponuditi roko, kot se v daljavi rokujeta slovenski in italijanski del Julijcev. Svoje razmišljanje o medetničnih odnosih je pristavil tudi psihoanalitik Pavel Fonda in se kdo. Skratka, oblikovala se je oddaja, ki lahko v Trstu marsikomu odpre oči, morda pa koga tudi vznejevolji, kajti s slovenske strani tudi tokrat ni manjkalo običajnih tarnanj in ocitkov, ki so lahko tudi upravičeni, a znajo zasenčiti dobre namene voditeljev oddaje in vseh, ki imajo prav tako dobre namene, da se tvorno približajo slovenskemu življu in njegovi kulturi.

TRŽAŠKA KNJIGARNA / PREDSTAVITEV

Zapiski iz sanj Patrizie Vascotto

»Plovba z Mistralom« je književni prvenec mlade pisateljice

Drobna knjižica izrazi to lirske narave, zapiski iz sanj morda resničnega popotovanja: tako se Patrizia Vascotto s prvim korakom predstavlja v svetu leposlovja. Njen prvenec z naslovom A bordo del Mistral je sinoči doživel prvo predstavitev javnosti v prostorih Tržaške knjigarne. O knjigi, ki je januarja izšla pri založbi Solfaneli iz Chietija, je spregovoril Marko Kravos, izpostavil je osnovno gibal, ki avtorico vodi v njenem zapisovanju popotovanjskih vtisov. Plovba s Mistralom, kot je Kravos prevedel izvirni naslov, prinaša hrepenenjski motiv, s katerim Vascottova išče izhod iz vsakdana, išče v nov svet, v stvarnosti brez otipljivih časovnih in krajevnih določil razmišlja o možnostih kolikor toliko znoznega bivanja, tudi v domačem kraju. Zanimivost dogodka, s katerim

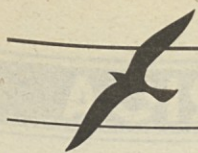

Tržaška knjigarna v tej sezoni zaključuje predstavitev književnih novosti, je v tem, da je bila v središču pozornosti knjiga tržaškega avtorja v italijanscini. Sicer je Patrizia Vascotto poznana po svoji odprtosti in tvornem zblizanju s slovenskim svetom, med dru-

gim se ukvarja z italijansko predstavitevjo Preserenovih del.

Sinocni srečanje v TK je poleg avtoricinih misli dopolnil se nastop Bogomila Kravos, ki je prebrala priloznosti prevod odlomka iz knjižnega prvenca.

(dam)

POKLICATI BOMO MORALI NA ŠT. 118

Telecom bo uvedel novo koristno službo

Ce kdo potrebuje informacije v zvezi z koricenjem telefona, pa naj gre za račun, za premostitev aparata, za novo namestitev, bo v kratkem imel na razpolago novo službo, ki jo bo uvedla Telecom Italia.

Zainteresirani bodo vse potrebne informacije prejeli tako, da zavrtijo številko »188«. Klic je brezplačen, kar velja tudi za vse ostale številke, namenjene pomoči, ki jo Telecom nudi uporabnikom. Izognili se bomo torej cakanjem po uradih in podobnim nevšečnostim: ne da bi se premaknili zdoma, bomo stopili v stik s kvalificiranim osebjem, informacije pa bomo prejeli takoj, zahvaljujoč se hitrim in učinkovitim tehnološkim pripomočkom.

Pobudo je včeraj predstavil glavni ravnatelj službe »Zasebni klienti«, Augusto D'Amico, ki je razložil, da bodo tako pospeševali dialog z uporabniki in prepričali, da bi se po nepotrebnem posluževali drugih števil, kot na primer 187, ki je namenjena komercialni službi, 182 (signalizacija okvar), 12 (informacije o abonentih v imeniku) ter 16488 (sporocila o placevanju računov). Številko 188 bodo junija uvedli po vsej državi (v Trstu in Gorici bo začela delovati 5. junija, v Pordenonu 19. in v Vidmu 26. junija) z naslednjim urnikom: od 8.00 do 12.30 in od 14.00 do 16.00 (v Vidmu in Pordenonu 14.30-16.30).

Na št. 188 bomo lahko tudi zaprosili za branje

stevcev ali zamenjavo števil, torej nasploh bomo dobili vse tisto, zaradi česar smo se doslej morali osebno obrniti do pristojnih uradov. Za določeno obdobje bodo odgovarjali tudi na vprašanja uporabnikov mobilnih telefonov, katerim je vsekakor namenjena druga številka, 119, ki jo bo v prihodnjih mesecih prevzela v upravo nova družba »Tim«, ki bo nastala po licitaciji Telecom Italia.

Ravnatelj D'Amico je klijente znova povabil, naj se poslužujejo tudi imenika, v katerem na uvodnih straneh najdejo pojasnila, na koga naj se v primeru kakršnekoli potrebe obrnejo, ter na-

glasil nedavni razvoj Telecoma, ki je dosegel raven glavnih evropskih telefonskih družb. V deželi Furlaniji-Juljski krajini telefon instalirajo v sedmih dneh, 80% okvar (90% poslovnih uporabnikov) popravijo se istega dne. Nekaj težav več imajo tisti, ki morajo telefon namestiti v oddaljenih krajih, ki pa prav zato imajo večjo potrebo in se jim tudi največ mudi. Razlog je v počasnosti, je se povedal D'Amico, s katero javne ustanove v nekaterih primerih izdajajo ustrezna dovoljenja. Zato je tudi povabil pristojne oblasti, naj postopek cimbolj pospešijo.

Nove cene za poštne storitve

Danes bodo začele veljati nove cene za poštne storitve. Za preureditev tarif, ki so bile odobrene z dekretom ministra za pošto in telekomunikacije Agostina Gambina, so se odločili, kakor je znano, že februarja letos, vendar so uresničitev ukrepa začasno zamrzili. Sporočilo poštne ministrstva navaja, da so bile tarife večinoma nespremenjene že od leta 1990 in da jih je bilo treba prikriti zato, da bi vsaj deloma zapolnili vrzel med izdatki in prihodki v vidiku končne finančne resanacije te pomembne javne službe.

Z današnjim dnem se poenoti notranja tarifa za pisma in razglednice oziroma dopisnice, ki bo znašala odslej 750 lir, a isto velja za položnico poštne tekočega računa, kar bo stalo 1.000 lir. Pač pa se bodo za kakih 20 odstotkov znižale tarife za notranje in mednarodne hitre pošiljke. Ministrstvo utemeljuje poenotenje cen za pisma in razglednice z ugotovitvijo, da je bilo dosedanje razlikovanje med njimi je anahronistično, zmerno podražitev tekočih računov z okolščino, da so ti v primerjavi z bančnimi se zmeraj precej cenejši, a pocenitev hitrih pošilk predvsem s potrebo, da se te prodorno uveljavijo tudi med poslovneži.

VČERAJ-DANES

Danes, ČETRTEK,
1. junija 1995
JUSTIN

Sonce vzide ob 5.19 in
zatone ob 20.46 - Dolžina
dneva 15.27 - Luna vzide
ob 7.57 in zatone ob 22.57

Jutri, PETEK,
2. junija 1995

DAN REP. ITALIJE

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka
23,3 stopinje, zračni tlak
1006,5 mb pada, veter 11,5
km na uro vzhodnik, vlaga
67-odstotna, nebo oblačno,
morje rahlo razgibano, tem-
peratura morja 18,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Samantha Arbanassi in Maria Chiara Tedisco.

UMRLI SO: 95-letna Valeria Bensi, 86-letni Osvoldo Maggini, 85-letna Emma Humar, 75-letna Maria Antonini, 73-letni Giovanni Stocovaz, 78-letni Palmirino Loffredo, 71-letni Antonio D'Incecco, 81-letna Eleonora Xicovich, 79-letni Alfredo Sampiero.

Zaradi skorajšnje obnovitve
razstavnih prostorov

OPREMA **Korist**

Nudi na
vseh
razstavljenih artiklih

POPUST
od 20 do 80% POHITITE

93-letna Maria Valentin,
89-letna Maria Sever, 88-
letna Caterina Casale in
64-letni Lucio Poselli.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 29. maja,
do NEDELJE, 4. junija 1995
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Trg Goldoni 8 (tel.
634144), Ul. Revoltella 41
(tel. 947797), Zavljje - Ul.
Flavia 89 (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za najnuj-
nejše primere.

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Trg Goldoni 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor S. Piero 2, Zavljje - Ul. Flavia 89.

ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za najnuj-
nejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Ul. Tor S. Piero 2 (tel.
421040).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 18.30, 20.30,
22.30 »Pronti a morire«, r.
Sam Raimi, i. Sharon Stone.
EXCELSIOR - 18.15,
20.15, 22.15 »Amore e om-
bra«, r. Betty Kaplan, i. Jen-
nifer Connelly, Antonio
Bandaras.

EXCELSIOR AZZURRA-
18.20, 20.10, 22.00 »L'amo-
re molesto«, r. Mario Marto-
ne, i. Anna Bonaiuto.

AMBASCIATORI -
19.45, 22.00 »Rob Roy«, i.
Liam Neeson, Jessica Lange.

NAZIONALE 1 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Morti
di salute«, i. Anthony
Hopkins, Bridget Fonda,
Matthew Broderick.

NAZIONALE 2 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Bad
company.

NAZIONALE 3 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Man-
giare bere uomo donna«, r.
Ang Lee.

NAZIONALE 4 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Jefferson
in Paris«, r. James Ivory,
i. Nick Nolte, Greta Scacchi.

MIGNON - 16.00 - 22.00
»Il gusto del proibito«,
porn., prepovedan mladini
pod 18. letom.

CAPITOL - 16.45, 18.30,
20.15, 22.10 »Don Juan De
Marco, maestro d'amore«, i.
Marlon Brando.

ALCIONE - 18.30, 20.15,
22.00 »Viva San Isidro«, r.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sozljaja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

SKD PRIMOREC - Trebče
vabi na

Vaški praznik

2. - 3. - 4. junija

ob nogometnem igrišču »Griza« v Trebčah

Igrala bosta ansambla Keydea in Kraški kvintet
ob dobro založenih kioskih.

Vabljeni!

DRAMSKA SKUPINA
KD I. GRUDEN
iz Nabrežne
vabi na iskanje
Nusiceve

Sumljive osebe

Zaradi neuporabnosti la-
stne družbene dvorane
in zaradi pomanjkanja
gmočnih sredstev, da bi
jo popravili, bo krstna
uprizoritev v prostorih

KD A. Sirk v Krizu.

Vabljeni v jutri, 2. junija in
v nedeljo, 4. junija ob 20.30

SLOVENSKI DEZELNI ZAVOD ZA
POKLICNO IZOBRAZEVANJE

SLOVENSKO DEZELNO
GOSPODARSKO ZDRUŽENJE-TRST
SLOVENSKO GOSPODARSKO
ZDRUŽENJE-GORICA

prirejajo tečaj

STRATEGIJE PODJETNIŠTVA

za lastnike in upravitelje
podjetij. Na razpolago je
še nekaj mest.

Vpisovanje do konca
tedna v tajništvih zgoraj
omenjenih organizacij.

Jutri v Dolini koncert godbe na pihala Breg

Ob priliki praznika Republike Italije bo na pobudo
uprave Občine Dolina v petek, 2. junija ob 21. uri
na trgu v Dolini javni koncert, ki ga bo izvedla
Godba na pihala Breg.

Alessandro Cappelletti, i.
Diego Abatantuono, Marco
Leonardi, Lumi Cavazos.
LUMIERE - 17.00, 19.30,
22.00 »Forest Gumb«.

PRIREDITVE

KRSTNI KONCERT
vokalne skupine RESONET,
zbiorovodja Aleksandra Per-
tot jutri, 2. junija, ob 20.30 v
cerkvi sv. Jerneja na Opci-
nah. Vabljeni prijatelji
petja! Koncert sta podprli
Zveza cerkvenih pevskih
zborov in Slovenska prosveta
v Trstu.

KD I. GRBEC - Skedenj-
ska ulica 124 vabi clane in
prijatelje na CLANSKI
VEČER, ki bo v soboto, 3. ju-
nija ob 20.30 v društveni
dvorani. Sodeloval bo ZPZ
I. Grbec pod vodstvom zbor-
ovodkinje Bože Hrvatič.
Vabljeni!

OB PRAZNOVANJU 200-
LETNICE OSNOVNE SOLE
NA PROSEKU ter poimeno-
vanju po slikarju A. Cerni-
goju vljudno vabljeni na
PROSLAVO, ki bo v soboto,
3. junija, ob 19. uri pred
proseško osnovno solo ter
OTROSKO PRIREDITEV v
nedeljo, 4. junija, ob 19. uri
v Kulturnem domu na Pro-
seku. V solskih prostorih bo
od 3. do 9. junija na ogled
razstava osnovnega solstva
na Proseku. Razstava bo od-
prta v solskih urah ter od
18. do 20. ure.

ZVEZA CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV vabi na
KONCERT izbranih
otroških mladinskih zborov
z območnih regij Primorske,
ki bo v Kulturnem domu v
Trstu v soboto, 3. junija, ob
20. uri.

PD SLOVENEČ - Boršt-
Zabrezec prireja od 2. do 5.
junija 25. PRAZNIK VINA v
Hribenci. Jutri, 2.6., ob 21.
uri nastop MePZ Slovenec-
Slavec, tamburasev iz
Boljunca in podelitev priz-
nanj vinogradnikom; v so-
boto zvečer, 3.6. ples z an-
samblom Happy day; v ne-
deljo, 4.6., ob 17.30 nastop
Godbenega društva Prosek
in TFS Stu ledi, zvečer ples
z Adria kvintet; v pone-
deljek, 5.6. ples z ansam-
blom Long zhluk.

OBČINA ZGONIK vabi
na XXXI. RAZSTAVO IN
POKUSNJO VIN v Zgoniku
od 2. do 4. junija. Jutri, 2.6.,
ob 17.30 tekmovanje »med
dvema ognjema« za osnov-
nosolsko mladino, ob 19.
uri otvoritev razstave vin,
ob 21. uri ples z ansamblom
Happy day; v soboto, 3.6. ob
9. uri balinarski turnir, ob
13. uri turnir v moskem
rokometu, ob 21. uri v SKC
finalna tekma v rokometu,
od 21. ure dalje ples z an-
samblom Kraški kvintet; v
nedeljo, 4.6., ob 10. uri ex-
tempore, ob 18.30 nastop
Godbe na pihala iz Nabrež-
ne, ob 20. uri nagrajevanje
vinogradnikov in od 21. ure

dalje ples z ansamblom
Keydea.

SLOVENSKA ŽUPNIJ-
SKA SKUPNOST v Rojano
vabi na KULTURNO PRIRE-
DITEV ob 30-letnici uvedbe
slovenscine v bogoslužje in
radijskega prenosa nedelj-
ske mase iz cerkve v Roja-
nu. Prireditve bo v dvorani
Marijanske doma v Ul. Cor-
daroli 29 v nedeljo, 4. ju-
nija, ob 20. uri.

GLASBENA SOLA God-
be na pihala iz Ricmanj vabi
na ŽAKLJUCNI NASTOP
svojih gojencev, ki bo v po-
nedeljek, 5. junija, ob 20.
uri v gledališču F. Preseren
v Boljuncu.

OBVESTILA

SZ SLOGA organizira
celodnevni (9. - 16.30) tečaj
miniodbojke ob pone-
deljka, 12. t.m., do torka
20. t.m., namenjen otrokom
letnika 83 in mlajšim. Tečaj
bo potekal na Opcinah pod
strokovnim vodstvom pro-
fesorjev telesne vzgoje in
vadiateljev. Poskrbljeno je za
kosilo in razvedrilne dejav-
nosti. Prijave sprejema urad
ZSSDI v Trstu, ul. sv.
Franciška 20, tel. 635627
od 9. do 14. ure in prof. M.
Cac, tel. 214290. V pone-
deljek bo zbiralisce ob 9.
uri pred vhodom v naselje
Vilaggio del fanciullo, ul.
Conconello na Opcinah.

ZDRUŽENJE ZA ZASCI-
TO OPCIN vabi vse clane
in prijatelje na redni občni
zbor, ki bo danes, 1. junija,
ob 20.30 v mali dvorani
Prosvetnega doma na
Opcinah.

SZ SLOGA sklicuje jutri,
2. junija REDNI OBČNI
ZBOR z običajnim dnevnim
redom v prostorih Prosvet-
nega doma na Opcinah ob
20. uri v prvem in ob 20.30
v drugem sklicanju. Ob tej
priložnosti bodo nagrajene
najuspešnejše ekipe in po-
samezniki v minuli sezoni.
Vabljeni.

UPRAVA občine Repen-
tabor razpisuje javno selek-
cijo za mesto animatorke/ja
v poletnem centru, ki se bo
odvijal v repentabski obci-
ni od 3. do 15. julija t.l.
Zainteresirani lahko pre-
stavijo prošnje na prostem
papirju na občinsko tajništ-
vo do 14. ure dne 10. junija
1995. Zahtevani rekviziti:
dopolnitev 18. leta starosti,
opravljena izobrazba druge
stopnje, obvladanje sloven-
skega jezika. Podrobnejša
pojasnila nudi občinsko taj-
ništvo, tel. st. 327122.

Slovenski dijaški dom
SRECKO KOSOVEL sporo-
ca, da vpisuje za
prihodnje leto 1995/96
učence osnovne in nižje
srednje sole ter dijake
višjih srednjih sol in uni-
verzitetne studente. Vpiso-
vanje bo odprto do zasedbe
razpoložljivih mest. Infor-
macije daje ravnateljstvo

vsak dan, Ul. Ginnastica
72, tel. 040/573141.

PRAZNUJES 40 let? Bi-
vas na Proseku ali Kontove-
lu? Oglasi se pri Puntarje-
vih v mesnici v jutranjih
urah. Tel. st. 225219.

IZLETI

DRUSTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV TR-
ST obvesca, da je se nekaj
prostitih mest za izlet v Tre-
viso v sredo, 7. junija. Vpi-
sovanje v dopoldanskih
urah v Ul. Cicerone 8, tel.
st. 360324.

DRUSTVO NARAVO-
SLOVCEV IN TEHNIKOV
TONE PENKO prireja v ne-
deljo, 4. junija strokovno
vodeno ekskurzijo na Sabo-
tin (516 m) pri Gorici. Zbi-
ralisce ob 8. uri na Trgu
Oberdan v Trstu, oziroma
ob 8.30 v Sesljanu, blizu
Hotela Posta. Prevoz z last-
nimi sredstvi, kosilo iz
nahrbtnika. Vabljeni clani
in prijatelji.

SEKCIJA SPI-CGIL iz
Križa prireja v nedeljo, 18.
junija izlet v Neme z ogle-
dom jame v Villanovi. Vpi-
suje Mario Turel do 10. ju-
nija (tel. st. 220266,
220710).

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE - tajništvo Trst ob-
vesca clane, da bo danes
urad zaprt zaradi referen-
duma o sporazumu med
vlado in sindikati o pokoj-
ninski reformi. Učno in
neučno osebje glasuje od
16. do 19. ure na sledečih
volilnih sedežih: Ul. Ros-
setti 74 "Petrarca", Istrska
ul. 45 - "Bergamas", Ul.
Monte Grappa 1 - "Volta".

UCITELJICE in učenci
osnovne sole F. Milcinske-
ga s Katinare vabi starše,
sorodnike in prijatelje na
razstavo ročnih del in
likovnih izdelkov, ki bo v
soboto, 3. in v ponedeljek,
5. t. m. od 12.45 do 13.30
in od 16. do 19. ure.

MALI OGLASI

VPISOVANJA v poklic-
ne tečaje za
kozmetičarke/je, frizerke/je
in draguljarje. Spособni
in zainteresirani na tel. na
st. 040/368705.

PRIMARNA DRUŽBA
isce mlado dinamično so-
delavko/ca z diplomo iz
farmacije. Pogoji: dobro
znanje angleškega jezika in
po možnosti francoscine.
Delovno mesto Trst,
zazeljena pripravljenost za
potovanja. Pismene ponud-
be poslati na Publiet Srl -
Ul. Montecchi 6, 34137 Tr-
st/Trieste pod sifro LAB.

ISCIMO prodajalca/sk-
ladischnika v termo/idravlje-
nem sanitarnem sektorju.
Tel. st. 828128 ali 828028.

ISCIMO gospo za oskrbo
nepokretne mame v ju-
tranjih urah. Tel. st. (040)
411358 ali 040/367088.

GOSPO/GOSPODINCO,
ki je zainteresirana za re-
sno zaposlitev, srednjih let,
primerno in izkušeno z de-
lom v gostinsko/turistice-
nem sektorju, praktično in
domači kuhinji, zaposlimo.
Tel. st. 229285.

AGRARIJA zaposli skla-
dischnika, nujno B ali C do-
voljenje, opravljeni vojaški
rok, smisel za vodenje skla-
disčne kartoteke in ostalih
skladisčnih dokumentov.
Klicati na tel. st. 632200.

ISCEM skromno
opremljeno stanovanje v
dolinski občini. Tel. st.
212735 od 16. do 18. ure
ter 631328 od 9. do 13. ure.

TROSOBNO stanovanje
oddam studentom ali nere-
zidentnim osebam, tudi za
krajsje obdobje. Pismene po-
nube poslati na Publiet
Srl, Ul. Montecchi 6, 34137
Trst, pod geslo "Univerza".

DAROVE IN PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tiličje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

NUDIM lekcije matema-
tike in fizike visjesolcem,
posebno za maturo. Tel. st.
43176.

STALNA profesorica nu-
di privatne lekcije za pri-
pravo na malo maturo. Tel.
ob uri kosila na st. 566822.

PRODAM v Vipavski do-
lini dvonadstropno hišo z
lepim vrtom, veza s kami-
nom, terasa, dve spalni so-
bi, jedilnica, kuhinja, kom-
pletna kopalnica ter dodat-
ni WC, garaža, vse
opremljeno s pohištvo,
moderni komfort. Telefoni-
rati na (040) 212239 po 20.
uri.

PRODAM klorifikator za
odpadne vode rabljen en te-
den. Tel. st. 291476.

PRODAM WV passat va-
riant G60. Tel. v uradnih
urah na st. 213570 v urad-
nih urah.

LANCIA APPIA letnik
'57 prodam najboljšemu
ponudniku. Potrebna po-
prava. Tel. st. 226732.

V TRZICU prodam 5-sta-
novanjsko hišo s tremi trgo-
vinami po ugodni ceni. Tel.
(0481) 82531.

MED Mackoljami in Do-
lino se je izgubil pes,
srednje velikosti, svetlorja-
ve barve, ki slisi na ime
Aski. Kdor ga je videl je na-
prosen, da klicke na tel. st.
232151.

OSMICO je odprl Alfre-
do Brajnjk, Domjo 172.
Toci belo malvazijo doc in
rdeči merlot. Vabljeni! Tel.
st. 824917.

OSMICA je v Dolini na
st. 233 - Lovriha.

OSMICO ima odprto
Alojz Kante, Praprot st.18.

V SLIVNEM pri Kralje-
vih st. 9 je odprta osmica.

OSMICO sta v Samatorci
na st. 17 odprla Marjo in
Ondina Gruden. Tocita be-
lo in crno vino.

OSMICO je odprl Jozef
Kukanja, Devinscina 1.

OSMICO ima odprto Zo-
ra v Ricmanjih.

MEDIJA VAS 1 - Pri Zu-
panovih je osmica.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob
Irene Suc daruje Gicka
20.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na g. Bruno
Godina darujeta Rosanda in
Silva Gasperčič 50.000 lir
za Društvo slovenskih
upokojevcev.

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), Benetke (6.32).
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), Benetke (7.47).
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), Benetke (11.06). Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), Benetke (10.18).
9.25	(R)	Tržič (9.53), Portogruaro (10.54). Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), Benetke (12.18).
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), Benetke (14.18).
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), Benetke (15.18).
13.47	(R)	Tržič (14.15), Portogruaro (15.17). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), Benetke (16.18).
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), Benetke (17.08). Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), Benetke (17.18).
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), Benetke (19.18).
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), Benetke (19.59). Op.: se ne ustavi v Grljanu in Križu.
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), Benetke (21.18).
19.45	(R)	Tržič (20.14), Portogruaro (21.16). Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	(E)	SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Zeneva (6.49).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), Benetke (23.18).
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).

* Proga Trst-Videm-Benetke

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	Benetke (22.40), Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	Benetke (0.14), Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	Portogruaro (5.05), Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	Portogruaro (5.56), Tržič (6.47).
7.45	(D)	Portogruaro (6.30), Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firenze (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
8.55	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zeneva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.31	(R)	Portogruaro (8.00), Tržič (9.03).
9.53	(D)*	Benetke (6.34), Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	(E)	Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
10.47	(IR)	Benetke (8.40), Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	Benetke (7.08), Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	Benetke (9.40), Mestre (9.51), Tržič (11.23)
14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
14.35	(D)*	Benetke (11.10), Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	Benetke (12.40), Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	Portogruaro (13.45), Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	Benetke (13.40), Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	Benetke (14.17), Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	Benetke (15.40), Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.47	(IR)	Benetke (16.40), Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	Benetke (17.34), Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	Benetke (18.40), Mestre (18.51), Tržič (20.23)
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
22.47	(R)	Benetke (20.28), Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Grljanu in Miramaru.
23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firenze (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - Benetke (21.22), Mestre (21.34), Tržič (23.04).

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), Videm (6.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), Videm (7.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), Videm (8.10). Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), Videm (9.01). Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), Videm (10.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), Videm (11.01). Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu, Nabrežini.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), Videm (12.09). Op.: ne ustavi v Miramaru, Grljanu Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), Pordenone (14.18).
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), Videm (14.48). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), Videm (16.06). Op.: ne ustavi v Grljanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), Videm (17.25).
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), Videm (18.23). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), Videm (18.55). Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), Videm (18.49). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), Videm (19.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), Videm (19.54). Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), Videm (20.34).
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), Videm (21.15). Op.: ukinjen ob praznikih.

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.50	(R)	Videm (5.28), Gorica (5.59), Tržič (6.22). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.28	(R)	Videm (6.10), Gorica (6.33), Tržič (7.00). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.54	(R)	Videm (6.25), Gorica (7.01), Tržič (7.25). Op.: samo ob praznikih
7.54	(D)	Sacile (5.46), Pordenone (6.00), Videm (6.41), Gorica (7.11), Tržič (7.31). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.41	(R)	Videm (7.08), Gorica (7.46), Tržič (8.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.47	(D)	Videm (7.43), Palmanova (7.59), Cervignano (8.11), Tržič (8.24). Op.: ukinjen ob praznikih.
12.30	(R)	Videm (11.02), Gorica (11.38), Tržič (12.02) . Op.: samo ob praznikih.
13.56	(R)	Videm (12.37), Gorica (13.08), Tržič (13.29) .
14.57	(R)	Videm (13.30), Gorica (14.06), Tržič (14.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(D)	Videm (14.30), Gorica (14.55), Tržič (15.16). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(R)	Videm (14.10), Gorica (14.46), Tržič (15.11). Op.: samo ob praznikih.
16.43	(D)	Pordenon (14.50), Videm (15.30), Gorica (15.59), Tržič (16.20). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.00	(R)	Videm (16.32), Gorica (17.08), Tržič (17.32). Op.: samo ob praznikih.
18.21	(R)	Videm (17.01), Gorica (17.32), Tržič (17.54). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.07	(R)	Videm (17.40), Gorica (18.16), Tržič (18.40).
19.29	(D)	Videm (18.18), Gorica (18.44), Tržič (19.05) . Op.: ukinjen ob praznikih.
19.58	(D)	Carnia (18.01), Videm (18.30), Gorica (19.14), Tržič (19.35).
20.39	(R)	Videm (19.13), Gorica (19.48), Tržič (20.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
21.28	(R)	Videm (20.00), Gorica (20.36), Tržič (21.00). Op.: samo ob praznikih.
21.56	(D)	Videm (20.47), Gorica (21.12), Tržič (21.33).

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Cakovec (18.05), Budimpešta (22.55).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Cakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

KONCERT / GIORGIA V PERLI

Pričakovanje za zmagovalko iz Sanrema

V Romansu pa Peter Erskine

Novogoriska igralnica Perla bo drevi gostila pomemben glasbeni dogodek. Po uspešnih nastopih v raznih italijanskih mestih in zahtevnem odprtju Elton Johnovih koncertov v Italiji bo mlada in perspektivna pevka Giorgia (na sliki) nastopila na odru Varieteja. Za nastop zmagovalke letošnjega festivala italijanske popevke v Sanremu vlada izredno zanimanje, zato priporočamo vsem, ki si želijo prisostvovati koncertu, da se pravocasnoma javijo v igralnici. Giorgia bo svoj nastop začela ob 21.30, v približno dobri uri programa bo seveda zapela pesem Come vorrei, s katero si je priborila sanremsko zmago, in ostale skladbe iz njenega zadnjega albuma

"Come Thelma e Louise", ki je v samem vrhu na italijanskih top lestvicah.

Ljubitelji jazza pa se bodo nočjo zbrali v Romansu, kjer bo drevi ob 21. uri v avditoriju Galupin s svojo skupino nastopil znani ameriški bobnar in bivši član skupine Weather Report Peter Erskine. (AW)

KINO

GORICA
VITTORIA Gorica kinema, 20.45 »L'amore molesto«. Rez. Mario Martone, igrajo Anna Bonaiuto, Gianni Cajafa in Angela Lucre. Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 18.00-20.00-22.00 »Pronti a morire«. Igrata Sharon Stone in Gene Hackman.

KONCERTI

OBCINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIČU, nočjo ob 20.30 v okviru festivala barocne glasbe "Ecco mormorar l'onde" koncert ansambla Clemencic Consort, ki ga sestavljajo Renè Clemecic, Marco Ambrosini, Michael Posch, Riccardo Delfino, Thomas Wimmer. Na sporedu so Vivaldijeve skladbe.

RAZSTAVE

V GALERIJ KULTURNEGA DOMA v Gorici je postavljena razstava slik Oskarja Beccie iz Ronk. Ogled ob delavnikih od 9. do 13. ure in med prireditvami v domu.

V MALI DVORANI KULTURNEGA DOMA je do ponedeljka, 5. junija, na ogled likovna razstava Otroci odraslim.

V GALERIJ KATOLISKE KNJIGARNE razstavlja Demetrij Čej. Razstavo si je mogoče ogledati po urniku knjigarne.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
SLOVENSKO DEŽELNO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE-TRST
SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE-GORICA
prirejajo tečaj

STRATEGIJE PODJETNIŠTVA

za lastnike in upravitelje podjetij. Na razpolago je še nekaj mest.

Vpisovanje do konca tedna v tajništvih zgoraj omenjenih organizacij.

OBVESTILA

DRUŽBA se dobi danes, 1. junija, ob 19.30 na Placuti.

SPDG - REKREACIJA prireja zaključno večerjo. Prijavite se lahko pri tistih, ki rekreacijo se obiskujejo.

OBCINA SOVODNJE obvešča, da sprejemajo davčne prijave na zupanstvu vsak delavnik od 10. do 11. ure.

V DIJASKEM DOMU SIMONA GREGORČICA v Gorici sprejemajo prijave za OTROSKO POLETNO SREDISCE, ki bo delovalo od 19. junija do 29. julija. Prijave in informacije v pisarni Dijaskoga doma ob delavnikih od 12. do 17. ure - tel. 533495.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV NA GORISKEM priredi 18. junija avtobusni izlet z vodcem v okolico Padove. Obiskali bodo gričevnato območje Colli Euganei ter si ogledali beneške vile v Luviglianu, Arqua Petrarca, Este in Montagnani. Ogleali si bodo tudi grascino v Monselice. Skupno kosilo bo v restavraciji "Bacco e Arianna" v Vò Euganeo. Prijave pri poverjenikih in na društvenem sedezu do 7. junija.

VZPI DOL -JAMLJE in KD KREMENJAK obveščata, da bo avtobus za izlet na Bled v nedeljo, 4. junija, odpeljal ob 5.40 iz Dola, 5.50 iz Doberdoba (pred obcino) in 6.00 iz Jamelj.

SPD GORICA sporoča, da bo avtobus v nedeljo, 4. t.m., odpeljal ob 6. uri s Travnika. Kosilo iz nahrbtnika, udeleženci naj si po možnosti oskrbijo silinge ze v Gorici. Za prehod meje je potrebna veljavna osebna izkaznica ali veljavni potni list. Društvo prosi udeležence naj danes poravnajo potnino.

VZPI-ANPI IZ DOBERDOBA obvešča izletnike, ki se bodo udeležili potovanja na Poljsko (Auschwitz), da je treba do 20. junija poravnati akontacijo 250 mark in celotno vsoto do 30. junija v trgovini pri Mili v Doberdoba.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

ALL'ORSO BIANCO (Tavasan), C. Italia 10, tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147, tel. 40497.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH

dr. Marko Rojec - Prvomajska ulica 76 - tel. 882578.

POGREBI

Danes v Gorici: ob 8. uri, Florijan Toplikar, iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče; ob 9.30, Marcello Lovisutti, iz splosne bolnišnice v Locnik; ob 11.30, Anton Persolja, iz splosne bolnišnice v Stmaver; ob 12. uri, Marguerithe Sala niz mrliske veze na glavnem pokopališču.

VINOGRADNIŠTVO / KLJUB STROŽJIM MERILOM V OCENJEVANJU

Briška vina uspešna na sejmu v Ljubljani

Tri zlate medalje vinom z Jazbin, Cegla in Krmina

Veliko je sprememb na letošnjem, po vrsti že 41. mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani. Najprej sprememba datuma. Sejem bo letos od 5. do 9. junija, skoro tri mesece prej kot je bilo v prejšnjih letih. To zaradi prilaganja mednarodnim sejemskim terminom kot tudi zaradi tega, ker je ta čas najbolj primeren za ocenjevanje lanskega pridelka. Sprememba je tudi v tem, da je po novem ocenjevanje veliko strožje kot prej, prilagaja se pravilom mednarodne vinske zveze OIV. Na tak način se ljubljanski sejem uvršča ne le med najbolj znane marveč tudi med tiste, na katerih pridobljena medalja zares velja. Na torkovi tiskovni konferenci v Ljubljani so prireditelji povedali, da je le približno ena tretjina poslanih vzorcev bila nagrajena z medaljami, prej pa je to število bilo še enkrat višje.

Iz 28 držav sveta so vinogradniki v Ljubljano poslali 1.501 vzorec, kar je svojevrsten rekord, mednarodna komisija je ocenjevala 1.483 vzorcev in podelila 499 medalj. Podeljeni so bili 3 nazivi sampion, 6 velikih zlatih medalj, 144 zlatih medalj in 346 srebrnih. Zaradi novih meril v ocenjevanju bi kar veliko sedanjih zlatih medalj veljalo do lanskega leta za velike zlate, kar precej s srebrnimi nagrajenih vin pa bi bilo v prejšnjih letih lahko dobilo zlate medaljo. Ostala vina so dobila castno diplomu.

Kar pri vsem preseneča, je velik odziv iz najrazličnejših držav sveta. Logično je, da Slovenija prednjaci tako z ocenjenimi vzorci kot z nagradami. Dobra polovica ocenjenih vin je doma v Sloveniji. Poleg že znanih velikih združnih vinskih kleti, ki izboljšujejo kvaliteto, so tu zasebni vinogradniki, ki v zadnjem času v vedno večjem številu sami skrbijo za kletarjenje, stekleničenje in tudi prodajo.

Na drugem mestu z nagradami so Avstrijci, ki se na vseh mednarodnih sejmih pojavljajo z zares

odličnimi vini in z njimi zanjejo tudi uspehe. Neskladje je v tem, da njihovih vin potem nikjer ne dobiš, ne v restavracijah ne v enotekah, vsaj v tujini ne. Medalje pa gredo v to državo. V Ljubljani so Avstrijci letos dobili kar 2 od treh sampionov (tretjega je dobilo vino iz Čila), kar 4 od sedem velikih zlatih medalj, 23 zlatih, itd. Zelo velik je bil uspeh ameriških vin, španskih, cilskih ter argentinskih in avstralskih. Očitno vinogradnike iz teh držav zanimajo ljubljanska odličja, saj se v Evropi težko komercializirajo.

In smo ze pri vinih iz naših krajev. Zaradi strožjih meril vidimo, da so letos vina iz naših krajev dobila manj nagrad. Vina pridelana v Italiji so dobila 3 zlate medalje, 11 srebrnih ter 38 castnih diplom. Zlate so dobili kmetijsko posestvo Krapez z Jazbin za sauvignon 1994, Oskar Sturm s Cegla za belo brisko vino 1994 in posestvo Angoris v Krminu za cabernet sauvignon 1993. Dodajmo se, to je zelo važno, da je nagrajeno Krapezevo vino bilo ocenjeno tudi kot najbolje vino poslano iz Italije v Ljubljano: dobilo je naslov "prvak Italije".

Omenimo tudi kakšne ocene je letos mednarodna komisija prisodila vinom iz naših krajev. Maurizio Buzzinelli iz Krmina je dobil pet castnih diplom za svoja vina chardonnay 1994, traminer 1994, furlanski tokaj 1993, mueller thurgau 1994 in rebula 1994. Marcello in Marino Humar iz Steverjana sta dobila srebrno medaljo za traminer 1994 in castno diplomu za chardonnay 1994. Posestvo Lorenzon iz Pierisa je dobilo srebrni medalji za sivi pinot 1994 in cabernet franc 1993 ter diplomu za sauvignon 1994. Boris in Anton Pintar iz Steverjana sta dobila srebrno medaljo za črni pinot, ter castne diplome za refošk, sauvignon, sivi pinot in chardonnay, vsa omenjena vina so letine 1994. Posestvo Krapez na Jazbinah je dobilo, kot že omenjeno, zlato medaljo za sauvignon 1994 ter dve

castni diplomu za rebulo in sivi pinot, oba 1994. Matjaz Tercic iz Steverjana je dobil castno diplomu za sauvignon 1994; posestvo Borgo Lotessa z Jazbin je dobilo dve diplomu za sivi in beli pinot, oba letnik 1993. Posestvo Brotto iz Ronk je dobilo srebrno medaljo za sivi pinot 1994 in diplomu za sauvignon 1994. Posestvo Draga Milana Miklusa iz Steverjana je dobilo dve srebrni medalji za chardonnay 1994 in sauvignon 1994 ter diplomu za sivi pinot 1994. Izidor Polencic s Plesivega je dobil 2 diplome za sauvignon in sivi pinot, oba letnik 1994. Dario Raccaro iz Krmina je dobil diplomu za furlanski tokaj 1994. Franco Toros iz Krmina prav tako diplomu za chardonnay 1994. Gaspare Buscemi Vigno iz Krmina je dobil 3 diplome za dva siva (1994) in en beli pinot (1992). Edi Keber s Cegla diplomu za beli pinot 1994.

Oskar Sturm s Cegla je dobil zlato medaljo za sauvignon letnika 1994, posestvo Angoris iz Krmina prav tako zlato za cabernet sauvignon 1993, eno srebrno za sauvignon 1994 in dve diplomu za sivi pinot in chardonnay, oba letnika 1994. In se Alessandro Zorzenon iz Mosa z dvema diplomama za cabernet in sivi pinot, oba l. 1994.

Se ocena vin iz drugih italijanskih krajev: posestvo Setten iz Basalghelle di Mansue (TV) je dobilo diplomu za sauvignon; posestvo Banfi iz Montalcina srebrno medaljo za brunello di montalcino 1988 in diplomu za chardonnay 1992; združna klet v Soave tri diplome za tri vina z oznako soave classico; posestvo Beltrame iz Bagnaria Arsa (UD) dve srebrni medalji za chardonnay sauvignon ter 3 diplome beli in sivi pinot ter chardonnay, vsi letnik 1994.

Drugi udeležencev iz nase dezele, tudi taksnih ki so v prejšnjih letih svoje vzorce že pošiljali v Ljubljano, letos tam sploh ni bilo.

MARKO WALTRITSCH

GLASBA / V TOREK V KULTURNEM DOMU

Mladinski orkester navdušil poslušalce

Pomen projekta "Goriška" sta obrazložila Igor Kuret in Vittorio Zanon - Nastopi v Budimpešti

Mladinski orkester na koncertu v Kulturnem domu (foto Studio Reportage)

Gorisko občinstvo je v torek toplo in navdušeno pozdravilo nastop mednarodnega mladinskega orkestra YEM, ki ga vodi Igor Kuret. Topel aplavz je pomenil tudi najboljso popotnico na pred kratkim zaceti poti, ki se bo že ob koncu tedna nadaljevala v Budimpešti. Tam bodo namreč mladi glasbeni poustvarjalci nastopili na mednarodnem (evropskem) glasbenem festivalu, v nedeljo zjutraj pa tudi v budimpeštanski stolnici.

Več kakor petdesetclanski orkester je nastal lani v okviru projekta "Goriška", ki predvideva široko sodelovanje ustanov, glasbenih in kulturnih društev, ki delujejo v dezelah skupnosti Alpe - Jadran. Tako je povsem naravno, da igrajo v orkestru, ki je v torek ogrel gorisko publiko,

gojenci glasbenih sol iz Slovenije, Avstrije, Hrvaske, Italije.

Ker je bil torkov nastop tudi prvi v Kulturnem domu, je bilo treba ob tej priložnosti seveda predstaviti pobudo. To sta lepo opravila v imenu organizatorjev Vittorio Zanon in dirigent Igor Kuret.

Igor Kuret je tudi umetniški vodja združenja YEM in eden

glavnih ustvarjalcev in oblikovalcev načrta "Goriška".

Torkov nastop pa je bil tudi priložnost za izročitev priznanj in za izreko najboljših želja za uspešno in dolgo pot v svetu glasbe, ki posebej v tem primeru dobesedno združuje mlade različnih narodnosti. Priznanje sta prejela Glasbeni center Emil Komel in Kulturni dom v Novi Gorici.

NOVICE

Bilten koristnih informacij

Urad za mladino in združenje "Goriziagiovane" obvesčata, da so tudi letos izdali bilten "Qualche idea per l'estate - Atto II". Bilten je na razpolago (brezplačno) v Uradu za mladino v Kapucinski ulici 21. V njem je obilica koristnih informacij o možnostih časne zaposlitve, o smotnem koriščenju pocitnic, o potovanjih v tujino. Bilten prinaša tudi naslove pomembnejših javnih uradov in posebej uradov za zaposlovanje v FJK.

Gorica kinema: nocoj "L'amore molesto"

V četrtkovem sporedu Gorica kinema, ki ga prireja Kinoatelj, bodo nocoj ob 20.45 v kinu Vittoria predvajali film Maria Martoneja "L'amore molesto", ki so ga prav pred nekaj dnevi predstavili na festivalu v Cannesu. Zgodba Delie, ki se vrne v Neapelj in raziskuje ozadje odkritja materinega trupla na plazi, je priložnost za rekonstrukcijo spomina, custev in za potovanje v preteklost s številnimi neslutnimi skrivnostmi. Okolje tega dogajanja je hrupni, kruti, nasilni Neapelj, kakršnega je v svojem romanu upodobila pisateljica Elsa Ferrante.

Vaje na strelišču nad Selcami

Iz zupanstva v Doberdolu smo prejeli obvestilo o vojaških dejavnostih na poligonu nad Selcami v mesecu juniju. Vaje v streljanju bodo danes, nato vse dni od 5. do 8. junija, od 13. do 15. junija, od 20. do 22. junija ter od 27. do 29. junija. V omenjenih dneh je od 8.30 do 17.30 prepovedan dostop na ozje in širše območje poligona.

Objava lestvice suplenc 30. t.m.

Solsko skrbništvo obvesča, da bodo na podlagi okrožnice ministrstva za solstvo št. 158 z dne 8. maja 1995, 30. junija letos objavili zacasno lestvico suplenc za učno osebo na višjih srednjih solah (s slovenskim in italijanskim učnim jezikom) v triletju 1995/98. Dokončno lestvico bodo objavili 22. avgusta letos.

Tovornjak kar počez

Precej dela so imeli goriski gasilci včeraj, sredi dopoldneva, da so spravili v pravo smer tovornjak fiat iveco, ki ga je upravljal 54-letni Ettore Cecchin iz Padove. Vozilo se je po trčenju z drugim tovornjakom postavilo počez na cesto. Nesreča se je zgodila na ulici terza Armata.

GRADEŽ / ŽUPANOV ODLOK

»Prosim, nikar v kopalkah!«

Ironični odmevi in komentarji

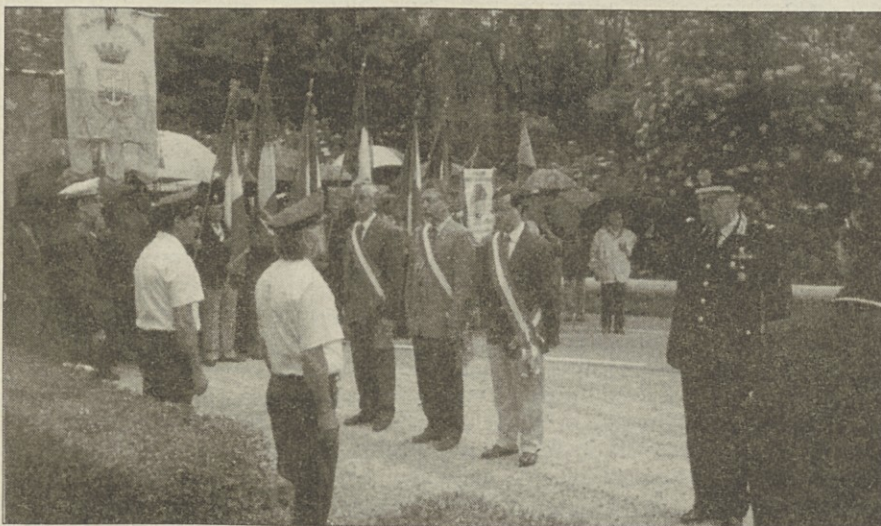
Turisti, ki zahajate v Gradež, pozor! Nikar ne mislite, da se boste letos smeli nemoteno sprehajati po gradeskih ulicah kar v kopalkah. Tamkajšnji zupan Giovanni Salvini (Severna liga) je namreč te dni podpisal odlok, ki skupaj z vrsto prepovedi motenja miru doloca tudi sledece: kopalke so dovoljene samo na plazi, povsod drugod pa si bodo turisti morali nadeti dostojnejša oblacila.

Zupanov odlok je ze sprozil pikre komentarje in uganjanja. Marsikdo se sprasuje, ali ne gre morda le za enega nepotrebnih predpisov, ki polnijo zakonike in obcinske pravilnike, a se v resnici ne izvajajo. Malokdo namrec verjame, da bodo gradeski obcinski redarji za-

res vestno sledili Salvinijevi moralizatorski kampanji in zaceli turistom deliti opomine in morda celo globe zaradi nedostojnega oblacenja. Komicno bi bilo, ko bi policaji opuscali urejanje pogosto kaoticnega prometa (mimogrede: polemike povzroca tudi druga odlocitev obcine, ki je v centru odpravila nekatere kolesarske steze, da bi jih nadomestila s parkirnimi mesti, seveda proti placilu) in z bežko za globe v roki zasledovali kakega nepokornega turista. In se bolj komicno bi bilo, ko bi turist na opozorilo, da se v kopalkah ne sme, odgovoril kot flegmaticni gospod iz starega znanege vica: »Oprostite, nisem vedel. Takoj jih slecem«.

PETOVLJE / 23. OBLETNICA POKOLA

Spominska slovesnost za ubitimi karabinjerji v fašističnem atentatu

V Petovljah je bila včeraj komemoracija ob 23. obletnici atentata, v katerem so bili 31. maja 1972 ubiti trije karabinjerji. Čeprav je minilo že skoraj četrto stoletje, tudi za ta pokol še ni prišla na dan vsa resnica. Odkriti so bili materialni storilci - neofašisti, ugotovljene odgovornosti visokih činov karabinjerjev in drugih državnih aparatov, prav v teh dneh pa prihajajo na dan nove vesti, po katerih naj bi bila v atentat vpletena tudi ameriška CIA. (Foto Studio Reportage)

Letos že 22. izdaja natečaja Moja vas

SPETER - Studijski center Nediza je pobudnik številnih odmevnih kulturnih prireditev, ki v glavnem želijo izpostaviti kulturno in vsestransko bogastvo teh krajev tako v zdajšnjem kot v preteklem času. Kulturni delavci Nedize pa so pozorni tudi na najmlajše, za katere prirejajo kar nekaj pobud. Mednje sodi tudi literarni natečaj »Moja vas«, ki ga bodo letos pripravili že dvaindvajsetič.

Natečaj ima v glavnem namen spodbuditi pri otrocih zanimanje za ljudsko kulturo in ovrednotiti rabo slovenskega narečja. Vsebina spisa je prosta, udeleženci tečaja (otroci iz videmske pokrajine ter otroci izseljencev) pa bodo morali svoje spise oddati najkasneje do 10. junija letos. Najmlajši se bodo natečaja lahko udeležili z risanim izdelkom.

Posebna ocenjevalna komisija bo izbrala najboljša dela, vsi sodelujoči pa bodo deležni diplome in spominskega darila. (r.p.)

SPETER / RAZSTAVA IN PREDAVANJE

Ikone prevzele občinstvo

V Beneški galeriji ikone prof. Orlanda, Silve Bogatec in P. Zuanella

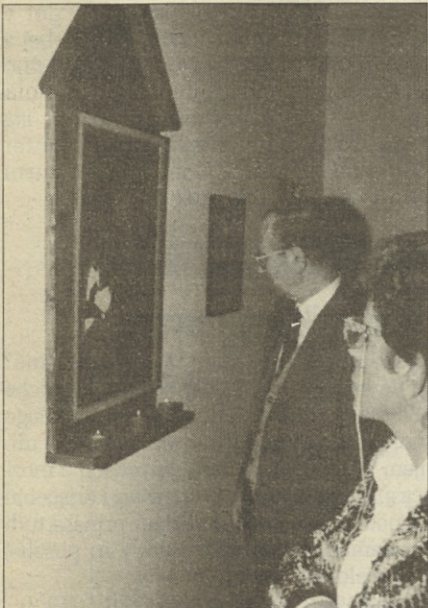
SPETER - Razstava ikon, predavanje na to temo in verski obred, ki so ga pripravili v Azli, so naleteli na pozitiven odziv občinstva in potrdili, da je bila izbirna organizatorjev, Beneske galerije, pravilna. V spetski občinski dvorani je o verski

simboliki ikon spregovoril prof. Paolo Orlando iz Jamelj, ki sodeluje z restavratskim institutom iz Moskve in se že več kot dvajset let posveča krščanski ikonografiji. S pomočjo diapozitivov je številno občinstvo popeljal v razne italijanske muzeje, v cerkve, kjer se hranijo najlepše ikone.

V Beneski galeriji pa je sledilo odprtje razstave ikon (na sliki), na kateri so sodelovali sam prof. Paolo Orlando, Silva Bogatec iz Trsta in domacin Pasquale Zuanella. Prisotne je pozdravila predsednica galerije Donatella Ruttar, ki je navedla razloge za takšno pobudo. Silila jih je predvsem želja, da bi tudi v Spetu prvič ponudili na ogled obiskovalcem ikone, ki jih izdeluje »matajurski samotar« Pasquale Zuanella. Za zanimiv umetniški večer se je v imenu spetske občinske uprave zahvalila podzupanja Bruna Drobolo.

Razstavo in predavanje je obogatila nedeljska božja liturgija v bizantinsko-slovanskem obredu ob somaševanju Angela Kosmaka, Jozeta Markuze in Pasqualeja Zuanella ter ob petju ekumenskega zbora iz Gorice, ki ga je vodil Zdravko Klanjscek.

Rudi Pavšić

OBLETNICE

V rojstni deželi Društva slovenskih časnikarjev

LJUBLJANA - Spomin na tisti dan je na kratko obudil Sergij Vošnjak, udeleženec pa je pozdravila predstavnica mestne Zveze borcev NOV.

Naslednja postaja je bila že v Metliki, kjer se je se pred ustanovitvijo Društva, vršil, za razvoj slovenskega partizanskega casnikarstva, se en pomemben dogodek. Bilo je to v dnevi 5. in 6. maja 1944, ko je v zgradbi, na katero je tudi pritrjena spominska plošča, potekala prva konferenca partizanskih casnikarjev, na kateri sta glavna referata imela Boris Kidrič in Vida Tomsic. Na tej konferenci so bile zastavljene smernice za delovanje partizanskega casnikarstva. Med udeleženci te konference je bil s Primorske zdaj že pokojni Andrej Pagon-Ogarev, eden od pionirjev primorskega partizanskega casnikarstva. Trije prisotni udeleženci te konference, Vida Tomsic, Sergej Vošnjak in Vanda Skodnik, so tudi k tej plošči položili venec v spomin na dogodek sam, kakor tudi na vse tiste partizanske casnikarje, ki so pri izvrševanju svojega poslanstva padli ali pa umrli v teh petdesetih povojnih letih. Zato se naše vrste res že močno razredčile.

Pot do Metlike nas je vodila mimo kraja Otok, kjer je na levi strani planjava z zaselkom Krasinc. Tu je bilo med vojno partizansko letališče, s katerega so zavezniška letala odvažala težke ranjence na zdravljenje v Južno Italijo in kjer je, na kar imam še živ spomin, zasilno pristal tudi orjaški zavezniški bombnik »Liberator« s prestreljenim motorjem.

Kako bi človek sel iz

Metlike, medvojnega sedezu podoficirske in oficirske sole in mnogovrstnih strokovnih tečajev, če se prej ne bi vsaj za malo časa ustavil v metliški vinski kleti in poleg drugih vin poskusil znamenito »metliško crnino«? Po izčrpnem obrazložitvi zmogljivosti kleti in vinifikacijskem postopku v njej in po pozdravu prisotnega predsednika in drugih članov mestne organizacije Zveze borcev, nas je položeno dvigajoca se cesta na pobočjih Trdinovih Gorjancev, vodila proti Jugorju do znamenite Badovinčeve gostilne, kjer smo imeli naročeno kosilo. Se prej, kmalu po Metliki, smo na desni pustili Suhor, kjer je bila v zimi 1944-45 ustanovljena italijanska brigada Bratov Fontanot, ki se je do konca vojne borila v sklopu slovenske narodnoosvobodilne vojske.

Pri Badovincu je bila priložnost tudi za nekaj resnih in potrebnih besed ne samo v spominjanju na case partizanskega casnikarstva, na padle in umrle kolege, marveč predvsem o potrebi ostrejšega reagiranja na kampanjo proti narodnoosvobodilnemu gibanju in partizanstvu, ki jo zdaj v Sloveniji pod krinko protikomunizma z vsemi možnimi sredstvi vodijo bivši okupatorjevi sodelavci in njihovi sedanji somisljenci, tisti, ki so med vojno v svojih ljubljanskih listih do konca peli hvalnice Mussolinijevim in Hitlerjevim hordam, zdaj pa skušajo z blatenjem NOV in sprevracanjem zgodovinskih resnic sprati s sebe sramoto kolaboracionizma.

Jože Koren

KONEC

SKLAD MITJE ČUKA

O ženski zavisti

JELKA CVELBAR

Pocutje družine in otrok je v veliki meri odvisno od pocutja staršev, oziroma partnerjev. Največkrat pa od pocutja matere, ki se največ časa preživi s svojimi otroki, kakorkoli obrnemo stvari.

Denimo: sestanki o solskih problemih so očitno nekakšna domena mater ali nedomena očetov. Oče je v službi in se sestanka ne more udeležiti nikoli, zaposlena mati pa le najde ali vpraša tu pa tam delodajalca prosto uro ali dve, ki sta ji potrebni za sestanek. Tako je pac solski sestanek največkrat ženski sestanek (razen v primeru, da je za dosego cilja potreben odločnejši, to je moski nastop) in velikokrat je prepojen s preveč specifično ženskimi problemi.

Neredko slisis po kakem takem sestanku, med katerim je bila glavna skrb izbira predstavnika staršev ali člana volilne komisije, komentar vrste: »Zakaj pa se ne javi tista, saj ni v službi, po ves dan je doma in ima "zidan cajt"«. Kaj lahko pa se po takem napornem sestanku oglasi tudi druga plat zvona: »Ce ze ni v službi, je v lepem salonu ali v telovadnici, z otroki dela kot s paketi: odlega jih enkrat v vrtec, drugič k tetam, tretjic k dedkom!«

Tibingenska psihologinja Margarethe Schindler meni, da spodbuja tako prvi kot drugi ženski komentar isto čustvo: zavist. Obema tipoma ženske se zdi, da sta za nekaj prikrajšani. Slehera od njiju kritično skili proti drugi, za katero se ji zdi, da ji je bolje postlano. Druga ima nekaj, kar prva nima. Nedvomno je težko ohraniti dobre odnose druga z drugo, če ena pride na sestanek po tezkem dnevu, ki ga je preživela z dvema sitnima, trmastima in prepirajočima se otrokoma, druga pa prileti na sestanek upehana po celem dnevu in treh nadurah službe.

Druga drugi zavida, hkrati pa druga pri drugi iščeta kako napako. Ta bi nasprotnici zmanjšala veljavo, avtomatično pa bi jo povišala tisti, ki je napako odkrila. Kajti, če ti uspe žensko, ki je v službi, degradirati na nesposobno mater, žensko pa, ki ni zaposlena in preživlja dneve doma z otroki, na zajedavko, ki živi od tujega zaslužka, potem se, menda, pocutis bolje. Seveda ima taka nastrojenost dolgoročno lahko slabe

posledice: namesto da bi si ženske skupaj potegovala za boljšan način življenja, trosijo svoje energije v nesmiselnih medsebojnih bitkah. Tako skodujejo le sebi: ker vse svoje sile napenjajo za napade nevosčljivosti, jim jih nič ne ostaja za osebno rast.

Kaj naj torej storimo proti zavisti? Zalgre za čustvo, ki ga le s tezavo zatiramo. Ameriška psihologinja Betsy Cohen je prepričana, da smo vzgojeni za stalno primerjanje. Pri nenehnem primerjanju pa se človek ne zadovolji s tem, kar je sam, marveč stalno razmišlja, kako bi bilo zanj bolje, ko bi bil drugačen ali bi imel še nekaj, česar trenutno nima. Od tod izhaja tudi prepričanje, da so se danes razmere spremenile: če se je nekoč družba delila na razrede, naj bi danes sleherni človek imel enake možnosti za to, da postane, kar želi. To pa je seveda iluzija in nevarno napacno sklepanje. Vsi nimamo istih sposobnosti.

Ce se povrnemo k začetnemu problemu, je na primer vzgoja deklet k prepričanju (lahko se ga navzamejo tudi s TV zasloni, ki vseskozi ponujajo en tip ženskega modela), da ne bodo urednice svojega življenjskega cilja, če ne bodo nasle moža (ali modernu partnerja), napacna. Tako prepričanje krepi žensko tekmovalnost, včasih pa zavist, predvsem ob neenakih pogojih zunanje privlačnosti, in nimalokdaj tudi mascevalnosti. Ce je lahko umirjena in kontrolirana tekmovalnost življenjski pospeševalec, potem je zavist rusilni element.

Zato je koristno, če se zavisti otresemo, predvsem tako, da zavzamemo bolj kritično stališče do »predmeta« zavisti: ali je ženska, ki ji zavidam, res moj problem? Koliko to žensko stane njena sreča? Cesa se lahko naučim od ženske, ki ji zavidam? Iz negativnega čustva zgradimo torej po takem analitičnem postopku način, kako izboljšati lastno življenje.

In zakaj smo se toliko ukvarjali v tej vzgojni rubriki s problemom, ki naj bi bil tako specifično ženski? Zato vendar, ker smo že večkrat ugotovili, da je zgled najbolj učinkovit vzgojni moment - zakaj bi torej svojim hčeram ne izboljšali življenja na osnovi napak, ki smo jih spoznale pri sebi?

Zastopstvo manjšin v deželnem svetu avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine

Študija prof. Sergia Bartoleja (3)

Tako bi se lahko razmisliło o cisti naslonitvi deželni volilni načel na vse državno zakonodajo, ki bi v vsakem primeru strankarskemu sistemu dovoljevala, da se razvija v skladu s skupnimi smernicami na deželni in državni ravni. In kot kaže, predstavlja problem edinstvenosti ali enakosti političnega sistema bistvo zaskrbljenosti, ki je pogojevala izbire v zgoraj omenjenih statutih in ki jih lahko pogojujejo tudi v bodoče. Toda, kjer se želi slediti drugačni usmeritvi, bi se lahko dalo proste roke kompetentnim organom na področju deželne volilne zakonodaje, s čimer bi prepričali, da bi v okviru statuta trdno omejili izbiro v eno ali drugo smer.

Jasno je, da bo glede na to, za katero od zgoraj omenjenih alternativ se bo deželni svet odločil, drugačna tudi izbira v zvezi s problemom, ki ga nameravamo resiti. Ce se bo deželni svet odločil za vključitev jasnega določila v korist uninominalnega večinskega sistema (ceprav z znano proporcno korekcijo), potem bi bila lahko usmeritev za neposredno ukrepanje deželne zakonodajalca za zagotovitev oziroma omogočenje neke oblike predstavnistva slovenske jezikovne manjšine bolj natančna in konkretna. Ce pa se v celoti prepustijo proste roke deželnemu zakonodajalcu, potem bo

morala biti taka usmeritev nujno bolj elastična in splosna, pri čemer bo moral biti cilj določen, manj jasna pa sredstva, s katerimi bi do tega cilja prisli.

Sam bi se vsekakor odločil za bolj elastično formulacijo, da bi se izognil pogojevanju določil za zascito manjšine s kontinuiteto tega ali onega volilnega sistema. Jasno pa je, da mora vsaka odločitev s tem v zvezi upoštevati ustavne omejitve, ki bi lahko omejevale pristojnosti deželne zakonodajalca v zvezi z manjšinsko zascito na področju volilne zakonodaje. In prav v to smer vodi drugi sel vprašanja, ki mi je bilo postavljeno pod »a«.

Omenjena razsodba ustavnega sodišča st. 233, z dne 6. - 10. junija 1994 omogoča s čl. št. 62 statuta Južne Tirolske opustitev načel o enakosti in enakovrednosti vsakega glasu pri sestavljanju voljenih organov. Na osnovi tega člena volilni zakon za deželni svet in pokrajinski svet v Bocnu »zagotavljajo predstavnistvo ladinjske jezikovne skupine.« Kaze, da ta razsodba torej dopusca možnost, da za uravnoteženje pomembnih ustavnih vrednot, ki ga zahteva dosežena zascita in ob upoštevanju vrednot manjšinske zascite in načel, o katerih govori 3. in 48. člen ustave ter 25. člen statuta Južne Ti-

rolske, lahko poskrbi deželni zakonodajalec, vendar sele po predhodnem ustavnem pooblastilu in v mejah le-tega. Položaj deželne zakonodajalca pa je v očeh sodišča manj pomemben od vsedržavnega, ki je v zvezi z volilno zakonodajo lahko posegel, ko je slo za zakon o volitvah evropskega parlamenta.

Mehanizem, ki ga določa 2. člen zakona st. 18, z dne 24. januarja 1979, močno spominja na mehanizem, ki ga je izbral zakonodajalec na Južnem Tirolskem v korist ladinjske jezikovne skupine in ga je sodišče ocenilo kot neustavnega. Tako ta (tak je opis v razsodbi) predvideva, da »kandidat, ki je prejel največ osebnih preferencnih glasov v ladinjskem področju Val di Fassa, dobi mesto kandidata, ki je na osnovi vrstnega reda po preferencah zadnji izvoljen na listi.« drugi pa določa, da v primeru, ce nihče od kandidatov, ki jih predstavijo stranke ali politične skupine jezikovne manjšine, ni izvoljen na listah, h katerim je manjšinska stranka ali politična skupina pristopila, potem zadnje razpoložljivo mesto pripada tistemu kandidatu jezikovnih manjšin, ki je dobil največ preferencnih glasov, ki pa jih ne more biti manj kot 50000.

(Se nadaljuje)

gospodarstvo in finance

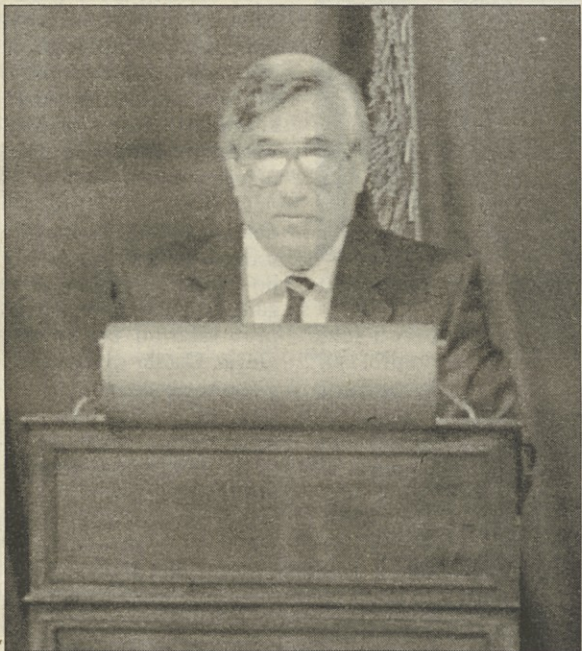
OBČNI ZBOR BANKE ITALIJE / EKONOMSKO-POLITIČNO POROČILO GUVERNERJA

Antonio Fazio v popolnem skladju s premierom Dinijem

Pot do urejenega razvoja države je zakoličena, treba jo je le ubrati

RIM - Italija ima v tem trenutku vse pogoje za novo razvojno fazo gospodarstva v stabilnih razmerah, ki lahko privede tudi do povečanja zaposlenosti in državi končno omogoči ubrati pravilno pot. Izziv bo res trd, vendar premostljiv, če bodo upoštevani nekateri osnovni pogoji in če bo vsak opravil svoje. To opozorilo je guverner Banke Italije Antonio Fazio izrazil včeraj v svojih Zaključnih ugotovitvah, dokumentu, ki ga je prebral na letni skupščini centralne banke, enem najpomembnejših tradicionalnih ekonomskih dogodkov v državi.

Faziove besede so izzevenele kot poziv vsem protagonistom gospodarskega življenja (v dvorani jih skupaj z institucionalnimi predstavniki res ni manjkalo, edini izjemi sta bila oboleli Gianni Agnelli in Silvio Berlusconi, ki ga menda sploh niso povabili), ki jim je guverner zagotovil, da bo centralna banka se naprej budna in da v primeru potrebe ne bo oklevala z nadaljnjim omejevanjem pogojev kreditne ponudbe. Prvi sogovornik emisijske banke je vlada, ki mora nadaljevati proces omejevanja proračunskega primanjkljaja, zato Fazio ni skrival zadovoljstva nad Dinijevim ekonomsko-finančnim pro-

Guverner centralne banke Antonio Fazio (AP)

gramom. Veliko manj zadovoljen je z nacrtom za pokojninsko reformo, ki po njegovi oceni predvideva preveč postopno prehajanje na nov sistem, kajti ko bo ta začel v celoti delovati, bo Italija spet v zaostanku z drugimi industrijskimi državami.

Faziovo sporočilo zadeva tudi podjetja. Inflacijska dinamika, proti kateri je Banka Italije nastopila v teh dneh z zvišanjem eskontne mere, se bo lahko umirila in se konec leta ustalila pri 4,5-odstotni stopnji tudi pod pogojem, da se bo povpraševanje in obnašanje

podjetij razvijalo na urejen način, s katerim bo mogoče prepreciti pritiske za nadaljnje višanje profitnih stopenj. Podjetja bodo morala narediti svoje tudi na davčnem področju, kjer ima Italija najnižji priliv iz davka na dodano vrednot (IVA) glede na domači proizvod. Krivdo je nedvomno iskati v strukturi prihodkov, ki je v pretirani meri naslonjena na dajatve na dohodke fizičnih oseb (Irpel), opozarja guverner, vendar ima pomemben delež tudi davčno utajevanje in skrivanje pri dohodkih individual-

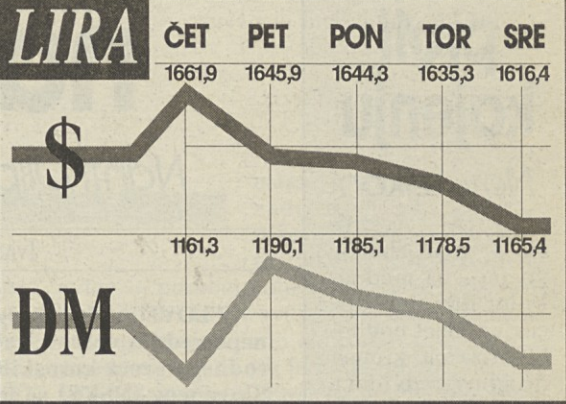
nih podjetij in avtonomnih delavcev. Po Faziovi oceni povzročajo različne oblike skrivanja davčnih obveznosti prihodkovno luknjo, s katero bi lahko pokrili lep delež letnih primanjkljajev, po drugi strani pa utajevanje davkov rojeva rente in motnje v razdeljevanju dohodka, povzroča pa vpliva negativno na ves gospodarski sistem. Skratka, podjetniki se bodo morali osvoboditi strahu pred »objavljanjem« svo- jega kapitala in razumeti, da lahko prednosti večje rezipoložljivosti sredstev na srednji rok presežejo stroške, za katere mislijo, da jim jih prinaša vidljivost tega kapitala in sodba o njihovih izbirah v zvezi z njim.

Tretje sporočilo je Fazio naslovil na odvisno delo in njegove protagoniste. Spomnil jih je, da je brezposelnost problem, ki ima posledice na civilno življenje in da ga bo ciklični gospodarski zagon samo delno ublažil. Opozoril je na potrebo po preseganju razkoraka med severom in jugom, ki duši skupne razvojne možnosti, zato bo treba relansirati javne investicije, ceprav ostaja glavno zdravilo proti brezposelnosti razvoj trga dela v smer večje prožnosti pogodbениh pogojev. Potrebna sta namreč taka struktura plac in način

uporabe dela, ki bosta znižala njegovo ceno na enoto proizvoda.

Svoje bodo morali prispevati tudi ostali ekonomski subjekti, med katerimi je Fazio navedel banke (ki bodo lahko olajšale dostop podjetij na borzo tudi tako, da bodo prevzele neposredne udeležbe), finančne ustanove (ki bodo morale povezati potrebe podjetij s potrebami varčevalcev) in sodelovanje med državami Evropske unije, ki morajo pospešiti prizadevanja za monetarno stabilnost tako, da poskrbijo za večje sovpadanje svojih gospodarstev.

Zaključek svojega nastopa je Antonio Fazio namenil toplemu pozivu, naj bi ne zapravili priložnosti, ki jih ponuja ugi- den konjunktorni cikel. Ce bomo dosledni, se bomo dokončno otresli nevarnosti, ki smo jih doživljali v bližnji preteklosti: beg kapitalov (samo podjetja so v dveh letih 93-94 povzročila čisti odtok sredstev v vrednosti 60 tisoč milijard lir), razvrednotenje lire (do srede marca za kar 15 odstotkov), navijanje cen, padec tečajev vrednostnih papirjev itd. S tem se je morala boriti monetarna politika, je potožil Fazio in za zaključek v celoti potrdil predvidevanja iz Dinijevega programskega dokumenta.

Lira včeraj odlično dolar pa spet v krizi

MILAN - Medtem ko so italijanski trgi po torkovem nastopu predsednika vlade Dinija in včerajšnjem posegu guvernerja centralne banke doobra zadihali (lira se je posteno okrepila do vseh glavnih bankovcev, borza pa je s solidnim obsegom poslov pridobila skoraj odstotek), je na mednarodnih trgih spet izbruhnila kriza dolarja. Centralne banke ZDA, Japonske, Francije, Nemčije, Svice, Belgije, Svedske, Velike Britanije, Nizozemske in Italije so z dogovorjmi posegi večkrat posegle na trge z nakupom dolarjev za marke, s čemer so vsaj začasno zajezile strmoglavljenje zelenega bankovca.

NOVICE

Prihranki italijanskih družin se nižajo

RIM - Italijanske družine so lani vložile v javne in zasebne varčevalne sklade za 38 tisoč milijard lir manj kot leto prej. Izrazito so se upocasnile bančne vloge, vendar je v družinskih blagajnah tudi vse manj državnih vrednotnic, delnic in skupnih investicijskih skladov. V zameno pa se je povečal obseg postnih vlog, polic življenjskega zavarovanja in dopolnilnega pokojninskega zavarovanja. Skupna vrednost finančnih poslov družin pa je lani kljub vsemu daleč presegla 3 milijone milijard lir: dosegla je 3.341.633 milijard, kar je enkrat in pol več kot znaša italijanski javni dolg, na vsakega državljan pa odpade kar 58 milijonov in 600 tisoč lir. Fotografija finančnega varčevanja družin, ki jo je včeraj objavila Banka Italije, na splošno prča o tem, da se Italijani vse manj zgledujejo po mravljah, k čemur je v dobri meri prispevalo prebujanje zasebne porabe kljub skromni rasti razpoložljivega dohodka. O tem, da družine porabijo več, kot bi si lahko v povprečju dovolile, govori tudi podatek, da so se njihove pasivnosti (bančna posojila, zastavitve in posojila finančnih družb) lani zvišale od 15.836 na 20.125 milijard lir.

Z izboljšanjem konjunktura podjetja boljši plačniki

MILAN - Italijanska podjetja so po točnosti v Evropi sicer še vedno na repu, toda po zaslugi ugodne konjunktura so postala vendarle nekoliko hitrejši plačniki svojih obveznosti do dobaviteljev. Decembra lani so povprečno trajanje svojega zamujanja od predlanskih 30 skrcila na 24 dni, pravi raziskava družbe za komercialne informacije Dun and Bradstreet Kosmos, ki so jo včeraj predstavili v Milanu. Zajela je milijon evropskih podjetij, med njimi tudi italijanska, ki so po tradiciji veliko bolj počasna od podjetij v drugih državah Evropske unije.

PRIVATIZACIJSKI PROGRAM

Javni proračun ne more čakati, zato zdaj Eni prehiteva Stet in Enel

ELIO FORNAZARIC

Prvotni program je predvideval, da bo naslednja nova privatizacija zajela telekomunikacijski holding Stet (v nacrtu je bila za letos poleti), kateri naj bi sledila privatizacija Enela (jeseni). Toda zataknilo se je: zakonski osnutek, ki predvideva ustanovitev tako imenovane authority, se pravi organa, ki bo v bodoče nadzoroval delovanje privatiziranih družb na področju energetike in javnih storitev (kljub prednosti ekonomskemu liberizmu se namreč vlada zaveda, da teh področij ni mogoče enostavno prepustiti računici zasebnikov), ne bo tako kmalu izglasovan. Zaradi tega preti nevarnost, da bo državnim blagajnam letos zmanjkalo tistih (najmanj) 10 tisoč milijard lir, ki naj bi jih po nacrtih zagotovila že dolcena privatizacija državnih služb.

Manjkajoča sredstva je treba torej nadomestiti s prilivom iz drugih naslovov. In kaj je trenutno na razpolago? Najlažje je odstopiti zasebnikom drugo transo delniškega paketa delno že privatiziranih družb INA in IMI. Toda to ne bo zadostovalo. Dinijeva vlada je zato sklenila sprožiti postopek za privatizacijo držav-

nega energetsko-kemijskega velikana ENI.

Ente Nazionale Idrocarburi (državna ustanova za ogljikove vodane) je kakor nalašč pravkar zaključila sijano lansko poslovno bilanco, tako da se danes predstavlja zasebnim kupcem v najlepši luci. Poslovni obračun za leto 1994 kaže namreč na rekordnih 3.250 milijard lir ciste- ga dobička, k čemur je treba dodati se znatno zmanjšanje proizvodnih stroškov in dolgov ter istocasno izboljšanje poslovnega uspeha tradicionalne crne ovce grupe, se pravi družbe Enichem. Grupa Eni je v lanskem letu ustvarila promet v vrednosti 50.600 milijard lir, pri čemer sta imeli največ zaslug energetski družbi Snam in Agip. V tem okviru velja omeniti tudi uspešnejše poslovanje družb, ki se udeležujejo na področju rudarstva, in ugodne perspektive, ki se grupi odpirajo v okviru sporazumov o sodelovanju s pomembnimi tujima družbama General Electric in Union Carbide. Globalni poslovni uspeh torej, ki je prav gotovo determinantno vplival na zakladno minist- rstvo, da je sklenilo postaviti Eni v pri- vatizacijsko izlozbo.

Minister za proračun Masera je v zvezi z bližnjo privatizacijo grupe (zaklad je pravkar kasiral 936 milijard lir na račun lanskih dividend) podčrtal, da bo privatizacijski postopek potekal po formuli »javne prodajne ponudbe« in da bodo domačim in tujim investitorjem ponudili prvo transo 10 do 15 odstotkov glavnice. Ce upoštevamo, da velja grupa Eni po nekaterih mednarodnih cenitvah okrog 60 tisoč milijard lir, bo prodaja prve transe zagotovila državnim blagajnam priliv 6 do 9 tisoč milijard lir. Druga potrebna sredstva za letošnji vladni finančni manever bo kakor že omenjeno prispevala nadaljnja in dokočna faza privatizacije Ine in Imija, nato pa bo treba poskrbeti za podoben priliv finančnih sredstev tudi v prihodnjem letu, in to na osnovi novega manevra, ki bo prav tako kot letošnji vseboval izredno postavko 10 tisoč milijard (sicer po najnižji cenitvi, saj se govori tudi o 20 tisoč milijardah) od privatizacije državnih družb. Do tedaj pa bo najbrž že urejena zadeva za authority in tako se bo lahko začel tudi postopek za privatizacijo Steta in Enela.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

LJUBLJANA - PRAGA - LJUBLJANA
3-krat tedensko • Ponedeljek, sredo, petek

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7
tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6
tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3
tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45
tel. 066/38-458, 38-512

AVSTRIJA

Ostrejši ukrepi proti kajenju

Novi zakon

DUNAJ - Avstrijski državni zbor je včeraj - na mednarodni dan nekadilcev - sprejel nov tobačni zakon, ki med drugim predvideva prepoved kajenja v javnih prostorih (v vseh uradih, solah in drugje). Zakon med drugim bistveno omejuje reklamiranje cigaret - reklamirali bodo lahko samo se vrste lahkih cigaret. Nov tobačni zakon je sprva predvideval se ostrejšje omejitve, ki pa - zaradi nesoglasij znotraj vladne koalicije - niso bile sprejete v novi zakon.

Ministrica Krammerjeva je za zakon dejala, da je »korak v pravo smer«.

KOROŠKI SLOVENCİ / ZNANI REZULTATI PRVEGA KROGA VOLITEV

Izjemen odziv Slovencev na prvih volitvah NSKS

Nanti Olip in Pavle Apovnik kandidata za novega predsednika NSKS

IVAN LUKAN

CELOVEC - Prvi krog neposrednih volitev Narodnega sveta koroskih Slovencev (NSKS) se je končal s presenečenji. Volitev se je udeležilo nad 4400 volilcev in volilk, odločitev o novem predsedniku prenovljenega NSKS pa je preložena za en mesec. Kandidata za novega predsednika pa sta Nanti Olip in Pavle Apovnik.

V prvem krogu predsedniških volitev namreč nihče od petih kandidatov ni dobil absolutne večine glasov, tako da bo odločitev padla v drugem krogu volitev, ki bo med 18. in 28. junijem. Za predsedniško mesto se bosta potegovala 39-letni

podzupan občine Sele Nanti Olip in sedanji podpredsednik NSKS, 60-letni Pavle Apovnik, ki je veljal za velikega favorita. Olip je zbral 1394 (32,46 odstotka) glasov, Apovnik pa 1313 (30,57 odstotka) glasov.

Dokaj presenetljiv rezultat - Olip nikakor ni stel med favorite za drugi krog - je javnosti na tiskovni konferenci včeraj v Celovcu predstavil sedanji predsednik NSKS in predsednik volilne komisije Matevž Grilc. Grilc je ob tej priložnosti se posebej izpostavil »presenetljivo visoko« volilno udeležbo, saj se je prvih tovrstnih volitev NSKS - volilno pravico so poleg

Olip je dobil največ glasov

članov NSKS imeli tudi nečlani, ki so izrazili svoj interes za volitve NSKS - udeležilo 4428 oseb, starih nad 15 let. Veljavnih glasov je bilo 4294. Poslovodja Zveze slovenskih

Apovnik je veljal za favorita

zadruge v Celovcu Joza Habernik je dobil 17,07 odstotka glasov, na četrto mesto pa se je uvrstil 30-letni tajnik Enotne liste Rudi Vouk, kateremu so volilci zaupali 10,1 odst-

otka glasov. Tajnik Enotne liste Bernard Sadovnik pa je dobil 9,7 odstotka glasov.

Hkrati s predsedniškimi volitvami se je zaključil tudi prvi krog volitev v 60-clanski Zbor narodnih predstavnikov NSKS. V prvem krogu je bilo neposredno izvoljenih dvajset članov - tisti kandidati, ki so v svojem volilnem okolisu dobili največ glasov.

O ostalih osemindesetih članih Zbora narodnih predstavnikov bodo volilci odločali v drugem krogu volitev, ki bo prav tako od 18. do 28. junija. Ostala dva sedeža v zboru pa sta namenjena novemu predsedniku in njegovemu tekmecu v drugem krogu predsedniških volitev.

ODMEVI

Sturm: ZSO bo sprejela izziv

Glasovanje

Predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm je o predsedniških volitvah NSKS dejal, da so bile volitve »stvar Narodnega sveta koroskih Slovencev, ki se je po porazu Enotne liste na deželnozborskih volitvah leta 1994 moral prestrukturirati. Postalo je jasno, da je pozivu NSKS v glavnem sledil edino potencial Enotne liste, ki je na zadnjih volitvah dobil nekaj več kot 3300 glasov, in mladoletniki. Pri izvoljenih kandidatih tudi ni prišlo do napovedanih sprememb, kar potrjuje, da je slo za volitve NSKS, je dejal predsednik ZSO.

»Zadeva je kljub temu problematična. Narodni svet iz tega namreč izvaja določeno logiko razmerja moci znotraj manjsine. ZSO bo ta izziv sprejela in zvezi vladi predlagala glasovanje o dveh političnih konceptih znotraj manjsine: konceptu odprte interetnicne politike, kot ga zagovorja ZSO in o konceptu zaprte etnocentristične politike NSKS.« (I. L.)

NOVICA

Pporotniki za oprostilno sodbo proti Cvetkoviću

SOLNOGRAD - Sodna obravnava proti 27-letnemu bosanskemu Srbu Duskom Cvetkovićem, ki je bil obtožen vojnega zločina genocida, dvakratnega umora in požiga, se je včeraj presenetljivo končala z oprostilno sodbo. Porotniki so po tridnevni sodni obravnavi oprostili bosanskega Srba vseh kaznivih dejanj, navedenih v obtožnici, edinole pri obtožbi sodelovanja pri umoru enega bosanskega državljana so trije od osem porotnikov sledili obtožnici državnega tožilca. Drzavno tožilstvo je po ukazu ministrstva za pravosodje proti sodbi vložilo priziv, zaradi ničnosti sodba s tem ni polnopravna. Kot smo poročali, je sodna obravnava bila ponovljena, ker je sodišče konec preteklega leta razveljavilo prvotno razsodbo porotnikov, brez da bi ta bila objavljena. Sodišče je samo sporočilo, da so se porotnik zmotili ter da je postopek treba ponoviti. Dusko Cvetković naj bi bil odgovoren za umor najmanj dveh ujetnikov, zločin pa naj bi izvedel leta 1992 v nekem srbskem koncentracijskem taborišču v Bosni in Hercegovini. Srbskega državljana je leta 1993 v Avstriji prepoznal nek nekdanji ujetnik omenjenega taborišča. Pri soočenju s številnimi pričami iz omenjenega koncentracijskega taborišča v začetku tedna Srba nihče ni prepoznal kot mučenika. (I. L.)

MATEVŽ GRILC / VOLITVE SO POZITIVNO PRESENEČENJE

Poziv za skupno zastopstvo

Sedanji predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev Matevž Grilc (na sliki) je za prvi krog volitev NSKS dejal, da je »osebno zelo pozitivno presenečen nad izidom volitev. Med koroskimi

Slovinci se je - vsaj po moji oceni - ustvarilo dejansko neko močno gibanje, ki zahteva skupno organizacijo koroskih Slovencev.

Ce upoštevamo vse težave pri takih volitvah poleg tega se dejstvo, da je Zveza slovenskih organizacij na Koroskem pozvala h bojkotu volitev - smo dosegli velik, odkrito receno nepricakovan uspeh. Nagovorili smo skoraj 5700 zainteresiranih, volitev pa se je udeležilo 4428 volilcev, kar je 78 odstotkov.

Udeležba in tudi rezultati volitev so zame ja-

sen poziv koroskih Slovencev, da resno pozivam Zvezo slovenskih organizacij in njihovo vodstvo, da se priključi tej ideji in temu gibanju za skupno pluralistično predstavništvo koroskih Slovencev.

Nas cilj je se naprej oblikovati skupno predstavniško telo koroskih Slovencev, v katerem bodo upostevane vse ideološko-strankarske struje, ki nam bi omogočilo resno politiko in resno zastopstvo interesov slovenske narodnostne skupnosti na Koroskem.«

Na vprašanje, kdo od

obeh kandidatov za predsednika Narodnega sveta ima boljše možnosti za izvolitev, pa je dejal, da bo rezultat zelo tesen, napovedati zmagovalca pa se ni mogoce.

Vprašanje je, ali bodo volilni upravičenci v tej narodnopolitični krizni situaciji zaupali bolj nekemu, ki je zelo izkušen, ali pa nekemu ki ima na političnem prizorišču manj izkušenj. »Gre za odločitev, ki zagotovo za volilce ne bo lahka«, je dejal predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev. (I. L.)

MADŽARSKA / UNIČEVANJE OROŽJA

Navdušenje ob slovesu od ruskih raket scud

TATARSZENTGYORGY - Madžarska se je z navdušenjem znebila zadnjih od 42 sovjetskih raket vrste scud, ki so svojo unicujočo moč dokazale v Zalivski vojni pred tremi leti. Predstavniki Skupščine severnoatlantske zveze, delegati Severnoatlantskega sveta za sodelovanje (NACC), vojaški ataseji, ki so akreditirani v Budimpešti, in častniki madžarske vojske so z aplavzom pokazali navdušenje nad uničenjem smrtonosnega orožja, ko je močnega eksplozija unicila transportne tovornjake, radarje, rakete in njihove sestavne dele.

»Madžarska se za vselej odreka najbolj smrtonosnemu orožju,« je slovesno izjavil obrambni minister Gyorgy Keleti, preden je dal znak za eksplozijo. Razstrelivo so aktivirali vodja ameriske delegacije pri Skupščini severnoatlantske zveze William Roth, ameriski predstavnik demokratov iz Kolorada, Pat Schroeder, ameriski veleposlanik Donald Blinken, Keleti in številni drugi

predstavniki obrambnega in zunanjega ministrstva. Eksplozijo je spretno izvedel American Mark Loizeaux, ki je strokovno porušil tudi poslopje v Oklahomi, kjer je bila 19. aprila podtaknjena bomba in povzročila smrt 167 ljudi.

Vse, kar je ostalo od madžarskih raket scud B, so unicili z ameriško pomočjo, v okviru Mednarodnega režima za nadzor tehnologije raketnih izstrelkov, ki so ga ustanovili prav s tem namenom. »Madžarska je sestavni del tega programa in zato je pristala na uničenje raket, ZDA pa so prevzele organizacijsko in finančno plat te operacije,« je pojasnil ameriski veleposlanik Donald Blinken.

»V okviru Sporazuma o uničenju konvencionalnega orožja smo unicili že kar precej orožja in v nekaterih primerih so častniki jokali. Danes pa mislim, da ni več nikogar, ki bi za to pretakal solze,« je se dejal general Janos Deak, načelnik madžarskega generalstaba. »Ukazal bom se, naj pobe-rejo razbitine in jih pretopijo, da od

vsega tega res ne bo nič več ostalo,« je dodal. Rakete scud so lahko poleg konvencionalnih opremljene tudi z biološkimi, kemičnimi in jedrskimi konicami. Dvaintrideset madžarskih raket scud je imelo le manevrske konice, saj so bile namenjene zgolj usposabljanju, so zatrdili predstavniki obrambnega ministrstva. »Sovjeti niso zaupali biološkega ali biokemičnega orožja nikomur drugemu, razen sebi,« je pripomnil eden od navzocih častnikov.

Omenjene sovjetske rakete so prisle na Madžarsko leta 1972, do leta 1988 pa so jih dvajset uporabljali pri vojaškem usposabljanju. Dve raketi sta pred tremi leti pristali v vojaškem muzeju v Budimpešti, vse druge pa so demontirali in jih pognali v zrak. Navzoci tuji in madžarski vojaški predstavniki so izrazili upanje, da se bodo tudi druge članice nekdanjega Varšavskega pakta, zlasti Slovaka in Romunija, ravnali po madžarskem zgledu in unicili svoje rakete scud.

Eszter Szamado / AFP

Madžarska vlada pripravila nov program modernizacije

BUDIMPESTA (Reuter) - Madžarska je napovedala začetek razprave o osnutku svojega novega programa modernizacije, ki izhaja predvsem iz možnosti madžarske vključitve v EU in Nato. Program, ki so ga pripravili deloma tudi iz skladov EU, z naslovom Madžarska v novi Evropi, je prvi tak program v vzhodnoevropskih državah.

»Lahko ga imenujemo tudi modernizacijski program nasih povezav z EU,« je izjavil na tiskovni konferenci premier Gyula Horn. »Madžarska ima vse možnosti, da postane

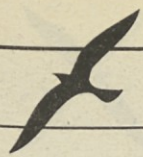
polnopravna članica EU ob koncu tega tisočletja, ko bomo tudi partnerstvo z Natom spremenili v zavezniske odnose,« je se poudaril. »Program modernizacije določa celotni

madžarski družbi tiste cilje, ki jih bo morala doseči na poti v EU,« je poudaril veleposlanik Hans Beck, diplomatski predstavnik komisije EU. »Kot mi je znano, je Madžarska edina država, ki je doslej pripravila tak program modernizacije,« je se dodal. Po Hornovem mnenju je najpomembnejše sporočilo tega programa, da imajo tudi Madžari možnost stopiti v korak z razvitimi zahodnoevropskimi državami.

Program predvideva tri- do stiri odstotno letno rast BDP, postopno zmanjševanje drobnoprodajne inflacije na manj kot dvajset odstotkov in zmanjševanje deleža brezposelnih pod deset odstotkov, je se sporočil Horn. Povzetke razprav bodo strnili in na njihovem temelju novembra pripravili podrobnejši program, ki bo v naslednjih treh letih zavezoval sedanjo socialistično-liberalno vlado, so zapisali v uradni izjavi.

Madžarski premier Gyula Horn

ZALOŽNIŠTVO

Vsestranski oris tržaške četrti Rojan v zanimivi knjigi Fabia Zubinija

Italijanski inženir in pisec Fabio Zubini (rojen 1926. leta) je spisal oziroma sestavil zajetno knjigo

o svojem rojstnem kraju Rojanu. Kako zahtevno nalogo si je zastavil, o tem nam nekaj pove ze naslov s podnaslovom: Rojan - od prijetne doline s pasniki, gozdici in vinogradi do pomembnega urbanega središča na pragu leta dva tisoč. Neverjetna zbirka najrazličnejših podatkov, dejstev, različnih virov in vseh vrst zgodovinskega materiala, ki je bolj ali manj smotrno zbran v kar pregledna poglavja o rojanski četrti in njenih ljudeh. Za Slovence je knjiga nadvse poučna, celo pretresljiva, saj iz nje zelo živo izstopa podoba nekdanjega kmečkega kraja z večinoma slovenskim prebivalstvom, ki se je v menjavah časa zelo spremenil. V prvem in drugem poglavju avtor opisuje razvoj tega primestnega rajona skozi čas, pri tem pa se ustavlja ob dejstvih, za katera je imel dovolj podatkov na razpolago: dotakne se morfološke podobe kraja, etimološko razlaga različna imena naselij in potokov, omenja tamkajšnje hiše in njihove lastnike, in vse popestri s citati iz ze obstoječih knjig, npr. Tomasinove... in z drobnimi zanimivostmi. Izčrpno opisuje spremembe, ki so preoblikovale in sirile rajon in v novonastale ulice in trge scasoma naseljevale nove prebivalce. Taksne spremembe so bile na primer zasipanje morja od leta 1868 do 1883, gradnja novega lazareta, Ulice Commerciale, južne železnice, plinovoda, uvedba tramvaja. Drugo poglavje je zanimivo tudi zato, ker poleg drugega podaja nekaj zanimivih podatkov o številu prebivalstva in številnem razmerju med Slovenci in Italijani in omenja tudi slovenske župane v

prejšnjem stoletju, vsebuje se prijetno zgodbo o nastanku Piščancev ter se ne izogne divjanju fasistov; sploh skusa biti avtor kolikor toliko objektivni. Novemu lazaretu posveča celo poglavje, prav tako obsirno piše o cerkvi svetega Mohorja in Fortunata, in to od nastanka do opisa notranjosti, spominja pa se tudi darovalcev in se razpiše ob novih ogradah, do katerih je cerkev prisla leta 1862. S to letnico - 1862 - se začne tudi seznam vseh župnikov rojanske cerkve, in sicer od tedaj imenovanega gospoda Cerneta do Maria Latina v letu 1886. Od leta 1862 do 1993 nato spremlja cerkvene statistične podatke o rojstvih, porokah in smrtih v rojanski župniji. Slovenski bralec bo v poglavju Osnovne sole v Rojanu našel marsikateri zanimiv podatek tudi o slovenski

IVANKA HERGOLD

sol, saj je avtor tudi problemu solanja slovenskih otrok namenil več odstavkov ter navedb po uradnih dokumentih, in to od ustanovitve slovenske sole v prejšnjem stoletju, za katero ima velike zasluge župnik Franc Cerne - preko ukinitve sol in društev v času fašizma - do sedanjega (iz leta 1994) nacrtu za "racionalizacijo", ki grozi nižji srednji soli Frana Erjavca. Seveda namenja poglavje se sportu, a tudi rekreativnim dejavnostim in prostorom za mladino, zlasti italijansko, ki da jo je bilo treba, kot so

mislili veljaki ze na začetku tega stoletja, zascititi pred slovenskim pritiskom. Kot inženir je

avtor se posebej natančno opisal razvoj industrije in obrti v svojem rojstnem kraju. Za vsakega bralca bodo zanimive prijetno napisane strani, ki jih je namenil rojanskemu Jacku Razparaču. Enajsto poglavje opisuje prihod Nemcev v Rojan leta 1943. Custvo, ki je po vsej verjetnosti narekovalo avtorju, da se je lotil tega dela, je zajeto v končni zgodbi z naslovom Rojan, to je več kot dvajset strani dolga avtorjeva spominska pripoved o svojem - navsezadnje srečnem - deskem odbodbju in o krajevnih dogodkih ter posebnostih, ki so se mu vtisnili v spomin.

Prispevek našega jezikoslovca Pavleta Merkūja z naslovom Rojanski priimki, je v knjigi zadnji, a po pomenu prav gotovo ne, saj gre za seznam 64 priimkov zemljskih posestnikov iz drugega poglavja te knjige. Te priimke je Merkū etimološko obdelal, navedel je tudi, kadar je to bilo pač mogoče, se domnevni kraj, od koder so prisli posestniki, tako da so navidezno stroge znanstvene razlage svojevrstne zgodbe v malem... Knjigo, ki ima 391 strani, bogati in debeli res veliko število fotografij krajev, ljudi in industrijskih objektov, reklam in različnih skic, zeljevidov ter drugega ponazorjalnega materiala. Natančna in obsežna je tudi bibliografija, dodana vsakemu poglavju.

RAZSTAVA

Prikaz delovanja Anite Pittoni obrtnice, založnice in književnice

V Palaci Costanzi se iztekajo zadnji dnevi razstave, ki sta jo Občina Trst in zlasti Mestna knjižnica posvetili Aniti Pittoni, osebnosti, ki je pustila globok vtis v vseh, ki so jo poznali, o kateri se v Trstu govorijo z obcudovanjem, vendar nekoliko ni se doživela pravega priznanja za svoje delo. Se najbolj je njen lik osvetlila predstava, ki jo je lani postavila gledališka skupina La Contrada (na sliki prizor s predstave).

Predstavo je spremljalo srečanje, na katerem se je zbralo veliko dandanes na različnih področjih uveljavljenih osebnosti, ki so v mladih letih obiskovale Anitin literarni salonček in ki se je vedno spominjalo s toplino in obcudovanjem.

Razstava, ki je nastala po zamisli Anne Rose Rugliano in Uga Pierrija, skusa prikazati zlasti tri plati dejavnosti, ki jim je Anita Pittoni posvetila največ energije, svojo slo po ustvarjanju, po konkretnem delu z rokami in ne samo z umom.

Tako se je preiskusila na različnih področjih delovanja, v katerih se umetnost spopriime z resničnimi predmeti, s takimi, ki jih vzamemo v roko, da bi jih uporabili, kot so, denimo, knjige, ali celo, pomislite, obleke, pri tem pa umetnost sama ne izgubi na dostojanstvu.

To svojo nagnjenost je Anita

Pittoni najprej izpricala v tkanih iz volne in drugih bolj neobčajnih materialov, kot so kopolja za ribiske mreže ali kovinske niti, s katerimi je ustvarjala obleke, tapiserije in druge predmete za stanovanjsko opremo. Za svoje izdelke »okrasne umetnosti«, kot jo je imenovala, je pred vojno prejela veliko pomembnih priznanj, po vojni pa ji ni uspelo, da bi obnovila svoj atelje, kljub številnim nacrtom, ki jih je v iskanju finančnih sredstev predstavila različnim ustanovam in v katerih je poudarjala tudi socialno pomembnost svoje pobude.

Njena težnja po združevanju lepote, umetnosti s konkretnim predmetom je prisla na dan tudi v novi dejavnosti, ki se je je Anita Pittoni lotila po vojni, to je v knjigah založbe Lo Zibaldone, ki jo je ustanovila in za katero je skrbela v vseh podrobnostih.

Ob vsem tem je bila Anita Pittoni tudi pisateljica in pesnica. Razstava je tako posvečena tem trem platem njene osebnosti: obrtnici, založnici in književnici. Obiskovalca današnjih dni se najbolj priznava del, ki pripoveduje o njenem obrtniskem delovanju. Teško se je upreti skušnjavi, da bi se dotaknili tkanin iz tako nenavadnih materialov, ko si od blizu ogledujemo kroje in na videz preproste, a natančno prestudirane vzorce, ki so se danes, po tolikih letih, povsem modernizirali.

(bov)

»Vsi drugačni vsi enakopravni«

V Kulturnem domu v Gorici bo jutri zvečer s pričetkom ob 20. uri posebna prireditev, kateri so organizatorji dali naslov »Vsi drugačni, vsi enakopravni«. Solidarnostna akcija postaja že tradicionalna v goriskem prostoru, saj so že lanske leto uspeli pritegniti v Kulturni dom precejšnje število begunskih otrok, kot tudi mlade učence in dijake slovenskih gorških sol.

Na jutrišnjem večeru se nam bodo kot domači izvajalci predstavili telovadci sportnega združenja Dom iz Gorice, s posebno predstavo »V Neptunovem kraljestvu« po zamisli in v koreografiji Damjane in Mije Česčut, nato pa pevski zbor slovenske nižje srednje sole »Ivan Trinko« iz Gorice, pod vodstvom Stanka Jerčija.

V zaključnem delu večera pa se nam bodo, in to prvič v Gorici, predstavili člani kulturne skupine Ikar. In ravno o tej skupini želimo ob tej priložnosti podrobneje spregovoriti.

Kulturna skupina Ikar aktivno deluje od oktobra lani in vključuje preko 50 begunskih učencev in dijakov, ki so nastanjeni v raznih krajih Gorenjske (Kranj, Drulovka, Podlubnik, Jezersko), največ pa jih je iz zbirnega begunskega centra Skofja Loka. Begunski otroci so vključeni v gledališko, glasbeno in likovno dejavnost. Kljub raznim preprekam, prostorskega, finančnega in drugega značaja, skupina uspešno deluje. Skupina se se posebej uspešno uveljavlja z likovnimi razstavami ter gledališko predstavo »Povodni mož«, prirejeno po slovenski ljudski pravljici. Predstavo je pripravila Breda Rovšek.

Izpoved igralcev v predstavi, ki jo bodo ravno jutri prvič predstavili tudi zamejski publikli, je specifična, intimna, begunskim otrokom lastna, saj je izpo-

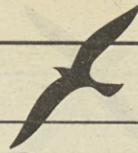
ved otrok, ki so zaradi vojne prehitro odrasli. Zgodba je preprosta: deček je nasilno odtrgan od doma in le tega mu ne more nadomestiti ne srebro in ne zlato. Povodni mož na koncu spozna in občuti dečkovo bolečino, mu vrne svobodo, ga vrne domu ter se poslovijo iz besedami: »Deček v svojem rojstnem kraju mirno spi, z očetom in mamo se veseli in njihova sreča bo večno trajala.« Pismi je za to priložnost uglasbila njihova begunska učiteljica glasbe, ki jih tudi v živo spremlja na predstavi.

S to predstavo se je skupina predstavila slovenski javnosti najprej v Ljubljani, nato v Skofji Loki, na Gorenjskem srečanju gledaliških skupin na Jesenicah, na republiškem srečanju gledaliških skupin v Slovenj Gradcu in tokrat bo priložnost, da si jo ogledamo tudi v Gorici. Predstava je bila povsod deležna precejšnjih pohval in priznanj.

Na premierski predstavi v Presemerovem domu v Ljubljani je nastopu prisostvovala tudi. Stefka Kucan, katera je v posebno spominsko knjigo zapisala naslednje misli: »Dragi vsi drugačni in vsi enakopravni. Prisrčno pozdravljeni! Z živo besedo v mladost zapisujete svoje hrepenenje po dobrem, lepem, varnem in ustvarjalnem življenju in svoja doživetja in razumevanja etike in estetike zapisete v kamen, na papir z glasbo, na platno, v jeklo, v znanje, za svobodo, za dom in v zgodovino ter glasno osveščate neposkodovani in poškodovani svet odraslih za spoštovanje čudežev življenja.«

Večer s kulturno skupino Ikar prirejajo v skupnem sodelovanju SZ Dom (Gorica), Upravni odbor Kulturnega doma Gorica in Solidarnostni odbor za pomoč beguncev BiH iz Gorice.

(ik)

NA KRATKO

Desetletnica razprav
Znanstvenega inštituta FF

LJUBLJANA - Danes bo v Kulturno - informacijskem centru Krizanke ob 12. uri otvoritev razstave publikacij in predstavitev izsledkov znanstveno - raziskovalnega dela Filozofske fakultete v letu 1994. Razstava bo odprta do 3. junija, pripravil pa jo je Znanstveni inštitut Filozofske fakultete Ljubljana, ki izdaja dela svojih raziskovalcev že od l. 1979, pod skupnim naslovom Razprave FF pa od l. 1985. Do danes je bilo tako objavljenih 45 knjig, kar uvršča Znanstveni inštitut FF na prvo mesto med raziskovalnimi organizacijami znotraj humanistike. Iz naslovov je razvidno, da publikacije zajemajo široko polje humanističnih, družboslovnih in prostorskih ved. Letosnji katalog, ki navaja blizu 1.400 bibliografskih enot, med njimi 400 samostojnih publikacij, prica o plodnosti naših raziskovalcev. (A. P.)

Viola d'amore v MGLC

LJUBLJANA - Nekoliko skrito in nevsiljivo, v prostorih MGLC, smo v ciklu torkovih kulturnih večerov slišali nenavadno komorno skupino. Cembalo (Andrej Jarc), violončelo (Igor Skerjanec), oboa (Matej Sarc) in kot posebnost, prvič v Sloveniji predstavitev viole d'amore (Svava Bernhardsdottir). Instrument so v sklopu komornih skupin uporabljali predvsem baročni in renesančni skladatelji, ponovno pa so ga oživili tudi v tem stoletju. Takšen je bil tudi program. Sonati Keiserja in Telemanna za vse sodelujoče, Milandrove skladbe za violo d'amore solo z basovsko podlago in sodobna skladba islandske skladateljice Thorkelsdottir za oboo in violo d'amore. (M. Z.)

Izšla trojna številka Ekrana

LJUBLJANA - V zadnji, trojni številki Ekrana, so v središču ameriški neodvisni film in dva mednarodna filmska festivala - berlinski in rotterdamki. Simon Popek predstavlja ameriški neodvisni film tudi z intervjujem dveh režiserjev - Lodga Kerrigana in Toma Di Cilla. Uros Prestor se je v Berlinu pogovarjal z ameriško režiserko dokumentarnih filmov Nino Rosenblau. Max Modic se sprehaja po nasilju na filmu, Marcel Stefancić pa po univerzumu filma Reservoir Dogs. Franci Slak predstavlja delo svoje Scenaristične delavnice in vtise s festivala v Göteborgu. O Franksteinu in Branaghu piše Mateja Valentincić. Z zgodovino filma se ukvarjata Adré S. Labarth in Matjaž Klopčič, v okviru programa Kinoteke pa Stojan Pelko in Silvan Furlan. (V. R.)

Premagani nagon Romana Polanskega

LJUBLJANA - Film Deklica in smrt Romana Polanskega sodi po marsikateri značilnosti v zvrst psihološke drame, za katerega je značilen poudarek na besedilu, na verbalni karakterizaciji likov in razgradnji odnosov in manj na ponazoritvi karakterjev preko njihovih akcij. V tem segmentu je film kar preveč blizu »posneti« drami, vendar Polanskemu uspe obrtnost in tradicionalnost tega pristopa nadgraditi s sebi lastno senzibilnostjo, s katero v film - kljub mestoma že moreci verbalnosti - vnasa intenzivnost dogajanja, ki ga gradi na psihološki napetosti in zanj značilni prepletenosti spolnosti in nasilja, ki ju nadgradi s političnim.

Filmu daje gledališki karakter kar nekaj elementov. Prvi je ta, da je ob Kitajski četrti to njegov drugi film, za katerega ni sodeloval pri pisanju scenarija, ampak je koscenarist avtor istoimenskega dramskega besedila Ariel Dorfman, cilski pisatelj, ki je z dramo dosegel svetovno slavo. Gledališka je tudi istostanost prostora in casa, saj se dogajanje odvija v enem prostoru - v in pred hišo zakoncev Escobar - in to le v eni noči. Enotnost casa in prostora, brez uporabe filmskega jezika flashbackov, gradnja na odnosih med osebami, napetosti in nepredvidljivosti ter razgradnja odnosa s kateri začne Gerardo ženi verjeti bolj kot svojemu novemu pivskemu prijatelju. Ka-

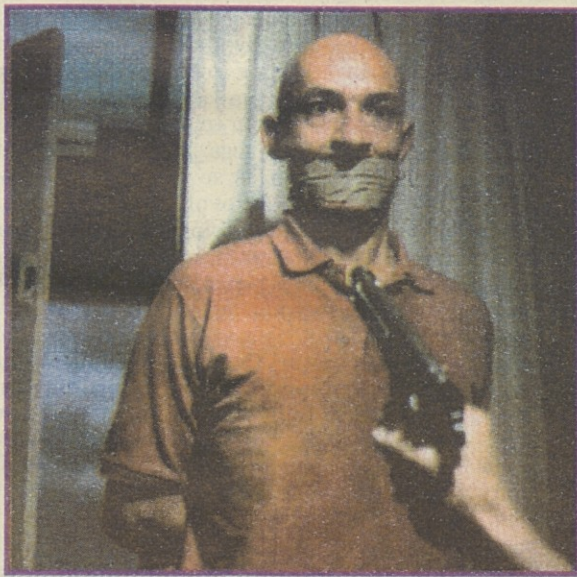
predmetov - noža, avtomobilske gume, kasete - kot tock dramskega stopnjevanja. Avtomobilska guma je razlog, zaradi katerega se dr. Roberto Miranda (Ben Kingsley) sredi noči vrne k Gerardu Escobarju (Stuart Wilson) in zaradi katere je potem prisiljen pri njem tudi ostati. Nož s katerim Paulina (Sigourney Weaver) pred tem reže, in s katerim želi skrivoma njen moz odrezati vrvi, s katerimi je privezala dr. Mirando na stol, je vrhunec njegovega nezaupanja v njeno trditve, da je je prav dr. Miranda tisti, ki jo je kot mlado politično zapornico posiljeval in hkrati točka, po kateri začne Gerardo ženi verjeti bolj kot svojemu novemu pivskemu prijatelju. Ka-

seta s Schubertovo Deklico in smrtjo, ki jo ji je predvajal med posilstvi njen mučitelj - doktor, ki ga ni nikoli videla, zato pa imela v sebi, ga vohala in slišala - in ki jo je našla v njegovem avtomobilu, pa vodi do vrhunca in končnega razpleta. Polanski te predmete čez film napove kot osebe, ki jih postavi v vlogo sprožilcev akcije in reakcije.

Kljub gledaliskosti pa film vendarle odstopa s stalno napetostjo, ki jo Polanski vzpostavlja z nerazločljivimi in nenapovedanimi dejanji junakov, ki jih vodi nezadržljiva notranja strast in napetost. Do potankosti dodelana karakterizacija likov in tudi tokrat odlična igralska zasedba, ki zna ta notranja dogajanja tudi izraziti. Pa tudi njegova režija detajlov, ustvarjanje napetosti znotraj kadra s spreminjanjem zornih kotov in tematika prepletanja strasti, samote, vprašanja možnosti človeške blizine, strasti, spolnosti in nasilja, in končno njegovo večno vprašanje možnost odnosa med moškim in žensko. Polanski ni več v burnih

letih, umrl se je, nam govori film. Spola sta si blizu v svoji osamljenosti, strast ostaja, toda nasla je svojo pomirjenost, in blizina je v teh omejitvah možna. Spolnost kot neracionalni gon najde svojo umiritev. Pauline svojega mučitelja nagonsko spozna, toda da bi v to verjel tudi njen moz - odvetnik - ga mora racionalizirati. In ko svoje-

ga mučitelja muči, ji mož ne dovoli, da bi jo moč in strast, ki jo preplavlja, povsem zajela. S svojim gonom ni prepustena sama sebi, kot mu je se bil Polanski v Podnajemniku ali dr. Miranda, ko jo je mučil. Pauline se prelevi v mučitelja, vendar se ne prepusti nagonu in se z njim ne poistoveti. Gon je premagan. **Vesna Rojko**

Dr. Miranda (B. Kingsley) med zaslišanjem - žrtev ali krvnik

Gottthard Graubner v Ljubljani

LJUBLJANA - Nocoj bodo ob 20. uri v Mestni galeriji Ljubljana odprli razstavo nemškega slikarja Gotttharda Graubnerja Ključ do barve je odtonek.

Na razstavi, ki bo obsegala 45 del, ki jih je Graubner, sicer evropsko priznani umetnik, ustvaril v obdobju med letoma 1958 in 1994 (prevladujejo dela novejših datumov), so zastopana zlasti slikarska dela manjših formatov na papirni podlagi, izdelana v tehnikah olja, gvasa in akvarela, nekaj pa je tudi akvatint. Kot je v katalogu med drugim zapisal direktor Mestne galerije Aleksander Bassin, je Gottard Graubner »umetnik, ki nas skozi interpretacijo barve najbolj neposredno prepričuje o njenih telesnih in dinamičnih zmogljivostih - to je torej najčistejši umetniški jezik, ki brez kakršnegakoli pre-

dmetnega odslikavanja ali literarne vsebine skozi pulzirajoče barve same spregovori o občutenju za duhovni univerzum«. Gottthard Graubner je sicer dekan Umetnostne akademije v Düsseldorfu in ima za sabo že več kot tridesetletno razstavno dejavnost, v okviru katere se je udeležil

vseh pomembnih mednarodnih prireditvev od Benetk do Sao Paula, doslej pa se je predstavil na več kot 60 samostojnih razstavah. Razstavo v Ljubljani spremlja katalog s teksti direktorja ustanove Aleksandra Bassina, Gottfrieda Boehma in Dietricha Helmsa. (V. U.)

G. Graubner: Črni dvojnik, 1958, olje na papirju

NOVO NA ODRU

T. M. Plavi: Kazina

Prevajalec Alojz Rebula, režiserka Katja Pegan, avtor glasbe Mirko Vuksanović, koreografka Mojca Horvat, avtor songov Blaž Lukan, dramaturginja Martina Bremec, lektor Srečko Fišer, scenograf Branko Drekonja, kostumograf Leo Kulas, oblikovalec luci Samo Oblokar, igrajo Joze Hrovat, Rastko Krosel, Miralampa Vujić, Barbara Babčić, g. Teja Glazar, Aleksander Krosel, g., pevka Alenka Vidrih, bobnar Sergej Radelović, g., Primorsko dramsko gledališče v Novi Gorici, premiera nocoj ob 20. uri, predstava traja uro in pol, ni odmora, cena vstopnic za premiero 1.200 SIT (parter), 1.000 SIT (balkon), za izven 900 SIT (parter), 800 SIT (balkon).

Od enaindvajsetih ohranjenih veseloiger rimskega komediografa Plavta se je

Primorsko dramsko gledališče odločilo za Kazino, ki govori o ljubezenski igri in boju med spoloma, za katerega Plavi ugotavlja da je »pač treba potrpeti, saj dokler živim, ima komando žena.« V hedonistični, burkaski komediji, ki se spogleduje z musicalom, se na polju ljubezenskih strasti in povzpelnih nactov odvija dvojni boj: na eni strani mla-

denic poskuša zaščititi ljubljeno Kazino pred umazanimi rokami preračunljivega sosuznja in pohotnega gospodarja, na drugi strani pa plamti ogenj »večnega« ženskega masčevanja zoper moško samovoljo. Rivalstvo med suznjema je tako predvsem boj med zaljubljenim starcem in njegovo ženo. (A. P.)

Nevenka Vrančič, Jože Horvat in Metka Franko v Kazini

André Chastel:
Il Sacco di
Roma, 1527

Od prvega manierizma do protireformacije. Studia humanitatis, prevod in spremna beseda Braco Rotar, izdajatelj SKUC, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, Ljubljana 1995, mehka vezava, str. 331, 13, 5 x 19, 5 cm.

Za opus Andra Chastela, strokovnjaka za italijansko renesanso, so značilne raziskave ideoloških in tematskih problemov, pri čemer je njegov prispevek v stroki razkrivanje razvoja kot - vegetativne ali geometrične - metafore, skratka tiste metafore, ki je konstitutivni del mitskih reprezentacij časa od Hesioda naprej. V pricujočem delu podrobno obravnava plenjenje Rima oziroma »krščanskega Babilona« leta 1527 s strani španskih, francoskih, tj. papištnih najemnikov in nemških protestantov. Rim je bil v tem času namreč Urbs par excellence, ki je zaradi velemestne drugačnosti ogrožal tradicionalno družbo ruralne Evrope. Bolj kakor za zadnji izbruh srednjeveškega destruktivizma gre za protomoderno totalitarno gibanje, kar pomeni da gre že v renesansi za proces, v katerem se izdeluje totalitarni dispozitiv. To obdobje nazorno kaže, da ni bilo homogene cerkvene zgodovine, da je samo množica cerkvenih zgodovin. Po besedah Braca Rotarja se paradokso zdi to, da je plenitev Rima prek sekundarnih učinkov omogočila protestantizmu, da ni ostal ena izmed številnih srednjeveških herezij s podobnim programom in da je preživel kot ena najpomembnejših mentalnih usmeritev moderne sveta. (A. P.)

Marko Štuhec:
Rdeča postelja,
ščurki in solze
vdove Prešeren

Plemiški zapuščinski inventarji 17. stoletja kot zgodovinski vir. Studia humanitatis, zbirka Apes 1, izdajatelj SKUC, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, Ljubljana 1995, mehka vezava, str. 201, 13, 5 x 19, 5 cm.

Pricujoče prirejeno magistrsko delo zgodovinarja Marka Štuhca je prvo delo v novi zbirki Apes Studia Humanitatis, v kateri bodo izhajale izvirne in kvalitetne monografske studije mlajših slovenskih avtorjev. Posebnost v rekonstruiranju preteklosti - torej vsakdanjega plemiškega življenja v 17. stoletju, je avtorjev osebni in domisljivski pristop k arhivskemu gradivu, ki nas popelje v duhovno in čustveno razsežnost časa. Zgodbo, ki oživlja ljudi, govori o mrtve stvari, postavljene v funkcijo življenja. Iz popisanih predmetov zapuščinskih inventarjev tako ne razberemo le takratne materialne kulture, pač pa tudi odnos ljudi do nje, za katerega je bila značilna predvsem skrb za premoženje in statusu primerno življenje. Avtor na osnovi besednih zvez v testamentu ugotavlja med drugim tudi to, »da se nam kranjski plemiči 17. stoletja ne kažejo le kot malenkostni nezaupljivci, nepopustljivi prepirljivci ali zopni grabelživci, temveč tudi kot ljudje, ki jim naklonjenost in misel na drugega niso tuji«. V slovenski historiografiji boja še nismo imeli podobne studije, ki bi na tako samosvoji in igrivi način podajala zgodovino. (A. P.)

Marija Stanonik:
Iz kaosa kozmos

Kontekstualnost in znanstveni sistem slovenskega odporniškega pesništva 1941-1945. Revija Borec 538 - 539, izdaja Društvo za preučevanje zgodovine, literature in antropologije, Ljubljana 1995, mehka vezava, str. 400, 16 x 24 cm.

Iz kaosa kozmos je doktorska dizertacija raziskovalke folklornega slovtva Marije Stanonik, ki sega čez meje filologije, v folkloristiko, kulturno antropologijo in etnologijo. Prvi del avtorica posveti teoretičnim in metodološkim izhodiščem ter poišče tiste oporne točke, s katerimi lahko opredeli slovensko narodnoosvobodilno pesništvo. Temu sledi empirična analiza, usmerjena na komunikacijsko oziroma družbotvorno funkcijo slovenskega odporniškega pesništva 1941-1945. V tem okviru jo zanima družbeno-zgodovinski okvir, diferenciacija literarne kulture med 2. svetovno vojno, predmetne okolice, psihološko ozadje in vprašanje sprejemalca. V drugem delu pa razvrsca stvaritve narodnoosvobodilnega pesništva na osnovi vrstnega sistema v tri osnovne razdelke: lirske nagovori, lirska imenovanja in lirske govore. Temeljne lastnosti znanstvenega sistema obravnavanega pesništva so v funkcionalnosti, ki je postavljena nad estetsko, sinkretizmu ter poligenezi in polistilistiki. Sicer pa sta v narodnoosvobodilnem pesništvu opazna dva tokova: prvi, ki je bil glasen, zavzet in učinkovit, je izviral iz zunanjih pobud; pesništvo v plemenitem pomenu besede pa je bilo bolj tiho in cenjeno v ozihih krogi. (A. P.)

Helena Ložar -
Podlogar: V
adventu snubiti
- o pustu ženiti

Svadbene sege Ziljanov. Izdajatelj Krščanska kulturna zveza in Inštitut Slovenskega narodopisnega društva Urban Jarnik v Celovcu v sodelovanju z Inštitutom za slovensko narodopisje pri ZRC SA-ZU, založila Mohorjeva založba Celovec - Ljubljana - Dunaj, Celovec 1995, trda vezava, str. 113, 15 x 21, 7 cm.

Viri in spisi o Ziljski dolini so številni, saj je zaradi svojih posebnosti bolj kot druge koroske pokrajine že zgodaj vzbudila zanimanje popotnikov, strokovnjakov in ljubiteljev ljudske kulture. Helena Ložar Podlogar je na podlagi pisnih virov, terenskih zapisov in odgovorov na anketo Inštituta za slovensko narodopisje predstavila podobo Ziljske svadbe, kakor se je razgledala skozi dve stoletji kot odraz načina življenja kmetov, vozarjev, konjerejev in vinskih trgovcev. Pri tem avtorica ne navaja in interpretira virov, temveč poda tudi kritični pretes poročil o svadbi pri Ziljanah od konca 18. stoletja do danes. Med zapisovalci je zlasti sporno delo Tri obredja iz Zilje Franceta Marolta, ki ga je prevedel in povzel po Georgu Graberju. Nekateri avtorji so opisovali svadbo od snubitve do svatovske gostije, drugi so predstavili glavne prvine, kot so jahanje k poroki, svojstvena noša, jedi, pitje sentjanzevca, valbljenje, lažna nevesta, sprejem neveste na zeni-novem domu, Tobijeve noči (vzdržnost neveste po poroki tri dni)... Drugi del knjige pa je opis ziljske svadbe, kakor živi v spominu Ziljanov. (A. P.)

Dan brez kajenja

Svetovna organizacija za zdravstvo je proglasila 31. maj za dan brez kajenja.

Koliko je kadilcev?

- V svetu 1,1 milijarde.
- Odstotek rednih kadilcev:

Razvite države:	Države v razvoju:
41% moških	50% moških
21% žensk	8% žensk

Koliko cigaret pokadimo?

- Vsako leto pokadijo 6.000 milijard cigaret

Letna poraba cigaret (za odrasle):

	Razvite države:	Države v razvoju:
1980	2.800	1.150
1990	2.400	1.400

Koliko ljudi umre zaradi kajenja?

- Sedaj: vsako leto umre 3 milijone ljudi, tretjina v državah v razvoju.

Leta 2035: Če ne bo prišlo do drastičnih sprememb, bo vsako leto umrlo 10 milijonov ljudi, od katerih 70 odstotkov v državah v razvoju.

- V razvitih deželah nmavajajo kajenje kot vzrok za 20 odstotkov vseh smrti.

AP/Terry Kole

DAN BREZ KAJENJA / PO PODATKIH SVETOVNE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE

Zaradi kajenja umre vsakih deset sekund ena oseba

Tobačna industrija širi razvado med mladimi in v nerazvitem svetu

ZENEVA - »Tobak ubije vsako leto tri milijone ljudi po vsem svetu, kar pomeni, da umre ena oseba vsakih deset sekund. Te hude epidemije pa ne povzroča kaka bakterija ali virus, temveč pescica ljudi, ki grabi denar na račun zdravja vseh nas.« To vojno napoved tobačni industriji je izrekel generalni direktor Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) Hiroši Nakazima pred včerajšnjim svetovnim dnem brez tobaka.

Letošnji dan je bil posvečen predvsem seznanjanju ljudi z zdravstveno, družbeno in gospodarsko škodo, ki jo povzroča ta razvada. »Kajenje stane svetovno gospodarstvo kakih 200 milijard dolarjev,« trdi WHO. S tem zneskom pa bi lahko podvojili stroške za zdravstvo v državah v razvoju in zmajali umrljivost. Podatki Svetovne zdravstvene organizacije o kajenju so presenetljivi. Vsako leto pokati 1,1 milijarde kadilcev 6.000 milijard cigaret. Če se bo »epidemija kajenja« nadaljevala, bo v desetletju 2030-2040 umrlo zaradi kajenja 10 milijonov ljudi na leto.

Po trditvah WHO se tobačna industrija pretvarja, da ne vidi trpljenja, ki ga povzročajo njeni proizvodi. Se več, za WHO je odvisnost od tobaka enaka odvisnosti od heroína in kokaina. Da bi nadomestila manjšo porabo v industrijskih državah (od leta 1980 do leta 1990 se je poraba znižala od 2.800 na 2.400 cigaret na osebo), je tobačna industrija zacela izkoriščati nove potencialne žrtve: mladino, ženske in ljudi v nerazvitih državah, kjer se je poraba v zadnjih 30 letih zvisala za 67 odstotkov.

V industrijsko razvitih državah kadi 41 odst. moske populacije in 21 odst. žensk, v nerazvitih državah pa je razmerje 50 proti 8. WHO torej poziva predvsem mlade, naj prenehajo kaditi, ker bo v nasprotnem primeru vsak drugi predčasno umrl. Odpoved kajenju je po trditvah Svetove zdravstvene organizacije najboljša gospodarska investicija, ker z njo zavarujemo naše in tuje zdravje, prihranimo denar in podaljšamo pokojninsko dobo.

ZDA / NEPRIJETNOSTI

Zaradi smrdljivih filtrov težave za Philip Morris

NEW YORK - Družbo Philip Morris bo skrivnost okuženih filtrov drago stala. Iz prodaje bo morala umakniti osem milijard cigaret dvanajst različnih znamk, med temi tudi cigarete Marlboro, kar bo ameriško velikanko stalo verjetno preko 200 milijonov dolarjev.

Kako je do okužbe prišlo, se ni jasno. V nekem objektu družbe Philip Morris v ameriški zvezni državi Severna Karolina so prejšnji petek odkrili določeno količino cigaret s smrdljivim filtrom. Dva dni kasneje so tri objekte družbe začasno zaprli, da bi ugotovili, kako je do tega prišlo. Nastale so seveda tudi polemike med cigaretno velikanko in ameriško podružnico nemške družbe Hoechst Celanese, ki za Philip Morris proizvaja filtre (in je nemudoma zavrnila vsako odgovornost).

Za cigaretno družbo je največja težava predvsem v tem, da mora zato, da cigarete umakne iz prodaje, doseči 400.000 prodajal in 300.000 avtomatov, dogodek pa bi poleg tega utegnil imeti daljnosežne posledice za prodajo nekaterih znamk cigaret.

Pod nadzorstvom gasilcev so v Limi včeraj prižgali 25-metrsko cigareto (AP)

RUSIJA / PO KATASTROFALNEM NEDELJSKEM POTRESU

Neftegorska ne nameravajo obnoviti, Jelcin ponovno zavrnil pomoč tujine

Oblasti posredno potrdile, da je potres povzročil pravo ekološko katastrofo

NEFTEGORSK - Ruske zvezne oblasti so v dogovoru s krajevnimi sklenile, da ne bodo obnovile Neftegorska, ki ga je potres v noči na nedeljo zravnal z zemljo (na sliki AP). Obnova na isti lokaciji bi bila predraga in prenevarna. Trenutno pa ni jasno, kaj bodo storili s poskodovanimi naftnimi crpalisci, kot tudi s poskodovanimi naftovodi. Ruski zvezni minister za energijo Safranik, ki je prispel na Sahalin, je povedal, da je potres uničil 45 kilometrov naftovodov in en kilometer plinovoda. Prav tako je poskodovanih 11 crpalnih postaj, tri skladišča goriva in kakih 230 raznih obratov, predvsem naftnih vrtin. Minister je torej posredno potrdil trditve ruskih naravovarstvenikov, ki so navajali, da je potres na Sahalinu ob žrtvah povzročil pravo ekološko katastrofo. Medtem je ruski premier Černomirdin včeraj navedel, da so doslej nasteli 445 trupel, ranjenih je 388 oseb, 410 ljudi so že izselili, 781 pa so jih se živih resili izpod ruševin. Po zadnjih podatkih pogrešajo še 2175 oseb, reševalci pa skoraj nimajo več upanja, da bodo se koga rešili.

Ruski predsednik Boris Jelcin je ob včerajšnjem dnevu žalosti za žrtvami najhujšega potresa v ruski zgodovini ponovil, da Rusija ne potrebuje tuje pomoči in bo sama kos katastrofi. Jelcin je obenem navedel, da noče pomoči, ker bi jo skoraj gotovo tujina izkoristila za svoje sebične cilje.

Maxwellova sinova pred sodiščem zaradi stečaja družbe Mirror

LONDON - V Londonu se je tri leta po skrivnostni smrti založnika Roberta Maxwella pričela odmevna sodna obravnava na račun sinov Iana in Kevina. Skandal, zaradi katerega se bosta morala zagovarjati pred sodniki, je izbruhnil po Maxwellovi smrti novembra 1991. Založnik je utonil pri otoku Tenerife med krizarjenjem s svojo luksuzno jahto. Se danes ni jasno, ali je slo za naključje ali za samomor, kakorkoli že, po očetovi smrti sta se sinova Ian (38 let) in Kevin (36 let) zasnala v obupni finančni situaciji. Braniti se bosta morala obtožbe, da sta neodgovorno upravljala denar pokojninskega sklada uslužbencev podjetja Mirror. S tem denarjem sta menda kupila delnice nekaterih izraelskih podjetij in jih nato uporabila kot jamstvo za velika bančna posojila. Do tega je prišlo predvsem v prvih treh tednih po Maxwellovi smrti, vendar je založnik s sinom Kevinom tako začel postopati že nekaj mesecev pred smrtjo. Zaenkrat ni jasno, koliko denarja je izteklo iz pokojninskega sklada, vsekakor je družba Mirror leta 1991 razglasila stečaj. Sodna obravnava, ki je za mnoge angleška verzija sodne razprave proti O.J. Simpsonu, bo skušala razvozlati ta in druga vprašanja in bo verjetno trajala več mesecev.

NOVICE

Palestinsko-izraelska pogajanja spet v slepi ulici

KAIRO - Na pogajanjih med Izraelom in Palestinci o razširitvi palestinske avtonomije je včeraj spet prislo do zastoja, saj se pogajalski delegaciji nista mogli dogovoriti, kakšen na bi bil obseg palestinske oblasti v Gazi in na Zahodnem bregu. Tudi Mohamad Rasid, svetovalec vodje PLO Jaserja Arafata za gospodarske zadeve, ki se je udeležil tokratnega kroga pogovorov v Kairu, je napovedal, da bodo pogajanja zagotovo propadla. »Tezava ni samo v varnostnih ukrepih, temveč tudi v pomanjkanju denarja in trgovinske menjave, za normalni razvoj palestinske avtonomije« je dejal. (Reuter)

ANC kritizirali sankcije ZDA proti Kubi

JOHANNESBURG - Juznoafriška vladajoča stranka ANC je včeraj ostro kritizirala pobudo republikanske večine v ameriskem kongresu, ki je predlagala sperjem zakona o uvedbi ostrejših gospodarskih sankcij proti Kubi. V sporočilu za javnost je ANC predlog republikancev označil za grobo kršenje kubanske suverenosti. Ocitki ANC najbolj letijo na konservativnega republikanskega senatorja Jesseja Helmsa, glavnega pobudnika zakona. ANC zelo dvomi o njegovi »globoki zaskrbljenosti za demokracijo na Kubi, saj je v času apartheida javno in brez sramu podpiral in branil vlado bele manjšine«. (dpa)

V Čilu obsodili generala Contrerasa

SANTIAGO - Cilsko, vrhovno sodišče je včeraj na sedem let zapora obsodilo generala Manuela Contrerasa (na sliki AP), vodjo tajne službe v času vojaške diktature. Njegovega takratnega namestnika Pedra Espinozo je sodišče obsodilo na šest let zapora. Obtožnica jima očita, da sta ubila nekdanjega cilskega zunanjega ministra Orlanda Leteliera, člana socialistične vlade predsednika Allendeja. Contrerasu tudi očitajo, da je med diktaturo generala Pinocheta grobo kršil temeljne človekove pravice. Cilski notranji minister Carlos Figueroa je odločitev sodišča označil za »zgodovinski dogodek«. Predsednik Eduardo Frei pa je malo po koncu zasedanja sodišča državljane pozval k narodni spravi in poudaril, da obsojba Contraresa ne pomeni napada na vojsko. (dpa)

Japonski premier Tomiči Murajama

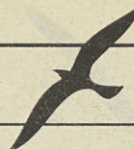
Japonci proti opravičilu za zločine med drugo svetovno vojno

TOKIO - Japonski politiki, zagovorniki trde roke, so v ponedeljek začeli kampanjo, da bi preprečili sprejem parlamentarne resolucije, s katero naj bi se Japonska opravičila za agresijo med drugo svetovno vojno. Množicnega zborovanja, ki ga je organizirala skupina ogorčenih članov Liberalnodemokratske stranke (LPD), sicer najmočnejše v vladni koaliciji premiera Murajame, se je udeležilo več kot 10 tisoč vojnih veteranov, sorodnikov padlih v vojni in desničarjev.

»Liberalnodemokratska stranka nasprotuje opravičevanju za dogodke med vojno,« je izjavil vplivni član LPD stranke Shigeru Kasuja. Murajama, vodja Socialistične stranke, je zavrnil povabilo na protestni shod, saj je resolucijo predlagala prav njegova stranka. Sprejeta naj bi bila ob japonskem praznovanju 50. obletnice konca druge svetovne vojne. Ko so lani julija liberalni demokrati, socialisti in stranka Sakigake sestavili koalicijsko vlado, je Liberalnodemokratska stranka podprla Murajamov predlog za sprejem zdaj sporne resolucije. Konservativci, večina iz vrst LPD, menijo, da bi bili s sprejemom resolucije ponižani padli japonski vojaki, saj se je Japonska borila za osvoboditev azijskih držav, v katerih so vladali zahodni kolonialisti. »Japonska se ni borila proti azijskim narodom, ampak proti ZDA in Veliki Britaniji,« je izjavil član Liberalnodemokratske stranke Seisuke Okuno. »Res je bila porazena, vendar so postale svobodne številne

azijske države, saj so postale neodvisne,« je dodal Okuno, ki je tudi vodja parlamentarnega odbora za obeležitev konca druge svetovne vojne. Kitajska, obe Koreji in nekatere druge azijske države tudi nasprotujejo sprejetju omenjene resolucije; menijo, da bi nekatere azijske države po morebitnem sprejemu resolucije od Japonske zahtevale dodatne vojne reparacije. Japonska poudarja, da je bilo njihovo vprašanje rešeno že pred leti, in sicer po določilih mirovnega sporazuma iz leta 1952, podpisanega v San Franciscu. Murajama se zavzema za sprejem resolucije se pred koncem parlamentarne zasedanja, 18. junija. Nekateri politiki in analitiki menijo, da bi lahko spor glede resolucije pripeljal do razpada vladne koalicije in bi moral Murajama sklicati predčasne volitve. Nekateri politiki iz stranke Sakigake, ki ima v parlamentu najmanj poslancev, so zagrozili, da bodo izstopili iz koalicije v primeru, da bo Liberalnodemokratska stranka nasprotovala glasovanju o resoluciji. »Povsem jasno je, da so nasi pogledi na zgodovino bistveno drugačni od liberalnodemokratskih, zato ne moremo ostati v sedanjih koaliciji,« je izjavil generalni sekretar stranke Sakigake. Njegovo izjavo je kmalu komentiral namestnik generalnega sekretarja Socialistične stranke Masanori Goto: »Ce se bo to res zgodilo, ne bo razpadla le koalicija, ampak tudi vlada.«

Teruaki Ueno/Reuter

PISMO IZ ŠVICE

Lepo je biti državni uradnik...

ZÜRICH - Švica je domala popolna država. Vse deluje tekoče in precizno, pa naj gre za vlake, solstvo ali državno upravo. Toda tudi se tako popolna Švica ni imuna pred skandali in aferami, zlasti tistimi na temo »vsakdo je podkupljiv, vprašanje je le cena«. Največja korupcijska afeta v Švici se zacenia ta teden razpletati v Zürichu. Pred sodisce bo stopil nekdanji visoki züriski uradnik Raphael Huber, ki je dvanajst let vedril in oblačil kot sef, pri nas bi temu rekli oddelka za gospodarstvo pri kantonu Zürich, v njegovo pristojnost pa je sodilo predvsem izdajanje dovoljenj za gradnjo, preureditve in odpiranje novih restavracij in lokalov. Huber je delal pridno in ekspeditivno, se posebej, če so prosilci svoje zahteve konkretno podmazali. V nekaj letih se je nakapljalo za 2, 38 milijona švicarskih frankov »nagrada«, ki jih je užitar Huber vložil v svoje posestvo in vinograde v Toskani.

Na procesu desetletja pa se bodo pred züriskim sodiščem poleg Hubra znasli še ugledni in bogati zalozniki, industrialci in lastniki restavracij. Beat Curti, ki je Huberju tudi plačeval nekakšne »svetovalne provizije«, je denimo lastnik zalozbe, ki izdaja enega najuglednejših evropskih tednikov Weltwoche. Rudolf Bindella je eden najbogatejših veletrgovcev z vinom, lastnik najboljših züriskih restavracij in številnih nepremičnin. Hubru je v zahvalo za hitro reševanje vlog odkupil celotno (slabo) letino njegovega italijanskega vina, povrh pa se za pol milijona slik, ki jih je nekoč zmazal neznani umetnik, ki je bil po naključju Hubrov oče.

Podrobnosti same afere pravzaprav niti niso tako zanimive, bolj zanimiva bo sodna razprava, kjer poznavalci pripisujejo kaj malo možnosti osamljenemu državnemu tožilcu, ki bo imel proti sebi elitno obrambo, sestavljeno iz najboljših (in najboljše plačanih) švicarskih odvetnikov. Iz tega sledi seveda temeljno in zaskrbljujoče vprašanje: je švicarsko sodstvo sploh sposobno učinkovito zatreti korupcijo? Verjetno jo bodo milijonarski obtoženci tudi tokrat poceni odnesli, povsem možno je, da Hubru ne bo mogoče dokazati neposrednega jemanja podkupnine, saj je opravljal le svoje delo in je pač izdajal dovoljenja, ki bi jih sicer tako ali tako moral podpisati, pač le nekoliko hitreje. Potemtakem tudi podkupovalci niso storili kaj hudega, saj kupiti slike ali dati posojilo neki ženski, ki je po naključju Huberjeva ljubica, tudi ni greh. Denar bo verjetno tudi tokrat premagal pravico, medtem ko bom sam se naprej pridno plačeval moje redne dvajset frankov težke kazni za nepravilno parkiranje, ki se bodo čez mesec potrojile.

Afera Huber pa ni osamljen primer. Aprila so odkrili policista, ki je na züriskem letališču Kloten za dober seks ilegalno spustil v Švico čedno Nigerijko. Da so krvavi podkožo, je dokazalo kar 26 policistov v Bernu, ki so ženskam odmerjali kazni za prometne prekrške, potem pa so bili pripravljeni zamizati na eno oko, če so dobili primerno odškodnino v naturi. Gospodarski sef kantonalne policije v Freiburgu je raje kupoval službena vozila tam, kjer je kaj kapnilo tudi v njegov žep... Švica pač ni otok, pa četudi se sredi Evrope včasih tako obnaša. **Zvone Petek**

POL STOLETJA NA FRONTI HLADNE VOJNE

Radio Liberty se seli v Prago

MARJAN SEDMAK

Po 46 letih, kolikor jih je prebil na Englischer Garten v Münchnu, se ameriški radijski oddajnik Radio Liberty (RL) te dni začena seliti v Prago. Vprašanje, koliko casa bo ta castiljiva ustanova se ostala pri zivljenju, je odprto, s tem pa ostaja odprto tudi vprašanje, ali je selitev le uvod v likvidacijo aparata, katerega delovanje je bilo tesno povezano s hladno vojno. In medtem ko ponekod in zlasti v ameriskem kongresu mislijo, da je Radio Liberty izpolnil svoje zgodovinsko poslanstvo, so drugod - in zlasti med osebjem oddajnika - se vedno prepričani, da je pomanjkanje informacij v dezelah nekdanjega socialističnega Vzhoda se vedno taksno, da RL se nekaj casa ne bo izgubil svojega velikega kroga poslušalcev. K temu pa naj bi zaradi nenavadnega razvoja dogodkov v nekoc socialisticnem svetu dobil tudi nove. Sem sodijo tudi tisti deli nekdanje Jugoslavije, kjer si skusajo oblasti porediti medije in hkrati zadusiti neodvisne glasove v njih.

Kakrsenkoli je ta trenutek krog potencialnih poslušalcev, pa ostaja Radio Liberty, skupaj z Radio Free Europe (RFE), ustanova, katere odhod iz Münchna - v novo zivljenje ali v likvidacijo - zasluži ustrezno pozornost. V svojih najboljsih casih je imela ustanova kar tri tisoč zaposlenih, o tem, kako zelo se je po padcu berlinskega zidu (in pred tem po »glasnosti«) skrcil njen pomen, pa prica dejstvo, da so v Prago povabili

le se 450 ljudi od zdaj 1500 zaposlenih. Radio Liberty, ki so ga Američani ustanovili leta 1949 in ga namestili v München - meja med »tricono«, to je ameriško-anglesko-francosko zasedbeno cono na eni strani ter sovjetsko zasedbeno cono na drugi je postajala vse globlja, s to globino pa se je zaostrovala tudi propagandna vojna - je vedno spremljal protisloven sloves. Posebej potem, ko je prislo na dan, da je ameriški kongres v letih od 1953 do 1973 sredstva za vzdrževanje oddajnika pošiljal prek kanalov obveščevalne službe Cia, so casnikarji in uredniki Radio Liberty veljali kratko in malo za agente Cie; in verjetno so nekateri to tudi bili. Po drugi plati pa je državni nadzor nad mediji v drzavah socialisticnega Vzhoda ustvarjal gigant-ske praznine in v svojih najboljsih casih sta RL in RFE lahko racunala na 34 milijonov poslusalcev v vzhodnoevropskih drzavah in na dodatnih deset milijonov v Sovjetski zvezi. V teh zlatih casih je imel Radio Free Europe tedensko petsto ur programov za avditorij, ki je segal od Romunije do Poljske. Radio Liberty, ki je »pokrival« Sovjetsko zvezo, je k temu oddajal programe se v 14 jezikih narodov z območja SZ. Tisto, cesar Cehi niso mogli izvesti o Listini 77 ali o disidentskem izrojevanju jazzovske glasbe iz medijev v svoji dezeli, so izvedli iz oddaj RFE. Ta jih je obvescal o politicnem dogajanju med oporecniki, pa tudi o knjiznih novostih, ki jim vzhodnoevropske oblasti niso dovolile

iziti. Med novinarskimi kadri, ki so prihajali v hiso na Englischer Garten, je bilo veliko beguncev in oporecnikov, ki so - s tezavami, pa vendar - ohranjali stike s svojim nekdanjim okoljem in skrbeli za ustrezen feed back. Izbrani cilj tega nacina obvescanja so bili lokalni mnenjski voditelji, in ker je bilo teh vse vec, sta RL in RFE padec berlinskega zidu slavila kot svojo zmago.

RL in RFE sta seveda bila del razvrstitve cet na bojiscih hladne vojne in sta - tako pravi ustanovitveni akt - morala

delovati »v skladu s cilji zunanje politike ZDA«. Vendar pa sta svoje delo opravljala dovolj kakovostno, da so jima oblasti v Vzhodni Evropi posvecale ustrezno pozornost. Po eni plati tako, da so vzhodnoevropski voditelji dneвно dobivali na mizo biltene s porocili RL in RFE, po drugi pa tako, da so skusali obema oddajnikoma preprečiti vdiranje v svoj eter. Tja cez sredino osemdesetih let v Vzhodni Evropi ni bilo producenta, ki bi posiljal na trg radijske sprejemnike s kratkovalovnim razpo-

nom, se pravi z razponom, na katerem sta oddajala tudi RL in RFE. Razen tega pa naj bi sovjetske oblasti v letih najhujšega spopada za eter izdale priblizno 2, 5 milijarde dolarjev za gradnjo motilnih oddajnikov, katerih namen je bil »prevpiti« oddaje RL in RFE.

Leta 1981 so za delovanje oddajnikov iz ameriskega proracuna namenili 87 milijonov dolarjev. Predsednik Reagan je bil tisti, ki so mu narascajoca navzkrižja na Vzhodu dala misliti in je leta 1987 postavko povecal na 168 milijonov dolarjev, in konec osemdesetih let sta RL in RFE potrosila priblizno dvesto milijonov dolarjev ameriskega proracunskega denarja. Lani je ameriski kongres to postavko skrcil na 70 milijonov ter se odlodil za selitev v Prago: München naj bi postal predrag, ceski predsednik Havel pa je RL ponudil v brezplačno uporabo palaco nekdanjega ceskoslovaskega parlamenta. Na pomoc je priskocil tudi »Robin Hood dvajsetega stoletja«, milijarder madzarskega porekla George Soros, ki je za petdeset let »najel« raziskovalni institut Radio Liberty; v praski Central European University zdaj na njegov ukaz presnemavajo na CD-ROM gradivo tega instituta. Nekaj casa so govorili, da je Soros pripravljen prevzeti Radio Liberty v svoje roke, vendar pa je za zdaj vse ostalo pri govoricah. Kar nekaj je taksnih, ki so mnenja, da je tudi za ustanovo s takšnim pedigrejem, kot je RL, edina resitev - privatizacija.

Praga, novi dom ameriške radijske postaje Radio Liberty

UZBEKISTAN

Država, na katero bi bili ponosni tudi najbolj zagrizeni boljševiki

TASKENT - Življenje v državah, ki so nastale z razpadom Sovjetske zveze, postaja vsak dan bolj zapleteno. V vrtincu državljskih vojn, gospodarskega razsula in političnega kaosa je na ruševinah komunističnega orjaka nastalo tudi nekaj svobodnih, demokratičnih držav. Vendar pa ne v tej državi. Tukaj gre vse po starem: enostavnost, strah in represija.

Uzbekistan je ujet globoko v sovjetsko preteklost. Policisti redno brez razloga ustavljajo in preiskujejo avtomobile, preplasi pesce pa poglede upirajo le v tla. Marca je kar 99,6 odstotka od 11 milijonov volilcev glasovalo za edinega kandidata, predsednika Islama A. Karimova, ki bo tako državo popeljal celo v novo tisočletje. Edini način za svoboden pogovor je srečanje na klopi v parku. Generale v izredno vplivnem notranjem ministstvu brez vsake ironije imenujejo komisariji. To je naziv, pred katerim so sovjetski državljani vse do razsula komunizma trepetali desetletja. Predsednikove »modre misli« se učijo tako v vrticah kot na univerzah. Obstaja celo knjžica s temi frazami.

»Živimo v policijski državi, na katero bi bili ponosni celo boljševiki,« trdi eden izmed zadnjih odkritih nasprotnikov rezima, ki se ni

so pobegnil in jih se niso zaprli. Sestinspetdesetletni nekdanji podpredsednik države in predsednik vlade Sukrula R. Mirsaidov nadaljuje: »Neodvisnost je za nas pršla kot kruta sala. Ljudje so prevarani. Država jih v celoti nadzoruje v imenu miru in stabilnosti ter, seveda, v imenu države.« Stabilnost je v Uzbekistanu pod predsednikom Karimovom, nekdanjim sovjetskim funkcionarjem in gospodarstvenikom, postala sekularna religija. Karimov, ki je prvi predsednik neodvisnega Uzbekistana, nadzoruje vse: od skrivnih industrijskih načrtov do urnika za čiščenje ulic prestolnice. Svojo moč si je pridobil predvsem tako, da je vse nasprotnike zaprl. Tujci in domaćini se strinjajo, da je njegova oblast absolutna. Njegovi ogromni portreti, okrašeni z izreki, kot je »Boj za prihodnost domovine«, visijo na skoraj vseh zgradbah.

Kritiki trdijo, da je Karimova država na najboljši poti, da postane druga Kitajska, ali - kot menijo dobrohotni - drugi Singapur. Tre-tjo največjo nekdanjo sovjetsko republiko za Rusijo in Ukrajino so med komunistično vladavino spremenili v eno samo veliko plantažo bombaza. Se danes je Uzbekistan drugi največji pridelovalec bombaza na svetu, takoj za ZDA.

Državo so v 15. stoletju ustanovili Dzingiskanovi potomci, vendar pa njene korenine segajo vsaj 2500 let nazaj, ko sta vznikli Samarkand in Bukara, zameniti mesti na svilni cesti. Uzbekistan so večkrat zasedli različni osvajačji: Aleksander Veliki, Mongoli, Turki, Rusi... Zaradi ključnega strateškega pomena v Srednji Aziji je bilo vedno precej viharov področje. Morda je se najbolj pomemben danes, ko meji na štiri nove države: Turkmenistan, Kazahstan, Tadžikistan in Kirgizistan ter na starega sovražnika Afganistan.

Ce želimo razumeti splošno obsedenost z redom in stabilnostjo v Uzbekistanu, si moramo ogledati predvsem njegove sosesde. Tadži-

Neobičajen prizor za države nekdanje Sovjetske zveze - obilno založen trg in zadovoljni kupci

kistan je v plamenih vse od osamosvojitve leta 1992. Izredno krvavo državljansko vojno so Uzbeki spremljali le po televiziji. Razmere so celo se slabše v Afganistanu, kjer brez nadzora divjajo frakcije islamskih skrajnežev in trgovci z mamili. Uzbeki tudi zelo hitro vsakega tujca spomnijo, da je kar polovica od 13 tisoč sovjetskih vojakov, ki so padli v dolgotrajnih spopadih z Afganistanom, pršla iz njihove republike. To je zapuščina, ki je nihče ne more pozabiti. »Dobro pogledajte okoli in mi povejte, kje bi raje živeli,« spruše Zafar Ruzejev, tiskovni predstavnik zunanega ministristva. »Na problem človekovih pravic v državah v razvoju gledamo drugače kot vi na Zahodu. Vedno govorite o tej abstraktni nociji svobode. Vendar pa ljudje tukaj niso pripravljeni na demokracijo. Na kar so pripravljeni in kar si želijo, je stabilnost.« Nihče ne more oporekati, da to vsaj delno ni res. Ce ga primerjamo z njegovi-

mi sosesdi, je Uzbekistan pravzaprav cvetoča država ... in stabilna. Sprehod po glavnem trgu Taskenta Carku je pravi užitek za vsakogar, ki si je ogledal podobne trge v drugih državah nekdanje Sovjetske zveze. Bravine je dovolj, sveža je in tako poceni, da si jo lahko privoščijo večina. Dolge lesene stojnice krasijo enake dišeče začimbe, kot jih je nekoč prevajal Marco Polo. Svežega kruha je v vseh oblikah in okusih vedno dovolj. »Vemo, da predsednik ni posebno prijazen,« priznava 37-letni trgovec s prazenimi oreski, ki kot večina Uzbekov ne upa izdati svojega imena. »Vemo tudi, da država ni vedno prijazna. Vendar pa tukaj lahko živimo. Seveda, če smo tihi. Nobene vojne ni, nobene lakote. Ce smo tihi, nas pustijo pri miru.«

V tem koncu sveta so to razmere, ki jim skoraj ni enakah in ki jih ljudje sprejemajo na enak način, kot so sprejemali sovjetsko oblast. Mirno se pokoravajo moči in de-

lajo po svoje. Tako lahko razložimo tudi gospodarstvo. Stevilke, ki jih objavljajo Združeni narodi, kažejo, da je Uzbekistan ena najrevnejših držav na svetu, saj prebivalci zaslužijo manj kot 50 ameriških dolarjev na mesec. Celó v času Sovjetske zveze je imel Uzbekistan najmanjši dohodek na prebivalca na tem področju. Kmetje imajo v povprečju deset otrok, rast prebivalstva je med največjimi na svetu, več kot polovico Uzbekov pa je mlajših od 15 let. Vendar pa je tudi država, kjer kaže, da vsi jedo dovolj, kjer je od enega do drugega konca države hrana po ceni, ki si jo lahko privoščijo skoraj vsi. Celó danes ima le malo trgov v Moskvi vedno na voljo toliko različnih in kakovostnih izdelkov. »Uzbek, ki si sam prideluje hrano, živi bolj kot večina Rusov,« trdi Volodja Satorov, gospodarstvenik pri ministristvu za kmetijstvo. »Živimo v agrarni družbi, kjer se ljudje znajo prezivljati od svoje zemlje in

tega ni v podatkih o dohodku na prebivalca. Zaprtja tovarni, ki niso zmogle izplačati delavcev, niso povzročila tolikšnega problema kot v večini ruskih mest,« je razložil. Veliko zahodnih strokovnjakov se je balo, da bo po razpadu Sovjetske zveze v Srednji Aziji - predvsem v Uzbekistanu s slavnimi mesti Samarkand, Bukara in Kiva - izbruhnil islamski fundamentalizem. To se ni zgodilo, čeprav obstaja nekaj območij s skrajneži. Prevladala je bolj sekularna oblika islama. »Ljudje, ki vodijo državo, imajo islamski fundamentalizem za približevanje srednjemu veku,« je izjavil neki zahodni predstavnik v Uzbekistanu. »To so njihove osebne vrednote. Ne želijo se povezovati z državami, ki vidijo v vrnitvi islama velik napredek. Dokler bo Karimov držal mule daleč od oblasti, bo Zahod že našel način za sodelovanje z njim.«

Michael Specter, New York Times

PUŠČAVSKI ZAKLAD

Zahod je zavohal dobiček

MURUNTAU - Ameriška rudarska družba Newmont je razglasila, da zacenja s končnimi pripravi na 225 milijonov dolarjev vrednemu projektu v Uzbekistanu, točneje v rudniku Murantau, ki je eden največjih površinskih kopov zlata na svetu. Vlagatelji na celu s predstavniki velikih bank pravijo, da - tudi zahvaljujoč se politični stabilnosti v tej nekdanji sovjetski republici - pričakujejo bogato obrestovanje naložbe.

Rudarski strokovnjaki in vlagatelji so pred dnevi odpotovali v puščavo Kizilkum na zahodu Uzbekistana, kjer so se udeležili slovesnosti ob začetku delovanja mesane družbe Newmont Murantau. Evropska banka za obnovo in razvoj (-EBRD) ter banka Barclays sta za projekt zagotovili 105 milijonov dolarjev vredno posojilo, kar je obenem prvi mednarodni kredit Uzbekistanu. Že zdaj v

rudniku Murantau poskrbijo za večino uzbekistanskega izkopa zlate rude, ki znasa letno približno 65 ton in uvrsta to srednjeazijsko državo med največje proizvajalke zlata na svetu. »Ta projekt je uspešen,« je povedal predstavnik družbe Warburg Securities, predsednik ameriškega združenega sklada Richard Fontaine pa je pripomnil, da »se da tukaj (v Murantau) zaslužiti lepe denarce«.

Tu je vlagatelj je v Uzbekistan pritegnilo

predvsem umirjeno politično ozračje, ki ga nadzorujejo reformirani komunisti. Vladajoča garnitura, ki jo vodi predsednik Islam Karimov, drži opozicijo precej »na kratko«, pa tudi gospodarskih sprememb se je lotila previdno in brez naglice. Uradni Zahod je zaradi poročil o domnevnih kršitvah človekovih pravic in spornih političnih potezah uzbekistanskih oblasti v odnosu do Taskenta zelo zadržan, kar pa poslovnežev očitno ne moti, saj bodo kljub zapletenim birokratskim potem svoje načrte speljali do konca. »Karimov in njegova vlada sta se doslej držala vseh dogovorov, ki smo jih sklenili,« je poudaril Ron Freeman, prvi podpredsednik EBRD. »Nobenih pripomb nimamo.«

Robert Guy iz britanske banke Rothschilds, ki med drugim upravlja z uzbekistanskimi zlatimi rezervami, je pojasnil, da je prisotnost EBRD in Newmonta v Uzbekistanu prižgala zeleno luč za začetek obsežnega tujega vlaganja v to državo. »Razmere so zelo spodbudne, zato smo pripravljene investirati tudi v druge, nove rudnike zlata,« je dejal. »Tu je položaj na politični sceni jasn; povsem drugače kot v Rusiji. Predsednik drži niti trdno v rokah, ljudje pa natančno vedo, kako in kaj. To so za sklepanje poslovne idealne razmere.«

Predsednik družbe Newmont Ron Cambre je med otvoritveno slovesnostjo izjavil, da pomeni projekt Murantau začetek novega obdobja v proizvodnji zlata. »Price smo zgodovinskemu trenutku,« je nagovoril zbrano množico. »Prepričan sem, da se danes zacena dolgo in uspešno sodelovanje med našo družbo in Uzbekistanom, ki bo na stečaj odprlo vrata tudi drugim poslovnim priložnostim.« Pri Newmontu menda načrtujejo, da bodo v prihodnjih 17 letih v Murantau pridelali pet milijonov unc zlata, začetni vložek pa naj bi se jim povrnil v manj kot treh letih.

Elif Kaban / Reuter

Pod svilno cesto se skrivajo neizmerna bogastva

ZGODBA O USPEHU

»Ena sama velika plantaža bombaza« doživlja gospodarski razcvet

TASKENT - Uzbekistansko gospodarstvo je s programom, ki sta ga odobrila tudi Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad (MDS), na najboljši poti h gospodarskemu okrevanju in stabilnosti. Zahodni gospodarstveniki za leto 1995 napovedujejo stirodosten upad proizvodnje, kar je le malenkost več kot lani, ko je znal 3,2 odstotka. Nekateri pa pričakujejo celo gospodarsko rast. »Nasi trgovinski in finančni partnerji so bolj optimistični. Trdijo, da je Uzbekistan stabilna in urejena država,« je izjavil neki uradni predstavnik. »Prepričan sem, da bomo že v letu 1995 dosegli gospodarsko rast. V tistem delu proizvodnje, ki ni odvisen od Rusije, se je ta že začela,« je dodal.

Glavna gospodarska dejavnost Uzbekistana je pridobivanje bombaza. Poleg tega izkoriščajo tudi nahajališča zlata in zemeljskega plina. Ko je konec lanskega leta vlada sprostila cene izdelkov za široko potrošnjo, je državo pretresla visoka inflacija, vendar jo jim je uspelo kmalu umiriti. Danes znasa približno pet odstotkov mesečno, pričakujejo pa, da se bo do konca leta znižala na dva odstotka. »Imajo lepe možnosti. Ni se jim treba bati reform, saj imajo veliko naravnih bogastev,« meni Parvez Hasan, predstavnik Svetovne banke v Taskentu. »Stroski reform ne bi smeli biti visoki, tako da bo pristanek na trdih tleh blag. Imajo dovolj hrane. Res pa je tudi, da večina živi v revščini, vendar ne gre za prosti pad,« je povedal v intervjuju.

Državni načrtovalci nekdanje Sovjetske zveze so Uzbekistan povsem usmerili v pridelavo bombaza, in tako 22 milijonov prebivalcev onemogočili lastno pridelavo hrane. Sistem za namakanje bombaznih nasadov je skoraj izsutil reki Amu Darja in Sir Darja, ter s tem za polovico znižal gladino Aralskega jezera, kar je prav gotovo ena največjih ekoloških katastrof na svetu. Vendar pa je vsiljeno gospodarsko zaostajanje Uzbekistanu prihranilo razpad industrije, ki je na kolena spravil sosednji Kazahstan. Tam se je lani industrijska proizvodnja zmanjšala za 28,4 odstotka, družbeni proizvod pa za četrtno. Uzbekistanski predsednik Islam Karimov se je preprično odločil za trzne reforme, tako da je bil

ob ruski prepovedi uporabe rubljev leta 1993 popolnoma nepripravljen. »Taskent so prisilili v izdajo lastnega začasnega denarja, ki pa ni imel podpore Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada, zato je seveda kmalu propadel. Obdržala pa se je nova denarna enota - sum, ki so jo uvedli julija 1994. To je odvezalo mošnjo MDS, ki je Uzbekistanu za spremembo sistema odobril posojilo v višini 74 milijonov dolarjev. S 160 milijoni dolarjev se mu bo pridružila tudi Svetovna banka, tuje vlade posojilodajke pa so se na sestanku v Parizu v začetku marca dogovorile o vsoti 900 milijonov dolarjev.«

Uzbekistanska vlada je zelo veliko vlagala v področje energetike. Tako so lani nacrpal 5,5 milijona ton nafte, kar je dvakrat več kot leta 1991. Pričakujejo, da bodo prihodnje leto vse svoje potrebe po nafti pokrili sami in se osvobodili odvisnosti od Rusije. Kmetijstvo je trdno in ob visokih cenah bombaza pridno polni državne blagajne.

Tu je vlagatelji so ocenili, da je Uzbekistan stabilna država, primerna za sklepanje velikih pogodb. Zadnje so sklenili v energetiki. M. W. Kellogg se je obvezal, da bo dobavil opremo za črpanje zemeljskega plina pri mestu Kokdumallak, vredno dvesto milijonov dolarjev. Francosko podjetje Techip zbira milijardo dolarjev, s katerimi bodo zgradili novo rafinerijo nafte v Bakhari. Četrtno bo prispevala vlada, za ostalo bodo poskrbeli mednarodni posojilodajalci.

Uzbekistan je začel pocasi privlačiti tuje banke. Zadnja, ki je denar vložila v to državo, je znamenita Credit Suisse. Predstavnik banke Martin Emch je pohvalil način postopnega uvajanja reform Karimova. Tudi volilci so se marca odločili, da si Karimov zasluži se en mandat. Vendar pa Emch poudarja, da je treba se veliko postoriti, da bi dosegli konvertibilnost suma, kar bi sprostilo trgovino in naložbe. Danes je treba na uradni tedenski dražbi za dolar odsteti 25 sumov, na črnem trgu pa se deset več.

Neki vladni predstavnik je dejal, da pričakujejo liberalizacijo trgovanja z valutami sele v naslednjem četrtnetu. Od aprila so dražbe z valutami dvakrat tedensko.

Douglas Busvine / Reuter

BOSNA IN HERCEGOVINA

Zahod si obeta, da bo talce rešil Beograd

NOORDWIJK - Po maratonskih razpravah o vojni v Bosni so se zahodni zavezniki in Rusija odločili za politiko, ki naj bi resila vprašanje talcev, omogočila okrepljenim silam ZN nadaljnjo navzočnost v Bosni in pospešila mirovna pogajanja. V zadnjih nekaj dneh so zunanji ministri EU in Nata, ki so se združili v skupini za stike, skušali v javnosti ustvariti vtis, da bodo ukrepali odločno, vendar premisljeno.

ZDA, Francija in Velika Britanija so kljub srbskim sovražnostim in zajetju talcev iz enot ZN na krizno področje poslane še več vojakov. Pogajanja s Srbijo se nadaljujejo, analitiki in diplomati pa zasebno priznavajo, da ima nova politika resne pomanjkljivosti, ki se lahko izkazuje za usodne.

Države skupine za stike so doslej skušale trajen mir izpo-

slovati s pogodbo z Beogradom, ki naj bi osamila uporniške Srbe v Bosni in jih prisilila k sklenitvi miru. Srbski predsednik se vedno noče priznati Bosne, za kar bi ZN omilili ukrepe proti njegovi državi. »Tudi če Milošević v takšen dogovor privoli, ni nobenega zagotovila, da to ne bo bosanskih Srbov le še bolj razdražilo,« je izjavil neki zahodni diplomat in dodal: »Na sporazumu s Srbijo se ne bi smeli zanašati.« Direktor Mednarodnega instituta za strateške studije John Chipman meni, da takšen dogovor ne bi imel nikakršnega vpliva na Karadžića.

Grožnje ZN z vnovičnimi Natovimi letalskimi napadi so bosanski Srbi z zajetjem talcev označili za blef. Čeprav so ministri Nata na torkovem sestanku vztrajali pri nadaljnjih letalskih napadih, je po menju diplomatov jasno, da novih akcij

OKREPITVE ZA ENOTE ZDRUŽENIH NARODOV

Francija, Velika Britanija in Združene države Amerike bodo zaradi srbskega zadrževanja 371 modrih čelad okrepile svojo vojaško prisotnost na Balkanu.

Britanski parlament bo prvič po letu 1992 na izredni seji razpravljal o razmerah v Bosni in Hercegovini. Bosanski Srbi zadržujejo 33 britanskih vojakov.

VELIKA BRITANIJA

6.500

V Bosno naj bi v prihodnjih tednih prispel topniške enote in enote oborožene s protitankovskimi helikopterji. V Gornji Vakuf in Vitez sta že prišli posebni izvidniški enoti britanske vojske.

6 letal sea harrier na ladji HMS Illustrious

FRANCIJA

500 komandosov na letalonosilki Foch

6 lovskih bombnikov super etendard na letalonosilki Foch; ladjo spremljajo fregata in dve transportni ladji

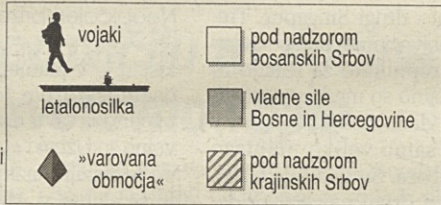

ZDA.

2.000 na ladjah v Jadranu

12 jurišnikov F/A-18 in lovcev F-14 na letalonosilki USS Roosevelt.

REUTER

ne bo, vse dokler Srbi ne bodo osvobodili talcev in dokler ne bodo enotam ZN na pomoč prisle okrepitve. Ameriški državni sekretar Christopher je v torek tudi jasno povedal, da reševalne akcije komandosov ne pridejo v postev. Francija, Britanija in ostali pričakujejo, da jim bo talce pomagal osvoboditi Beograd. Ni povsem jasno, kako bo Milošević preprical vodstvo bosanskih Srbov, ko pa jim je - na zahtevo velikih sil - ustavil vso preskrbo.

Britanija v Bosno že pošilja dodatne enote in topništvo, Francija in ZDA pa imata svoje vojske v pripravljenosti na ladjevju v Jadranu. Sile ZN ne bodo mogle več dostavljati človekoljubne pomoči in nad-

zorovati konflikta, če se bodo vanj resno vpletle. »Ne bo slo,« je izjavil prvi poveljnik sil ZN v Bosni, kanadski general Lewis Mackenzie. »Če bomo ostali tukaj, nas bo potegnili ... globoko v konflikt,« je dejal Mackenzie. Nobena država si ne želi, da bi jo vsrkalo v zmesnjava balkanske vojne, zlasti ne po katastrofalnem posegu ZN v Somaliji. Tako gotovo ne bo nobene korenite spremembe v mandatu mirovnih sil ZN v Bosni, ki je odvisen od soglasja sprtih strani. To pomeni, da vsi predlogi o ustanovitvi zaščitnih koridorjev za oskrbo »varovanih območij« in uporabi borbenih helikopterjev za agresivno obrambo vojakov ZN lahko

delujejo le, če se z njimi strinjajo tudi bosanski Srbi. V nasprotnem primeru to pomeni še več spopadov.

Resnično zahtevno je tudi vprašanje, kdo pravzaprav poveljuje bosanski operaciji. Nato prepusca vse odločitve o krepitvi mirovnih sil Združenim narodom. To pa pomeni, da lahko Rusija, ki je precej zaskrbljena zaradi Natove udeležbe v nekdanji Jugoslaviji, z vetom prepreči vsako odločitev. Nihče tudi ne ve, kdo bo poveljeval dodatnim enotam, ki jih ZN v tem trenutku posiljajo na krizno območje. Če bodo potrebne ostreje vojaške akcije, bo to povzročilo še dodatno zmedo in težave na tleh.

Nicholas Doughty / Reuter

RUSIJA V PARTNERSTVU ZA MIR

Novo obdobje med nekdanjimi nasprotniki

NOORDWIJK - Rusija je včeraj privolila v nove politične in vojaške odnose z Zvezo Nato, kar po mnenju Zahoda pomeni začetek obdobja sodelovanja in poskus izboljšanja odnosov z Rusijo.

Ruski zunanji minister Andrej Kozirjev je potrdil pristop Rusije k Natovemu programu Partnerstva za mir in podpisal se en dokument, ki predvideva poglobljen dialog, s čimer naj bi zmanjšali napetost zaradi siritve Severnoatlantske zveze proti vzhodu.

Ministri članic Nata in države vzhodne in srednje Evrope so z odobravanjem sprejeli rusko odločitev. Toda nekdanja nasprotnika se vedno zelo previdno gledata na poteze drugega. Kozirjev je ponovil nasprotovanje Moskve načrtom zveze Nato za prodor globoko v nekdanje komunistične države vzhodne Evrope. »To vsekakor ni v interesu ruske nacionalne varnosti niti v interesu evropske varnosti niti v interesu evropske varnosti niti v interesu evropske varnosti,« je po podpisu dokumentov dejal Kozirjev. »To ne bo prispevalo niti k večji stabilnosti niti k večji varnosti.« Ker naj bi se Nato preoblikoval iz vojske v politično zvezo, je Kozirjev opozoril, da bi prenačrtana razširitev zveze lahko ogrozila izboljšanje odnosov in postavila pod vprašaj smiselnost ruskega sodelovanja v Partnerstvu za mir. Kot kaže, je Nato pripravljen oblikovati posebne politične odnose z Rusijo in ji s tem priznati status velike sile pri zagotavljanju evropske varnosti, da bi tako pomiril ruske strahove zaradi morebitne izolacije, toda kljub temu namerava Nato vztrajati pri si-

ritvi na vzhod. Odnose Rusije z Zahodom sta poslabšala rusko posredovanje v Čečeniji in napovedana prodaja jedrske tehnologije Iranu.

Nemski zunanji minister Klaus Kinkel je novinarjem povedal, da je ustvarjanje boljših odnosov dvosmerni proces, zato bi pri Natu radi videli, da bi si Moskva prizadevala čim prej končati vojno v Čečeniji. Kinkel je dejal, da bo Nato sam odločal, katero državo bo sprejel medse.

Generalni sekretar Nata Willy Claes pa je dejal: »S sprejemom novih članic skuša Nato razširiti in izboljšati varnost in stabilnost v vsej Evropi. To ni uperjeno proti Rusiji niti ne ogroža ruskih nacionalnih interesov.« Claes izrazil zadovoljstvo zaradi odločitve Kozirjeva o oblikovanju novega odnosa Rusije z Natom in dejal, da bi lahko Severnoatlantska zveza in Rusija »pozabili na ostanke nezaupanja in sušnicenja iz preteklosti« in dodal: »Danes smo naredili odločen korak v to smer.«

Viri blizu zvezi Nato trdijo, da bodo proces sodelovanja z Rusijo pospešili, takoj ko bo poleti končan prvi del studije na temo »kako in zakaj?«. Nizozemski zunanji minister Hans Van Mierlo meni, da je ruski sprejem novega odnosa z Natom »izrednega pomena«. Partnerstvo za mir in sporazum o »širokem in poglobljenem dialogu« sta temelja za poglobljeno sodelovanje.

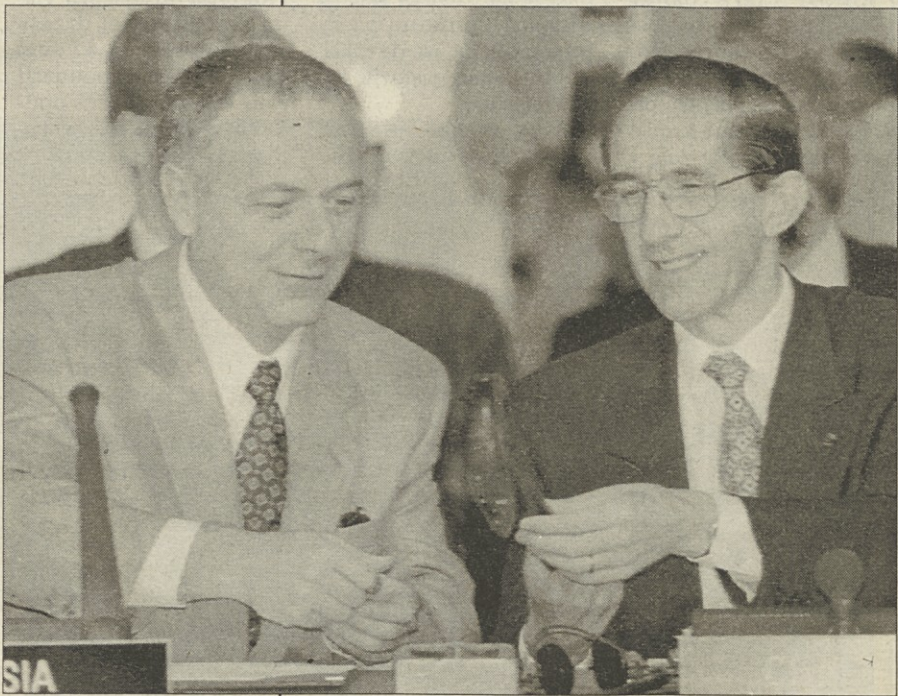
Sodelovanje bi lahko izpeljali v obliki sporazuma ali stalnega odbora, ki bi spremljal načrte Severnoa-

tlantske zveze pri sprejemanju novih članic iz nekdanje komunistične Evrope.

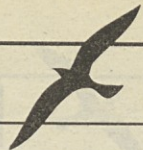
Natovo Partnerstvo za mir predvideva izmenjavo vojaških informacij, skupne vojaške vaje in skupno urjenje enot. Drugi dokument, ki predvideva »poglobljen dialog«, je pravzaprav priznanje Rusiji, da je se vedno velika sila, saj bo omogočil posvetovanje na področjih, kot so mirovne operacije ali jedrska varnost.

Nekoliko pozneje so se zunanji ministri Nata sesli s svojimi kolegi iz nekdanjih komunističnih držav in Skupnosti neodvisnih držav, kar je del prizadevanj za večje sodelovanje v svetu po koncu hladne vojne.

Jonathan Clayton / Reuter

Andrej Kozirjev in Willy Claes (Telefoto: AP)

O čem pišejo drugje po svetu

O položaju v Bosni in skupini za stike

»Politika peterice do bosanskega konflikta se v bistvu ni spremenila. Združene države Amerike so poslale vojne ladje z vojniki in vojaškim materialom, ki pa bodo očito le plule v krogu. Rusija se naprej zavlačuje: podpira francosko strategijo, toda le pod pogojem, da modre čelade pokažejo več obzirnosti. Vsaj nekaj pa je pozitivno: vsi obsojajo srbsko taktiko "živih ščitov"... Kljub vsemu pa ima francoski premier Alain Juppe nedvomno dobre razloge za pesimizem. Odziv Londona je bolj nedvoumen od pariškega. Prav tako kot mi Francozi, tudi Angleži ne sprejemajo obnašanja bosanskih Srbov. London se je na srbske poteze odzval z napovedjo, da v Bosno pošlje pet tisoč mož in težko orožje. To ni zaostritev položaja, temveč varnostni ukrep.« (Le Figaro, Pariz)

»Obsodba bosanskih Srbov zaradi ugrabitve več kot tristo pripadnikov modrih čelad in zahteva zveze Nato ter držav članic Evropske unije, da naj se okrepi mandat "mirovnih sil", sta vzpostavili enotno fronto proti srbski agresiji... Karadžić je izzval mednarodno skupnost, toda v svoji igri je pretiraval. Skupaj s svojim vojaškim vodstvom velja za vojnega zločinca - slednje je seveda veljalo tudi že pred ugrabitvijo številnih pripadnikov mirovnih sil ZN. Tudi formalna sprememba njihovega statusa v "vojne ujetnike" mu zdaj več ne koristi, saj je zenevsko konvencijo o vojnih ujetnikih že prekršil. Ze samo zaradi tega bi ga lahko preganjali kot vojnega zločinca.« (Die Welt, Berlin)

»V primeru umika mirovnih sil ZN iz Bosne grozi nov val genocida in množičnih izgonov. Na ta način bi mednarodna skupnost omogočila odcepitev vzhodne Bosne in njeno priključitev k Srbiji. Ta razvoj je moč preprečiti le, če modre čelade ostanejo na tem območju in se vojsko okrepijo. To pa je mogoče le, če se sedanji položaj umiri in Karadžić izpusti zajete pripadnike modrih čelad. Da bi to dosegli, bi morali Združeni narodi in Nato umakniti svojo grožnjo glede novih letalskih napadov. Ohranitev te grožnje namreč nima nobenih pozitivnih učinkov. Služi le prikazovanju "trdnosti in odločnosti", ki dejansko ne obstajata, in "ohranitvi verodostojnosti", ki je že dolgo ni več.« (taz, Berlin)

»Predsednik Clinton in Pentagon sta sporočila, da omejeno posredovanje Americanov v sodelovanju s Francijo in Veliko Britanijo ni izključeno. Ta izjava je sprva imela le psihološki cilj, torej da bosanske Srbe prisili k popuščanju. Toda Clintonova izjava kaže tudi na zaostritev pozicije velesil. Če se problem ujetih pripadnikov mirovnih sil ZN ne bo kmalu rešil, obstaja možnost, da bodo zavezniki uporabili vojaško silo. Predsednik Clinton več ne odobrava omahljive države Butrosa Galija... Gali še vedno zagovarja mehko linijo. To bi lahko vodilo k napetim odnosom med ZDA in Združenimi narodi.« (Corriere della Sera, Milano)

»Kolikokrat se je že zgodilo, da so modre čelade v brezpotjih Bosne prispelale do razpotja in se nato zaradi pomanjkanja jasnih navodil brezupno izgubile? Nihče tega ne more reči z gotovostjo... "Zadnje priloznosti" in "zares zadnja opozorila" so na dnevnem redu, potrpljenje mednarodne skupnosti pa že razpolaga z nestetimi konci in mera je že dolgo prepolna... Vedno, kadar grozodejstva dosežejo nov višek, sta OZN in Nato zelo dejavni in slišati je številne napovedi korenitih ukrepov. In vsakic se izkaže, da te aktivnosti nimajo drugega učinka kotčasne pomiritve vesti tistih, ki trdijo, da razpolagajo z receptom za nov svetovni red.« (Salzburger Nachrichten, Salzburg)

»Zakaj francoska in britanska vlada nočeta priznati, da je mirovno posredovanje ZN v Bosni doživelo neuspeh in zakaj ne umakneta svojih sil? Odgovor na to je iskati v bojazni, da bodo na ta način postali odgovorni za nova prelivanja krvi, ki bi po vsej verjetnosti sledila umiku mirovnih sil... Zahodne sile, predvsem Francija in Velika Britanija, so odgovorne za položaj v Bosni, nimajo pa nobene moči. Prav v tem je problem.« (The Daily Telegraph, London)

Ameriška vojska vse bliže Balkanu

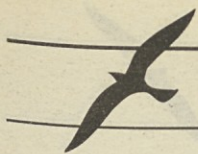
NEW YORK - Vojska ZDA se pripravlja na akcijo, ki jo bo morda povlekla v novo vojno, zato je predsednik države Bill Clinton končno stopil pred svoje ljudstvo. Med govorom na vojaški akademiji v Colorado Springsu pa je vrhovni poveljnik ameriških oboroženih sil ponovil, da skupaj z zavezniki iz zveze Nato z načrti premeščanja vojakov ZN v Bosni ne spreminja politike do Balkana, ki je doslej dovoljevala samo letalske, ne pa tudi kopenskih akcij ameriške vojske.

Vojaški strokovnjaki v ZDA dvomijo, da je predsednik svojemu ljudstvu s tem razložil vse nevarnosti. Dvajset do petindvajset tisoč ameriških vojakov, ki jih je zaveznikom lani obljubil Bill Clinton, naj bi pomagalo samo pri umiku modrih čelad iz Bosne, morebiti pa še kdaj v prihodnosti pri zagotavljanju miru, če bi sprte strani podpisale mirovni sporazum. Pomoč pri premeščanju pa je tudi za nepoznavalce nekaj povsem drugega in prinaša možnosti za resnejšo vpletenost v balkanski spor. Akcija z nazivom »Determined effort«, kar bi lahko prevleli kot odločen poskus ali napor, bo najobsežnejša vojaška operacija zveze Nato v njeni 46-letni zgodovini in bo skoraj zanesljivo vpleta vojske zahodnih držav v spopade. Ameriški admiral Leighton Smith, ki poveljuje južnemu krilu zveze Nato, naj bi skupaj z britanskim generalom Michaelom Walkerjem, poveljnikom sil za hitro ukrepanje na terenu, ter s pomočjo vojaških letal in ladij »očistil« pot iz Kiseljaka v bližini Sarajeva proti hrvaškim pristaniščem v Jadranskem morju.

Dva tisoč za vse vrste spopadov posebej usposobljenih marincev s Sardinije se je že pridružilo osmim tisočem kolegov v Jadranskem morju, po besedah najvišjih predstavnikov ameriške administracije pa naj bi samo priskočili na pomoč zaveznikom v zvezi Nato pri premeščanju vojakov ZN. »Obljubili smo, da bomo pomagali, zato bomo pomagali, saj kot voditelji zveze dobro poznamo svoje dolžnosti,« je odločno poudaril predsednikov predstavnik za tisk Mike McCurry. Obrambni minister William Perry je dodal, da bodo vse operacije, v katerih bodo sodelovali ameriški vojski, potekale pod poveljstvom zveze Nato. Clintonova administracija pa bo za podporo poslala tudi kongres. Poleg tega je predsednik poslal v Beograd pomočnika zunanjega ministra Roberta Frasura, ki naj bi srbskega voditelja Slobodana Miloševića preprical, naj v zamejno za koncanje naftnega embarga prizna Bosno in Hrvaško v sedanjih mejah. Če ne bo hitre diplomatske rešitve in jih bodo zavezniki v zvezi Nato zaprosili za pomoč, pa naj bi ZDA prispevale helikopterje, oklepna vozila in opremo za nočno opazovanje. Ameriški uradniki zavračajo možnost, da bi njihovi vojski sodelovali pri morebitnem rambovskem osvobajanju vojakov ZN, ki so v srbskih rokah, saj po vlačanju mrtvega ameriškega vojaka po prasnih ulicah Mogadiša dobro poznajo mnenje javnosti o takšnih akcijah. Kljub temu pa je se vedno videti, da Američani ne bi tako ogorčeno kot v drugih mednarodnih kriznih žariščih nasprotovali dovolj premisljeni akciji v Bosni. Glede na nevarnosti, ki na Balkanu prežijo tudi na vojske najmočnejše vojske sveta, sta republikanska opozicija in javnost se vedno presenetljivo razumevajoci.

Voditelj republikanske večine v senatu in doslej najverjetnejši republikanski kandidat za predsednika Robert Dole je dejal, da pod strogo določenimi pogoji ne nasprotuje omejeni uporabi sile. Senator, ki že vse od prvih strelav na kriznih žariščih nekdanje Jugoslavije vztrajno zahteva kaznovanje Srbije, soglasa z ameriško pomočjo pri osvobajanju vojakov, ne pa tudi vojske opreme. Dolov kolega Richard Lugar, prav tako predsedniški kandidat in človek, ki se v republikanski stranki najbolj zanima za zunanjo politiko, pa je predsednika pozval, naj ameriško javnost končno odkrito seznani z akcijo, ki ni po njegovem mnenju niti najmanj podobna nedolžni »krepitvi miru« v Bosni.

Barbara Kramzar

**PRED
RAZSODBO
V ZEMLJIŠKI
PRAVDI**

Vračanje zemlje bo uničilo najproduktivnejši del kmetijstva

Predstavniki starih in novih gospodarjev zemlje na javni obravnavi

LJUBLJANA - Včeraj je na ustavnem sodišču potekala javna obravnava za oceno ustavnosti 5. člena zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, 13., 14. in 16. člena zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov ter 74. člena zakona o zadrugah. Med predlagatelji oziroma pobudniki za oceno ustavnosti so podjetje Lek, Združenje za agroživlilstvo ter Združenje za gozdarstvo pri GZS.

Kot je dejal predstavnik Leka Metod Dragonja, se z vračanjem zemljišč v tem primeru posega v same gospodarske temelje podjetja. Lekova zemljišča, ki jih država podržavlja na osnovi omenjenih zakonov, so bila po njegovem mnenju kupljena kot stavbna zemljišča, poleg tega pa ta zemljišča tudi niso predmet denacionalizacije. Predstavniki gozdnih gospodarstev (ki se po zakonu o gozdovih preoblikujejo v izvajalska podjetja) so opozorili na velika vlaganja v gozdno infrastrukturo in s tem na povečanje gospodarske vrednosti gozdov, ki jih je zdaj prevzela država in ki so jim bili na temelju omenjenih zakonov odvzeti. S podržavljanjem je po njihovem mnenju ogrožena

tudi ekososialna funkcija gozdov.

Po besedah Toneta Mastnaka iz Združenja agroživlilstva prihaja z vračanjem kmetijskih zemljišč državi do razbijanja celovitosti podjetij. Država je zaplenila - samo tako se po Mastnakovem mnenju lahko oznaci podržavljanje kmetijskih zemljišč - zemljišča v vrednosti 1,5 milijarde nemških mark. Podjetja, ki so imela v lasti ta zemljišča oziroma so z njimi upravljala, bodo zaradi prehoda zemljišč v last države letno izgubila 87 milijonov mark prihodkov. Zaradi teh zakonov in vračanj bo, tako Mastnak, prišlo do uničenja najproduktivnejšega dela kmetijstva, na katerem - čeprav imajo ta podjetja le sedem

Foto: S. Ž./BOBO

odstotkov kmetijskih površin - sloni tudi vsa izvozna proizvodnja. Ta podjetja placujejo tudi do dvajset odstotkov višje davke, čeprav predstavljajo manjšo proračunsko obremenitev kot ostali deli kmetijstva. Prislo bo tudi do porasta revščine, socialnih nemirov in splošne podražitve hrane.

V imenu državnega zbora je sporne člene zakonov zagovarjal Franc Zagozen. Državni zbor je po njegovem mnenju želel kmetijska zemljišča obravnavati drugače kot ostala zemljišča. Tista kmetijska zemljišča, ki niso predmet denacionalizacije, pa želijo spremeniti v javno lastnino zaradi njihovega posebnega družbenega pomena (lastnina se prenese na sklade, javna podjetja). Če bi kmetijska zemljišča in gozdove lastnili tako kot ostali družbeni kapital, bi po Zagoznovih besedah zasli na napačno pot. Kmetijska zemljišča dajejo veliko manjše dividende kot kapitalne družbe, pa tudi najemnina pri njih predstavlja le en odstotek glavnice. Direktorica Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Marija Lukac je dejala, da sklad sklepa zakupne pogodbe (s kmetijskimi podjetji) za eno leto samo v primeru, ko gre za zemljišča, ki so predmet

denacionalizacije. Pri ostalih podjetjih sklepajo pogodbe za daljše časovno obdobje.

Eden od predlagateljev ocene ustavnosti je tudi podjetje Alpinum, ki ima nekaj nepremičnin v Triglavskem narodnem parku. Predstavniki podjetja je vprašal, ali bo zaposlenim in nekdanjim zaposlenim v turističnih objektih znotraj parka kratena pravica do uveljavljanja njihovih certifikatov. Državni sekretar za privatizacijo Töne Rop je odgovoril, da mora država nacionalno lastnino v narodnih parkih zascititi in da bo zakon o lastninjenju nepremičnin, ki je v pripravi, omejil trgovanje z delnicami (omogočal bo notranji odkup, trgovanje z delnicami pa bo, kar zadeva tujce, omejeno). Ustavno sodišče bo po včerajšnji obravnavi izreklo sodbo, natančnega datuma pa nam ni uspelo izvedeti.

Irena Pirman

PREMIER O SPREMEMBI USTAVE

Storili smo, kar je EU pričakovala

Razprava v parlamentu bo pokazala stopnjo političnega soglasja

držav pridruženih članic zapira, in če se naši državi ne bi uspelo priključiti temu krogu, potem bi bila priložnost za lep čas zamujena.

Predsednik vlade je pojasnil tudi temeljne resitve, ki jih vsebuje predlog zakona o lastnini in drugih stvarnih pravicah in ki tujcem omogoča, da pri nas pridobijo tako imenovano stavbno pravico. To seveda ne pomeni, da so lahko tujci pri nas tudi lastniki zemljišč, saj to onemogoča se vedno veljavni 68. člen ustave, toda za pridruženo članstvo to tudi ni ključno vprašanje. Postalno bo ob pogajanjih za polnopravno članstvo, kjer pa ni pričakovati, da bi Sloveniji uspelo kaj taksnega, kot je Danski, ki se je izognila popolni liberalizaciji prometa z nepremičninami. EU je namreč takrat jasno

povedala, da je to edina izjema, kar primer Avstrije tudi potrjuje.

Glede referenduma o vstopu Slovenije v EU je Janez Drnovsek dejal, da vlada pa tudi LDS ne želita imeti pasivnega odnosa do tega vprašanja, ki ima sicer več razsežnosti in ne pomeni le crtanja 68. člena ustave. To, da ima naša država že zdaj 70 odstotkov trgovinskih poslov z državami EU, in naša prizadevanja za vključitev v Nato sta tudi pomembni okolščini, ki nista v prid demagoškim izjavam o tem, ali smo za razprodajo slovenske zemlje. Razprava v državnem zboru pa bo pokazala stopnjo političnega soglasja in od tega bo odvisno, ali potrebuje odločitev za EU ali proti njej tudi potrditev volilcev.

Majda Vukelic

Mobitel poslovneži in kulturniški ideologi

PETER BOZIC

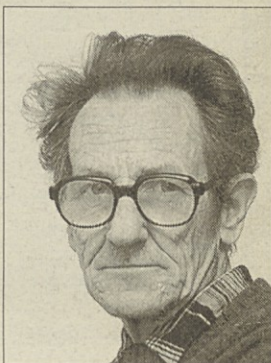
Ce nekdo v uvodniku uglednega časopisa zapiše, da »ne more slediti mobitel poslovezem in malomestni jari gospodi, ki jih odrekanje materinega jezika in petsto besed osnovnosolske anglesčine ze samodejno vodi v Evropo«, in potem govori o tem, da bodo Slovenci v Evropski uniji samo se poceni delovna sila - ne izpricuje nič drugega kot bedo neke kulturniske ideologije.

Nič cudnega, ce v taksem protigospodarskem ideoloskem ozracju, ki ga v največji meri ustvarjajo prav kulturniški ideologi, parlament sprejme zakon, ki spet uvaja dobro staro uravnilovko s tem, ko navzdol in navzgor omejuje plače, in to za vse, brez izjeme. To me spominja na case elektrifikacije in izgradnje socializma na vasi, ko so imeli vsi kurirji v vseh slovenskih podjetjih stirosto dinarjev plače, vsi direktorji pa tri tisoč. Ce si je takrat kakšen direktor drznil izplacati plačo, ki je bila vecja od omenjene, je bil za kazen po izrecnem Kidricevem navodilu poslan v delovno taborisce - v današnjem Kidricevem.

Danes pa, kot da smo pozabili, kam vodi uravnilovka, kot da ne vemo, da se je gospodarska rast v pokojni Jugoslaviji zacela takrat, ko so si podjetja lahko samostojno delila plače. Po propadu Jugoslavije in socializma pa so prav podjetja, ki so kljub vsem privatizacijskim postopkom ta trenutek vecinoma se vedno v bistvu družbenolastninska, v veliki meri ze nadoknadila izgubo jugoslovanskih trgov in dosegajo rast proizvodnje, ki je med najvišjimi v Evropi.

Ne morem se znebiti občutka, da gre pri nasih »razumnikih«, to je kulturnikih, ki ticijo v Janševem kulturnem forumu, za navadno zavist, ker je naše gospodarstvo v zadnjih letih ustvarilo pravcati gospodarski cudez. Podobnih cudezev ti naši kulturniki pač ne znajo delati. Ne poznam namreč niti enega njihovega leposlovnega dela, ki bi se zares uveljavilo na razvitih knjižnih trgih.

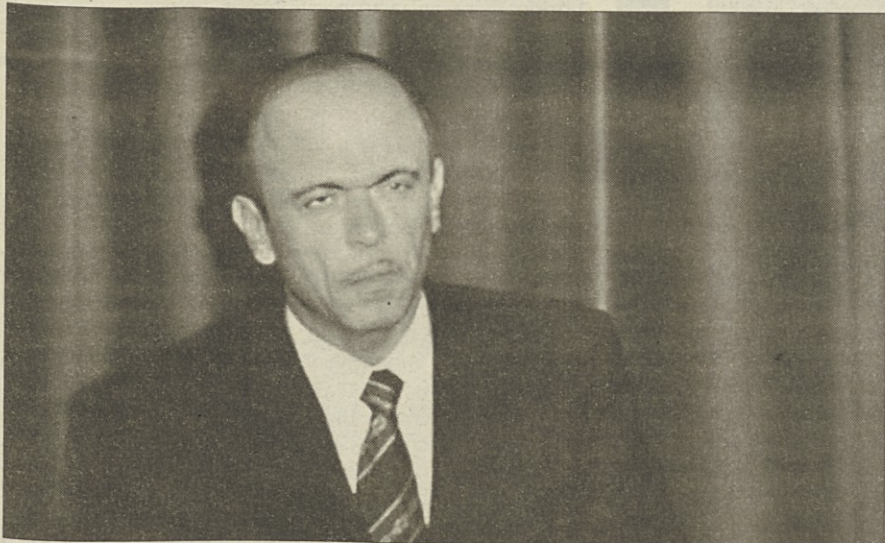
Kot rečeno, zunaj se mora se kako preverjati naše gospodarstvo, ce hoče preživeti, tam se ze dolgo dokazujejo tudi naši vrhunski smučarji, glasbeniki, slikarji, gledaliscniki, ti naši literatski ideologi pa si k občutku »elitnosti« se najbolj pomagajo s tem, da sami sebi pridno delijo spodnjekaselske nagrade. In da se gnetejo v procesiji za svojim mračnim in obozevanim strankarskim vodjem, ki jim je po nekaj letih, ko so skoraj ze obticali v »močvirju cinicne distance«, končno spet ponudil velike teme - da lahko gradijo naprej svojo kulturnisko ideologijo, s katero povzdigujejo voditeljeve pogrome nad uspesnimi gospodarstveniki in »pragmatičnimi« politiki (pragmatizem se je tem ideologom vedno gnusil, saj v njem vidijo le pomanjkanje vrednot, to je amoralnost). Ce tega ne bi bilo, bi bili pač obsojeni zgolj na svojo - svetovno nepoznano in nepriznano - literaturo.

Škofija trdi, da bo njena lastnina še vedno skromna

Nadškofijski ordinariat je, kot je znano, ostro protestiral zaradi predloga, da se začne ustavi vračanje cerkvene lastnine po zakonu o denacionalizaciji, čes da gre za diskriminacijo Cerkev. Ekonom ljubljanske škofije Martin Springer pa je včeraj menil, da so podatki, s katerimi so v parlamentu nastopili nekateri poslanci, napačni. Dejstvo je, je dejal Springer, da mora Cerkev po cerkvenem zakoniku skrbeti za svoje duhovnike (pri nas jim sicer država pokrije manjši del prispevkov za socialno varnost), vzdrževati mora cerkve, izvajati dobrodelne dejavnosti itd. Doslej je bila Cerkev odvisna od tuje pomoči, nekaterih svojih dejavnosti in tudi od

pomoči vernikov, medtem pa so dohodke od njenega zaplenjenega premoženja desetletja pobirali drugi. »Glavni cerkveni vir dohodkov v prihodnje bodo gozdovi, trenutno pa z dohodki od ze vrnjenih gozdov ne moremo pokriti niti obresti za najeta posojila za cerkveno gimnazijo v Sentvidu,« pravi Springer. Ljubljanska škofija naj bi dobila vrnjenih 23.090 hektarjev gozdov, od tega je precej takih, ki gospodarsko niso zanimivi (varovalni gozdovi, naravni parki), drugi del - približno dvanajst tisoč hektarjev na Pokljuki - pa bi prinasal tudi dohodek. Sploh pa naj bi dobila ljubljanska škofija vrnjenih le za 2,3 odstotka gozdnih površin v Sloveniji. (A. R.)

Premier Drnovšek: Sprememba ustave je nujna (Foto:BOBO)

LJUBLJANA - Predlog za začetek postopka za spremembo slovenske ustave je po mnenju vlade nujna odločitev, ki jo sicer sprejemamo v zapletenih zunanje-političnih in notranjopolitičnih razmerah. Ze konec lanskega septembra je vlada sprejela deklaracijo v zvezi z uskladitvijo slovenske zakonodaje z zakonodajo Evropske unije, s katero se je zavezala, da bo najpozneje do leta 2001 svojo zakonodajo prilagodila evropski. Prvi korak k temu pa je sprememba slovenske ustave oziroma cr-

tanje drugega odstavka 68. člena, ki tujcem onemogoča, da bi bili lastniki zemljišč. Gre za resitev, ki je ne pozna nobena druga država članica EU in ki jo je nazadnje (do leta 1943) vsebovala ureditev fasistične Italije.

Tako je bila po besedah premiera Drnovskega ponedeljkova odločitev o začetku postopka za spremembo ustave pravilna, saj so pogajanja z EU skoraj končana in čakamo le na podpis sporazuma o pridruženem članstvu. Kar je EU pričakovala od naše države,

smo storili. Zdaj se morajo države članice EU uskladiti. Rezultat pa lahko pričakujemo kmalu, sicer bi se pokazale popolna nesposobnost sprejemanja odločitev in notranje blokade v EU, je poudaril Drnovsek.

Premier je pojasnil, da naj bi bile na zasedanje Evropskega sveta, ki bo 26. in 27. junija v Cannesu, objavljene tudi države, ki se niso podpisale sporazuma o pridruženem članstvu. Slovenska navzočnost na srečanju bi bila izjemno pomembna, saj se v tem času krog

Kajenje vse bolj kosi med Slovenci

CELJE - Ob svetovnem dnevu brez tobaka so včeraj v Celju pripravili okroglo mizo, na kateri so sodelovali številni domači strokovnjaki. Ugotavljali so, da je kadičev v Sloveniji ze manj, posledice kajenja pa se kažejo v vse večji obolevnosti prebivalcev.

Kot sta dejali Sonja Grobovšek Opara in Jozica Selb, je kajenje najpomembnejši vzrok smrti, ki ga lahko preprečimo, ter glavni dejavnik za nastanek modernih kroničnih bolezni. V Sloveniji je leta 1990 zaradi posledic kajenja umrlo 3572 ali skoraj dvajset odstotkov vseh tisto leto umrlih ljudi. Tudi v bolnišnicah so za tisto leto ugotovili, da skoraj desetina bolnikov pride k njim zaradi kajenja.

Malce spodbudnejše pa so novejšje številke. Po raziskavah slovenskega javnega mnenja je leta 1989 kadilo 32, 5 odstotka moških, lani le se 28, 2 odstotka. Nacionalna koordinatorka Svetovne zdravstvene organizacije za tobak Viktorija Rehar je predstavila cilje akcije Slovenija brez tobaka, ki je le del skupnih prizadevanj za Evropo brez tobaka. Do leta 1998 bi radi stavilo nekajdesetletno povišali na 80 odstotkov odraslega prebivalstva, nadaljevali seznanjanje ljudi s škodljivostjo kajenja in dosegli, da bo zakonodajalec sprejel ustrezne protitobačne predpise.

Ceprav se je poraba cigaret in tobaka v Sloveniji v nekaj letih zmanjšala za skoraj tretjino, pa se s 45-odstotnim davkom na cigarete in tobak tudi slovenski državni proračun lepo debeli. Leta 1993 je bil v Sloveniji prodanih 2402 tona cigaret in 55 ton tobaka, na tisoč prebivalcev, starejših od 15 let, pa je tako prislo 1400 cigaret. Od vsakega zavojčka je slo v državni proračun takrat natančno 27 ameriških centov. Kljub temu so prizadevanja nekajdesetletna v zlasti zdravstvenih delavcev ze obrodila nekaj sadov. Slovenija se lahko s približno 2400 tonami porabljenega tobaka na leto prišteva med razvitejše države, kjer je poraba ze padla na približno 2300 ton letno, medtem ko v državah v razvoju pokadijo tudi po pet tisoč ton tobaka.

Brane Piano

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.30	Dnevnik in nan. Ocetov pes, 10.00 dnevnik TG1
10.05	Film: Pranzo alle otto (kom., ZDA '89), vmes (11.00) dnevnik
11.45	Variete: Vabilo k mizi - Tutti a tavola
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	TSP Referendum '95
14.15	Kviz: Sala giochi
15.00	TV film: Voglia di vincere (i. G. Morandi, 3. del)
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50	Variete: Luna Park (vodi Rosanna Lambertucci)
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.30	Film: La finestra sul cielo 2 (dram., ZDA '78, i. M. Hassett, T. Bottoms)
22.30	Dnevnik
22.35	TG1 Referendum: Teleming (vodi Bruno Vespa)
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Aktualni tednik TG1 Almanah
0.40	Danes v Parlamentu

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Otroski variete
8.25	Nan.: Press Gang, 8.45 La clinica della Foresta nera
9.35	Nad.: Quando si ama
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Aktualno: I fatti vostri
13.00	Dnevnik
13.35	TSP Referendum '95
13.55	Otroski variete: Quante storie Disney!, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 15.00 Santa Barbara
15.45	Dnevnik
15.50	Popoldne na RAI 2
16.30	Nan.: Komisar Navarro
17.15	Dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.40	Film: Pomodori verdi fritti alla fermata dl treno (dram., ZDA '92, i. K. Bates, J. Tandy, M. Stuart Masterson, M.L. Parker)
22.45	TG 2 Dosje
23.30	Dnevnik, pregled tiska in vreme, Vse najboljše za rojstni dan, Kino!
0.15	Avtorska glasba
1.05	Filmske novosti
1.10	Nan.: Komisar Kress

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik
8.30	Oddaje Videosapere: Pregled tiska, Potovanje po Italiji, Prva pomoč, Nasi otroci, itd.
11.15	Fantastica Mente, 11.50 Asino d'oro
12.00	Dnevnik, delo, okolje
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Nan.: Divisi dalla legge
13.25	Dok.: Zenske v glasbi
14.00	Deželne vesti, dnevnik
14.45	Aktualno: Articolo 1
15.15	Sportno popoldne
16.30	Argo, 16.45 Parlato semplice, 17.35 Taglio basso, 17.45 Kultura News
18.00	Dok.: Amaconija
18.45	Vivere, vreme, dnevnik, deželne vesti
19.50	Kolesarstvo: Giro di sera
20.30	TSP Referendum '95
21.35	Film: Siamo uomini o caporali (kom., It. '55)
23.15	Dnevnik, deželne vesti
23.25	Dok.: 50 let osvoboditve
23.55	Glasba: Pred premiero
0.30	Pregled tiska in vreme

RETE 4

7.30	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
8.00	Nad.: Manuela
9.00	Variete: Buona giornata, vmes nad. 9.15 Guadalupe, 10.20 Teleprodaja, 10.35 Febbre d'amore, 11.40 Rubi, 12.20 Cuore selvaggio, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.25	Nad.: Senteiri, 15.35 La donna del mistero 2
16.25	Aktualno: Agenzia matrimoniale, 17.10 Perdonami, 18.00 Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Film: Senza difesa (dram., ZDA '91, i. B. Hershey, S. Shepard)
22.50	Film: Blade Runner (fant., ZDA '82, i. H. Ford, R. Hauer), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.20	Kviz: Complotto di famiglia (vodi A. Castagna)
16.00	Otroski variete: nanizanke in risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Variete: La sai l'ultima? (vodita Pippo Franco, Pamela Prati)
22.45	Večerni dnevnik TG 5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani
2.00	Pregled tiska

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.20	Nanizanke
11.00	Variete: L' Italia del Giro
12.25	Odprti studio, Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
13.00	Kolesarstvo: 78. Giro d'Italia
14.00	Odprti studio
14.05	78. Giro d'Italia, 17.00 Studio tappa
18.10	Variete: Benny Hill
18.15	Glasba: Sentimento penitimento
18.20	Nan.: Baywatch
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.40	Nan.: Beverly Hills
22.40	Variete: Giro sera
23.10	Referndum '95
23.15	Film: Giovani, svitati e vincenti (kom., ZDA '88, i. A. M. Hall)
1.15	Italija 1 sport
2.15	Sgarbi quotidiani

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.05, 0.15
20.30	Dogodki in odmevi
	Rioni alla ribalta, La notte della lunga paura

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.50, 0.20
	Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Fiume rosso (western, ZDA '88)
19.30	The Lion Trophy Show
20.35	Film: Wisdom (dram., ZDA '86, i. D. Moore)

RAI 3
slovenski
program

20.25	Risanke: Bajke
20.30	Dnevnik

SLOVENIJA 1

09.40	Carodejev klobuk, 1/5 del otroške nadaljevanke
09.50	O. J.: Zelvina skrivnost,
10.00	Odkrivanje zemlje, ponovitev 3/26 dela ameriške izobraževalne serije
10.30	4 x 4 - o zivalih in ljudeh
11.15	Po domače, ponovitev
13.00	Poročila
15.55	O. Sulaj - M. Sulik: Vse, kar imam rad, ponovitev 2., zadnjega dela slovaske drame
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroski program: Živ zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Stiri v vrsto, igrice
19.13	Risanke
19.30	TV dnevnik 2, vreme sport
20.05	Komisar Rex
	9/15 del avstrijske nadaljevanke
21.00	Tednik
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarišce
22.40	Poslovna borza
	Sova
22.55	Večen sanjač, 21/28 del ameriške nanizanke
	Zaigraj mi Melvilla
23.30	Inspektor Morse, 6/18 del angleske nanizanke
	Voznja v uničenje

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
14.40	Kinoteka: Ciklus filmov Franka Capre: Arzenik in stare cipke, ameriski (cb) film
16.35	V vrtincu
17.20	Sova , pon.
18.45	Ze veste
19.05	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.15	Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05	Večerni gost: Dr. Zlatica Hribar
21.05	Umetniški večer: Deset velikih pisateljev: Thomas Mann, 6. epizoda angleske nadaljevanke
23.05	Kronika Exodos - a
22.20	Stoletnici filma naproti: Portret Andreja Tarkovskega, švedski dokumentarni film

KANAL A

10.15	Luc svetlobe, ponovitev
11.05	Paris, ponovitev
11.55	A - shop, Spot tedna, CMT
16.00	Spot tedna, A - shop
16.15	Dance session, ponovitev
16.55	UNPATO, ponovitev
18.00	Magnetoskop, glasba
18.45	A - shop
19.00	Vreme
19.05	Risanke
19.10	Luc svetlobe, 438. del
20.00	Pred poroto, 45. del
20.25	Vreme
20.30	Londonski pločniki , ameriška drama
22.05	Kino, kino, kino
22.55	Magnetoskop, ponovitev
23.40	Klasična video glava, ponovitev
00.30	Spot tedna, A shop, CMT

Koper

16.00	Euronews
16.15	»Bersaglio«, ponovitev
17.15	Leteci zdravniki, TV nanizanka
18.00	Slovenski program: Gradovi - dokumentarna oddaja
18.30	Zamejski portreti
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Medicina danes: Spet sem zenska
20.00	Euronews
20.30	»Meridiani« - aktualna tema
21.30	Odprte strani - oddajo pripravlja Rosanna Giuricin
21.50	Stanje stvari - kultura, oddajo pripravlja Natasa Melon
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Karaoke, zabavno - glasbena oddaja

ORF Avstrija 1

09.45	Knight Rider, ponovitev
10.30	Vesoljska ladja Enterprise, ponovitev
11.30	Vrnitev na planet opic, ponovitev
13.00	Footur
13.25	Viking Viki
13.50	Smrcki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise
16.25	Knight Rider
17.10	Strašno prijazna družina
17.35	Nas hrupni dom
18.00	Grad ob Vrbskem jezeru
19.00	Pri Huxtablovih
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Bavarec z otoka Rügen
21.10	Detektivki iz Hamburga
	Carovnjica z ognjem
22.00	NYPD - Newyorskimi policisti
	Božič s hudim mackom
22.50	Murphyjeva vojna , angleški film, 1971
	Peter O'Tool, Philippe Noiret, Sian Phillips in drugi
	Režija: Peter Yates
00.30	Cas v sliki
00.35	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.00	Vsak dan s Schiejkonom, ponovite
02.00	Dobrodošli v Avstriji, ponovitev
03.59	Murphyjeva vojna, ponovitev filma
05.30	Raji zivali

ORF Avstrija 2

09.05	Vsak dan S Schiejkonom
10.05	Avstrija II
11.35	Slike iz Avstrije
12.20	Vreme
12.30	Brigitta Cimarolli - Playmate
13.00	Cas v sliki
14.00	Zemlja in ljudje, ponovitev
14.30	Moč strasti
	Dan operacije
15.15	Umor, je napisala Jessica potisti
16.00	Vsak dan s Schiejkonom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
19.45	Vreme
20.15	Kadar igra glasba
21.20	Vera
22.00	Cas v sliki 2
23.00	Muceniki za sveto vojno
	Samomorilski odredi v Gazi
23.40	Burn Out
	Medicina na mejah
00.40	Pogledi od strani
	Videonoc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtkov večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v fujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.05 Danny razlaga sanje; 8.40 Prireditve; 8.45 Radio Most; 11.15 Izjava tedna; 11.35 Obvestila; 12.05 Opoldne; 13.00 Val 202 popoldne; 14.00 Kulture drobne; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Šport; 18.00 Vroč stol; 19.30 Jazz; 21.00 Proti etru; 22.20 Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Komedija; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Naši operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zborovska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.20 Zvočni zapisi; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 10.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Koledar; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije; 9.45 Od otroštva do mladosti; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borza; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika; 19.30 Večerni pr.; 22.30-23.15 Četrtkov koncert.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.: 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napovedi; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avtomarket; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Magic eye; 2.00 Sat.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Studentski program Radia Kranj.

Radio Maribor

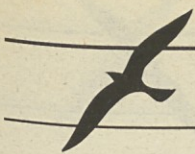
6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Stajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Peksro gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Presliki berluzjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

8.00 RoboKaki; 11.00 Prevzetni klop; 12.00 Komu zvonil?; 14.00 Recenzije & Napovedi (kinotečni filmi); 15.00 OF (24 ur-info, Joculator); 17.00 Borzni parket; 19.00 TB: The Klezmatrics; 22.00 Vaš omiljeni DJ Jure.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zdravje v naših rokah; 8.30 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Nemirne stopinje skozi srce (T. Rojc, podaja S. Boninsegna, 5.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Zborovska glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 MI in glasba: Naša pesem '95; 18.00 Dopisnice z najbližjega vzhoda; 18.30 Kantavtorji in šansonjeji; 19.20 Sporred za naslednji dan.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

Festival sodobnih odrskih umetnosti
25. maj - 5. junij

Danes, 1. junija, ob 20. uri:

STOPI AHIL, predpremiere
koreografija: LLOYD NEWSON / DV8 Physical
Theatre, Velika Britanija
prizorišče: Cankarjev dom, Linhartova dvorana

Danes, 1. junija, ob 16. uri:

NEGRABOX
režija: PESCE CRUDO, Francija
prizorišče: Prešernov trg (Predstavo podarja Mesto
Ljubljana svojim meščanom)

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815
V soboto, 3. junija, ob 19. uri: PREHODI.

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 1. junija, ob 19.30: **W. Allen - ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM**, za izven. V petek, 2. junija, ob 19.30: T. Stoppard - ARKADIJA, za izven.

LEVI ODER, tel.: 061/221-511

Danes, 1. junija, ob 22. uri: E. Ionesco - INSTRUKCIJA, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 1. junija, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven. Zadnjikrat v sezoni!

SMG, tel.: 061/125 33 12

V soboto, 3. junija, ob 22. uri: ZENIT, za izven.

LGL, tel.: 061/314-962

V soboto, 3. junija, ob 17. uri: I. Svetina - ZARIKA IN SONCNICA, predpremiere. Predstava bo se v nedeljo, 4. junija, ob 19.30, premiera.

SENTJAKOBSCO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/312-860

V petek, 2. junija, ob 19.30: A. Hieng - ZAKLADI GOSPE BERTJE, za izven. Zadnjič v tej sezoni!

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 1. maja, ob 20. uri: T. Partljic - STAJERC V LJUBLJANI, za izven in konto. Razprodano! Predstava bo se v petek, 2. junija, ob isti uri, za abonma K in izven.

MALA SCENA MGL, tel.: 061/210-852

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

V soboto, 3. junija, ob 21. uri: Z. A. Sokolović - ČA-

BARES, CABAREL. V nedeljo, 4. junija, ob 21. uri: DOĐI MAKAR SEBI, AKO NEMAS KOME DRUGOM v izvedbi gledališke skupine Nepopravljivi optimisti.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/331-950

Danes, 1. junija, ob 19. uri: L. Janacek - JENUFA, za red četrtek I in izven. V petek, 2. junija, ob 15. uri: J. Strauss ml. - NETOPIR. Razprodano! V soboto, 3. junija, ob 19. uri: G. Verdi - TRAVIATA. Odpade!

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/25-332

Danes, 1. junija, ob 15.30: Waechter/Dekleva - KLOVNI, za abonma 4. solski, izven in ob 17.30, za abonma 3. solski in izven.

MARIBOR

SNG DRAMA, tel.: 062/221-206

V petek, 2. junija, Mali oder ob 21. uri: ZLATA JAMA - CIGANSKA JAZZBINA, za izven.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 062/221-206

V soboto, 3. junija, Stara dvorana ob 19.30: TRISTAN IN IZOLDA, premiera, za izven.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/25-326

Danes, 1. junija, ob 20. uri: T. M. Plavt - KAZINA, premiera.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

MAGISTRAT,
Mestni trg 1

Danes, 1. junija, ob 12. uri: KONCERT GROBLJE '95.

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/222-815

Danes, 1., in v petek, 2. junija, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za oranžni abonma I in II.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/332-288

V petek, 2. junija, ob 23. uri: nastop skupine FILTH.

GROSUPLJE

V soboto, 3. junija, ob 20. uri: zur na prostem (Polica pri Grosupljem) s skupino SANK ROCK.

KAMNIK

V petek, 2. junija, Franciskanska cerkev ob 20. uri: FESTIVAL MUSICA AETERNA - koncert EVE BOHTE (klavir).

V soboto, 3. junija, ob 20. uri: FESTIVAL MUSICA AETERNA - koncert ob 95-letnici rojstva skladatelja CIRILA VREMSAKA. Izvajalci: SLOVENSKI VOKALNI SOLISTI.

PIRAN

CLUB MAONA, Arze 5

V petek, 2. maja, nastop skupine TACA-BANDA.

POSTOJNA

GLASBENA SOLA

V soboto, 3. junija, dvorana Glasbene sole Postojna bo ob 20. uri: koncert ALL CAPONA STRAJH TRIA.

VELENJE

DOM KULTURE

IVANA NAPOTNIKA, Titov trg 4

Danes, 1. junija, ob 20. uri: nastopa KOLEDA - Saleska folklorna skupina z gostom ansamblom KURJA KOZA.

GLASBA
FJK

*TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripicovich

V četrtek, 8. junija (red A) premierska predstava opere G. Donizettija »Ljubezenski napoj« (L'Elisir d'amore). Ponovitve: v petek, 9.6., ob 20.30 (red B), v soboto, 10.6., ob 20.30 (red L), v nedeljo, 11.6., ob 17. uri (red D), v torek, 13.6., ob 20.30 (red C), v sredo, 14.6., ob 20.30 (red E), v četrtek, 15.6., ob 20.30 (red F), v soboto, 17.6., ob 17. uri (red S), v nedeljo, 18.6., ob 17. uri (red G) ter v torek, 20.6., ob 20.30 (red H). Predprodaja vstopnic in rezervacije so v teku pri blagajni dvorane Tripicovich: 9-12, 16-19.

GORICA

Kulturni dom

V petek, 9. junija, ob 20.30 - Koncert pihalnega kvinteta dezele F-Jk. Prireditelja Trgovina glasbenih instrumentov Pecar iz Gorice in Yamaha Musica Italia.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

GORICA

Kulturni dom

Jutri, 2. junija, ob 10.00 - Zaključna akademija SZ Dom (goriske osn. sole); ob 12.15 gledališka predstava »Povodni mož« - nastopajo člani društva Ikar (begunski otroci) za goriske srednje sole.

Jutri, 2. junija, ob 20. uri sportno-kulturni večer, ki ga je pripravilo SZ Dom z naslovom »V Neptunovem kraljestvu«.

V soboto, 3. junija, ob 20.30 - Zaključna solska prireditev niz.sr.sole Ivan Trinko iz Gorice.

V ponedeljek, 5. in v torek, 6. t.m., ob 20.30 - gostovanje SSG z gledališko predstavo »Sa-

momor kitov« (v abonmaju).

Slovensko stalno gledališče gostuje v ponedeljek, 5.6. (red A) in v torek, 6.6. (red B) ob 20.30 z delom S. Verca »Samomor kitov«. Režija Mario Ursič.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče - Ecco mormorar l'onde
Danes, 1. junija, ob 20.30 koncert ansambla Clemencic Consort.

V torek, 6. junija, ob 20.30 koncert Akademije anticne glasbe iz Moskve.

TINJE

V Domu prosvete bo danes, 1.6., ob 9.30 masa in slovesnost ob odprtju novega dela tinjskega doma.

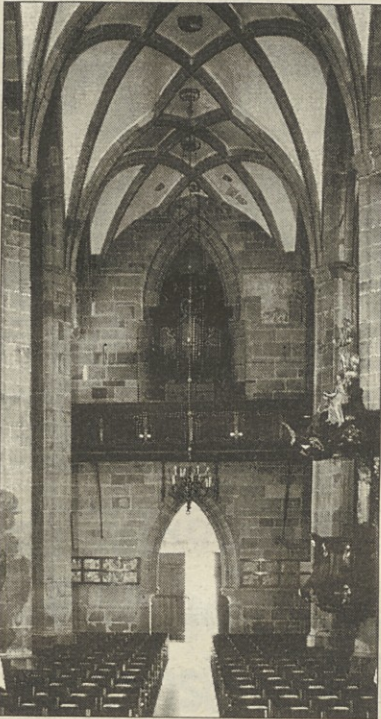
ŠENTJANŽ

K&K Center (bivša stara sola): v soboto, 10.6., ob 19. uri otvoritev razstave Zorke-Loiskndl Weiss in etnološke razstave.

LJUBLJANA

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE,
Celovška 23

Danes, 1. junija, bo ob 10. uri otvoritev razstave GOTIKA V SLOVENIJI - Arhitektura in Nastanek, ogroženost, reševanje likovne diszacine

NARODNA GALERIJA, Cankarjeva 20
Danes, 1. junija, bo ob 18. uri otvoritev razstave GOTIKA V SLOVENIJI

NARODNI MUZEJ, Muzejska 1
Danes, 1. junija, bo ob 12. uri otvoritev razstave GOTIKA V SLOVENIJI.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Danes, 1. junija, bo ob 20. uri otvoritev razstave nemskega umetnika GOTTHARDA GRAUBNERJA. Razstava bo na ogled do 29. junija.

POSLOVNI CENTER MERCATOR,
Dunajska 107

Danes, 1. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik FRANCETA SLANE. Razstava bo na ogled do 29. junija.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Danes, 1. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave likovnih del - računalniških risb in slik. Z likovnimi izdelki se bo predstavilo več kot 40 slovenskih osnovnih sol.

ZAVOD RS ZA SOLSTVO IN SPORT,
Poljanska ulica

Danes, 1. junija, bo ob 11. uri otvoritev razstave likovnih del - računalniških risb in slik. Z likovnimi izdelki se bo predstavilo več kot 40 slovenskih osnovnih sol.

MODERNA GALERIJA - MALA GALERIJA,

Slovenska 35

Razstava izraelskega umetnika ZVIJA GOLDSTEINA je na ogled do 11. junija.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI -

MESTNI GRAD

Razstava GENERACIJA 82 je na ogled do 23. junija.

DOMŽALE

LIKOVNO RAZSTAVISČE DOMŽALE

Danes, 1. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave KLEMENTINE GOLIJ. Razstava bo na ogled do 15. junija.

KOPER

GALERIJA MEDUZA

Danes, 1. junija, bo otvoritev razstave grafik CR-TOMIRJA FRELIHA. Razstava bo na ogled do 30. junija.

VELENJE

RAZSTAVISČE GORENJE SERVIS,

Partizanska 12

Razstava slik ALBINA POLAJNARJA je na ogled do 17. junija.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

GALERIJA SOU - KAPELICA
MLADA SVETOVNA FOTOGRAFIJA

Danes, 1. junija

ob 16. uri: predavanje: MIROSLAV VAJTECHOVSKY, prodekan FAMU: FAMU pred in po mehki revoluciji;
ob 18. uri: predavanje: VLADIMIR BIRGUS, prof. FAMU: Sodobna Češka fotografija;
ob 21. uri: GLAVNA OTVORITEV

ZIVA KNJIZEVNOST -

na Starem trgu pred galerijo Skuc

V petek, 2. junija, ob 21. uri: literarni nastop ROBERTA FELIXA-TITANA.

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

Danes, 1. junija, ob 10. uri: okrogla miza OTROK IN MEDIJI, ki jo bo vodila dr. Manca Kosir (SD).

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/746-610

V soboto, 3. junija, ob 19. uri: nastop FOLKLORNE SKUPINE KUD Karol Pahor Piran.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Trg Unità

Drugi Trg Gutenberg - Knjižni sejem bo trajal do nedelje, 4.6. Danes, 1.6., ob 16. uri srečanje s Tulliom Altanom, ob 17.30 okrogla miza »Graficni umorizem«; Laboratorij:

ob 10.00 in ob 11.30 Risimo »Miki mislo«.

OPČINE

Dom Brdina (Proseska ul. 109): v petek, 9.6., ob 20.30 »Mamila: potreba po odvisnosti in potreba po rasti«. Predavala bosta dr. Danilo Sedmak in Dario Grison.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Trzaska knjigarna

Jutri, 2.6., ob 17. uri otvoritev razstave akvarelov in kolazev Giovanne Ericani.

Obcinska umetnostna galerija (Trg Unità): do 15.6. je na ogled razstava »Od boja do svobode - Trst 1943-1945« (urnik: vsak dan 10.00-13.00, 16.30-18.30). V galeriji Tergesteo pa je na ogled prikaz aprilskih in majskih dogodkov pred 50 leti (urnik: vsak dan 7.00-22.00).

Obcinska galerija Costanzi: do 4.6. je na ogled razstava »Anita Pittoni«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Galerija Cartesius: do 2.6. razstavlja trzaski slikar Carmelo Vranich. Urnik: od 11.00-12.30 in od 16.30-19.30.

Grad sv.Justa-Bastione fiorito: na ogled je antološka razstava slikarja Fulvia Juricica.

Galerija Art Light Hall: na ogled je razstava skulptur Antonia Volpicellija.

Art Galery: do 4.6. razstavlja slikar Tomo Vran.

Gostilna »Stalletta« pri Sv. Jakobu

Na ogled je skupinska razstava trzaskih umetnikov.

GORICA

Galerija Katoliške knjigarne: do 10.6. je na

Danes,
1. junija,
bo v avli Poslovne-
ga
centra Mercator
v Ljubljani
ob 19. uri
otvoritev
razstave slik
FRANCETA
SLANE

GLASBA
FJK

*TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripicovich

V četrtek, 8. junija (red A) premierska predstava opere G. Donizettija »Ljubezenski napoj« (L'Elisir d'amore). Ponovitve: v petek, 9.6., ob 20.30 (red B), v soboto, 10.6., ob 20.30 (red L), v nedeljo, 11.6., ob 17. uri (red D), v torek, 13.6., ob 20.30 (red C), v sredo, 14.6., ob 20.30 (red E), v četrtek, 15.6., ob 20.30 (red F), v soboto, 17.6., ob 17. uri (red S), v nedeljo, 18.6., ob 17. uri (red G) ter v torek, 20.6., ob 20.30 (red H). Predprodaja vstopnic in rezervacije so v teku pri blagajni dvorane Tripicovich: 9-12, 16-19.

GORICA

Kulturni dom

V petek, 9. junija, ob 20.30 - Koncert pihalnega kvinteta dezele F-Jk. Prireditelja Trgovina glasbenih instrumentov Pecar iz Gorice in Yamaha Musica Italia.

MENJALNIŠKI TEČAJI

31. maja 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,00	81,70	11,32	11,62	6,85	7,25
A banka Koper	80,80	81,65	11,22	11,60	6,70	7,22
A banka Nova Gorica	81,00	81,65	11,28	11,61	6,85	7,25
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	81,00	81,50	11,40	11,60	6,85	7,25
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	80,80	81,70	11,40	11,60	6,80	7,15
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	81,16	81,49	11,32	11,58	6,89	7,05
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	81,15	81,45	11,50	11,58	6,80	7,15
Creditanstalt d. d.	81,00	81,50	11,40	11,60	6,70	7,20
Hida, od 7-19, sob od 7-14	81,45	81,48	11,52	11,54	7,00	7,05
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,43	81,50	11,51	11,53	7,05	7,09
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	81,05	81,45	11,45	11,53	6,70	6,95
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	81,05	81,45	11,45	11,53	6,70	6,95
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	81,05	81,45	11,45	11,53	6,70	6,95
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	81,05	81,45	11,45	11,53	6,70	6,95
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	81,05	81,45	11,45	11,53	6,70	6,95
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	81,05	81,45	11,45	11,53	6,70	6,95
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	81,05	81,45	11,45	11,53	6,70	6,95
Nova kreditna banka Maribor d.d.	80,50	81,80	11,35	11,70	6,65	7,40
Lemo Šempeter, t: 065/ 32-250	81,20	81,95	11,30	11,50	6,90	7,05
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009						
Poštna banka Slovenije	79,25	81,40	10,70	11,48	6,33	7,28
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,20	81,34	11,52	11,54	7,05	7,07
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	81,18	81,49	11,42	11,57	6,80	7,09
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	81,15	81,50	11,48	11,57	6,80	7,20
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,25	81,45	11,50	11,52	6,75	7,20
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,40	81,80	11,30	11,65	6,50	7,20
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,20	81,39	11,42	11,50	6,93	6,96
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,10	81,45	11,45	11,59	6,90	7,15
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	80,80	81,50	11,40	11,55	6,60	7,20
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,80	81,50	11,47	11,58	6,60	7,20
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,30	81,60	11,45	11,60	6,90	7,23
SKB d.d., ***	81,00	81,68	11,35	11,73	6,80	7,20
SHP Kranj, t: 064/331-741	81,40	81,60	11,52	11,57	6,80	7,20
SZKB d.d. Ljubljana						
UBK Ljubljana, t:061/444-358	80,80	81,70	11,36	11,60	6,80	7,23
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,40	81,45	11,52	11,54	7,05	7,10

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		
Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131		
31. MAJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1592,00	1658,00
nemška marka	1143,00	1193,00
francoski frank	324,00	338,00
holandski gulden	1020,00	1062,00
belgijski frank	55,60	57,90
funt šterling	2549,00	2654,00
irski šterling	2611,00	2717,00
danska krona	292,00	304,00
grška drahma	7,00	7,30
kanadski dolar	1160,00	1207,00
japonski jen	19,10	19,80
švicarski frank	1384,00	1440,00
avstrijski šiling	162,40	169,00
norveška krona	256,00	267,00
švedska krona	220,00	229,00
portugalski escudo	10,80	11,30
španska pezeta	13,10	13,780
avstralski dolar	1135,00	1182,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	13,50	14,00
hrvaška kuna	300,00	320,00

KMEČKA BANKA - GORICA		
31. MAJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1591,00	1636,00
nemška marka	1151,00	1171,00
francoski frank	324,00	334,00
holandski gulden	1021,00	1039,00
belgijski frank	56,80	57,00
funt šterling	2551,00	2621,00
irski šterling	2614,00	2699,00
danska krona	293,00	301,00
grška drahma	7,10	7,60
kanadski dolar	1163,00	1198,00
švicarski frank	1394,00	1424,00
avstrijski šiling	162,90	166,90
slovenski tolar	13,80	14,60

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

31. MAJ 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	13,80	14,60
Italija	Tržaska kreditna banka	13,50	14,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	120.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 1. 6. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	81,25	81,50
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.		

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 102 z dne 31. 5. 1995 - Tečaji veljajo od 1. 6. 1995 od 00.00 ure dalje

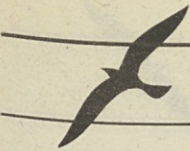
				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	80,3313	80,5730	80,8147
Avstrija	040	šiling	100	1152,8823	1156,3514	1159,8205
Belgija	056	frank	100	394,7331	395,9209	397,1087
Kanada	124	dolar	1	82,0094	82,2562	82,5030
Danska	208	krona	100	2074,7181	2080,9610	2087,2039
Finska	246	marka	100	2625,8252	2633,7264	2641,6276
Francija	250	frank	100	2302,3598	2309,2877	2316,2156
Nemčija	280	marka	100	8106,9009	8131,2948	8155,6887
Grčija	300	grd	100	—	50,1538	50,3043
Irška	372	funt	1	—	185,5561	186,1128
Italija	380	lira	100	6,9670	6,9880	7,0090
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2259,1746	—
Japonska	392	jen	100	135,9446	136,3537	136,7628
Nizozemska	528	gulden	100	7241,9757	7263,7670	7285,5583
Norveška	578	krona	100	1821,7828	1827,2646	1832,7464
Portugalska	620	escudo	100	76,8453	77,0765	77,3077
Švedska	752	krona	100	1553,2822	1557,9561	1562,6300
Švica	756	frank	100	9829,6173	9859,1949	9888,7725
Velika Britanija	826	funt šterling	1	180,5002	181,0433	181,5864
ZDA	840	dolar	1	112,5805	112,9193	113,2581
Evropska unija	955	ECU	1	149,5682	150,0183	150,4684
Španija	995	peseta	100	93,1483	93,4286	93,7089

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 1. 6. 1995

st. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A)	(B)	skupaj	APOEN	(A)	(B)	skupaj
		tolarski del	devizni del			tolarski del	devizni del	
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1,700,000	835,151	800,867	1,636,018
126	98.2530%	94.2197%	96.2364%		170,000	83,515	80,087	163,602

			Tečajnica borznega trga							
BORZA			št.: 99		Datum: 31. 5. 1995					
Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon št.daf.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKX	796	(4.5.93)	12.100		17.5.	11.510	12.090			
PRB	1.000	(6.6.94)	14.773	1,95	31.5.	14.730	14.840	14.950	14.500	29.708
SAL	500	(7/29.8.94)								
SKBR	458	(16.5.94)	32.964	1,42	31.5.	32.530	32.990	33.190	32.730	24.328
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RS01	8,0	4.(31.12.94)	99,8	1,03	31.5.	99,0	99,8	99,9	98,8	27.067
RS02	9,5	8.(1.10.94)	103,4	,36	31.5.	103,5	103,6	103,5	103,4	34.017
RS08	5,0	3.(30.11.94)	83,5	,38	31.5.	83,8	86,0	86,0	83,8	163.204
RS11	7,0	4.(15.1.95)	88,5		26.5.	87,1	91,0			
RS11D	8,0	4.(31.12.94)	97,0A		30.5.	97,8	99,2			
RS12D	9,5	8.(1.10.94)	100,4	,31-	31.5.	102,0	104,0	100,7	100,0	498
SKB1	10,0	4.(1.11.94)	95,0	,71	31.5.	95,6	96,3	96,0	95,4	6.810
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			11.490	,02-	31.5.	10.620	11.490	11.490		23
DAD	10.000	(1.6.94)	121.780	3,63	31.5.	121.400	122.400	124.500	117.000	22.529
FMD		(8)	15.136*	6,02	31.5.	14.800	15.500	15.700	14.530	15.802
GPGR			21.800		29.5.	19.620	21.990			
HMER			15.200		15.5.		15.500			
MKZ	218	(30.3.93)	9.200	,31-	31.5.	9.140	9.200	9.220	9.200	2.309
NKR	4.000	(8/10.6.94)	4.403	2,18	31.5.	4.391	4.414	4.448	4.290	18.030
TCTR		(5)	77,7	,61	31.5.	767,0	770,0	776,0	767,0	12.590
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBT	4000	(23.5.94)	35.803	2,36	31.5.	35.690	35.900	36.000	35.500	5.406
PPNP			33.409	2,99-	31.5.	33.200	34.000	34.000	33.200	735
RGSP		(6)	699,9	6,68-	31.5.	661,0	730,0	700,0	680,0	105
UBKP			10.082	1,24-	31.5.	9.900	10.500	10.110	10.000	3.176
VIP			40.900		31.5.	40.900	41.100	40.900	40.900	205
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEX	12,0	4.(1.11.94)	98,7		29.5.	96,0				
OZG	11,0	4.(1.1.95)	89,6		24.5.	89,2	94,5			
PCE	12,0	6.(1.12.94)	98,7		24.5.	98,2				
PLJ	12,0	7.(1.1.95)	99,9		25.5.	98,9				
PCO	10,0	1.(1.6.94)	97,1	,35	31.5.	97,1	99,0	97,5	96,9	1.421
RSGS1	10,0	4.(1.6.94)	43,0		12.5.	31,0	40,0			

KOLESARSTVO / 18. ETAPA GIRA PO ITALIJI

Prvi »profi« uspeh Denisa Zanetteja

V skupni uvrstitvi brez sprememb - Kolesarje motil dež - Danes zahtevna gorska etapa

MONDOVI - Po kronometru v 17. etapi se je giro dejansko končal in vodilni v skupni uvrstitvi Tony Rominger si je včeraj lahko privoščil več kot četrtino zamudo za zmagovalcem. V dežju je prvic v profesionalni karieri slavil italijanski kolesar Denis Zanette, ki je bil končnem sprintu močnejši od Guerinija, s katerim sta skupaj na begu več kot sto kilometrov.

Toda pravi pekel naj bi kolesarje čakal danes, ko se bodo kolesarji podali na 202 kilometra dolgo etapo od Mondovija do Briancona v Franciji. Če je včeraj karavano, v kateri je samo se 128 kolesarjev, vztrajno pral dež, pa se jim danes obeta še vse kaj hujšega. Na Sampeyreju je nevarnost zemeljskih plazov, na Colle dell'Agnelo (2748 m) pa je včeraj močno snežilo.

Vrstni red 18. etape, Stradella - Vicoforte (221 km): 1. Denis Zanette (Ita) - Aki Gipiemme) 5 ur 30 minut 44 sekund, povprečna hitrost 40,093 km na uro; 2. Giuseppe Guerini (Ita) isti čas; 3. Sergej Oščakov (Ukr) + 1:11; 4. Vladimir Pulnikov (Ukr); 5. Roberto Pelliconi (Ita) 6) Lars Kristian Johnsen (Nor); 7. Roberto Pagnin (Ita); 8. Andrej Teterjuk (Kaz); 9. Davide Rebellin (Ita); 10. Mario Chiesa (Ita) isti čas;...19. Miguel Peña Caceres (Spa) + 15:25; 32. Toni Rominger (Svi); 33. Claudio Chiappucci (Ita);...40. Oliverio Rincon (Kol); 42) Pjotr Ugrumov (Lat);...46. Evgenij Berzin (Rus) isti čas.

Skupni vrstni red (prevoženih 3068 km): 1. Tony Rominger (Svi) 79

Denis Zanette je prvic slavil med profesionalci (AP)

ur in 55 minut, povprečna hitrost 38,299 km na uro; 2. Evgenij Berzin (Rus) + 5:08; 3. Pjotr Ugrumov (Lat) + 5:17; 4. Claudio Chiappucci (Ita) + 9:35; 5. Oliverio Rincon (Kol) 10:21; 6. Pavel Tonkov (Rus) + 11:31; 7. Heinz Imboden (Svi) + 11:52; 8. Georg Totschnig (Avt) + 12:22; 9. Francesco Casagrande (Ita) + 12:45; 10. Enrico Zaina (Ita) + 13:44; 11. Vladimir Pulnikov (Rus) + 15:09; 12. Bruno Cenghialta (Ita) + 16:57; 13. Mariano Piccoli (Ita) + 17:01; 14. Laurent Madouas (Fra) + 17:17; 15. Herman Buenahora (Kol) + 19:46; 16. Paolo Lanfranchi (Ita) + 19:50; 17. Stefano Cattai (Ita) + 20:52; 18. Davide Rebellin (Ita) + 22:18; 19. Pascal Richard (Svi) + 23:23; 20. Francisco Mauleon (Spa) + 27:01

TENIS / TURNIR V PARIZU

Drugi igralec sveta Pete Sampras izpadel že v prvem krogu

PARIZ - Lani je Pete Sampras prišel v Pariz kot prvi igralec sveta in s ciljem da osvoji veliki slam, včeraj pa je najbrž iskal taksi, ki bi ga odpeljal na letališče, da bi se čimprej vrnil domov. Sampras, ki je zadnja dva meseca pripravljval naskok na Roland Garros, je namreč nepričakovano izpadel že v prvem krogu. V petih setih ga je s 7:6, 4:6, 6:7, 6:2 in 6:4 premagal Avstrijec Gilbert Scahaller. »Vrnil se bom domov in se začel pripravljati na Wimbledon. Sicer pa, kaj naj počnem v Parizu? Prav gotovo si ne bom sel ogledat Eifflovega stolpa,« je Sampras kratko odgovoril na vprašanje, kaj bo počel zdaj.

Rezultati, moški, 1. krog: Schaller (Avt) - Sampras (ZDA/2) 7:6 (7:3), 4:6, 6:7 (4:7), 6:2, 6:4; Guardiola (Fra) - Wekesa (Ken) 6:2, 1:0 predaja, Draper (Avt) - Bjorkman (Sve) 6:7 (6:8), 6:3, 6:3, 3:6, 6:2, Larsson (Sve/10) - Arrese (Spa) 6:1, 1:6, 6:2, 6:4, Cesnokov (Rus) - Krickstein (ZDA) 6:1, 6:4, 6:4, Furlan (Ita) 6:1, 6:3, 6:3, Courier (ZDA/13) - Carlsen (Dan) 6:3, 6:4, 6:0; ženske 2. krog: Serra-Zanetti (Ita) - Suarez (Arg) 6:2, 6:3, Sabatini (Arg/8) - Coetzer (Jar) 7:5, 6:3, Graf (Nem/2) - Begerow (Nem) 6:4, 6:3, Martinez (Spa/4) - Oremans (Niz) 6:2, 6:3.

KOŠARKA / KONČNICA V NBA

»Rakete« prehitre za Spurse

Houston zdaj vodi s 3:2, šesto tekmo pa bo igral danes doma

SAN ANTONIO - V polfinalni tekmi Zahodne skupine NBA prvenstva je petič zapored prisko do presejnetljivega razpleta, saj je petič v prav tolikih tekmah zmagala ekipa, ki je igrala v gosteh. Tokrat so si zmago zagotovili Houston Rockets, ki tako vodijo tudi v skupnem sedetvku zmag s 3:2, šesto tekmo pa bodo danes ponovi odigrali pred svojim občinstvom, ko si lahko z zmago že zagotovijo nastop v finalu skupine. Zahod

San Antonio (1) - Houston (6) 90:111 (2:3 v zmagah; D. Robinson 22 točk, 12 skokov, A. Johnson 20, Elliott 14, Cummings 12; Olajuwon 42 točk, 9 skokov, 8 asistenc, 5 blokad, Cassell 30 točk - 12:12 pm, 12 asistenc, Drexler 19, Horry 14 točk in 13 skokov)

O zelo dobri formi Houstona priča že igra v prvi četrtini, ko sta Olajuwon in Drexler popeljala »rakete« v vodstvo za 14 točk (32:18). Spursi so do polčasa znižali zaostanek na

45:50, v teku tretje četrtine pa končno izenačili (71:71), Energija, ki so jo igralci San Antonia porabili, pa je bila tolikšna, da so bili v nadaljevanju povsem brez moči in z novim delnim izidom 11:0 (res mojstrsko je igral Sam Cassell) so Rocketsi spet visoko povedli, kar je bilo tudi dovolj za novo zmago v Aladomu.

Vzhod Orlando (1) - Indiana (3) 2:2 v zmagah (peto tekmo so igrali ponoči v Orlandu) (VJ)

NHL / NAJBOLJŠIM JIH BODO PODELILI 6. JUNIJA

Znani kandidati za letošnje nagrade

NEW YORK - Pred finalnimi nastopi v obeh konferencah, kjer se bosta v vzhodni pomerila Philadelphia in New Jersey, v zahodni pa Detroit in Chicago, so v NHL imenovali tudi kandidate za letošnje nagrade. Za vsako izmed sedmih nagrad so v ozi krog pršli po trije igralci, nagrajenci pa bodo znani 6. junija, ko bo podelitev nagrad.

Za Hartovo nagrado za najboljšega igralca v rednem delu tekmovalja za Stanleyev pokal se potegujejo Eric Lindros (Philadelphia Flyers), Jaromir Jagr (Pittsburgh Penguins) in Dominik Hasek (Buffalo Sabres).

Jagr je že osvojil nagrado Arta Rossa za najboljšega strelca v rednem delu, saj je tako kot Lindros zbral 70 točk, pri tem pa dosegel tri gole več. Vrtar Sabresov Hasek, ki je bil lani v glasovanju za Hartovo nagrado drugi, je v letošnji sezoni na tekmo v povprečju prejel 2.11 zadetka, na petih tekmah ni prejel niti enega zadetka, obranil pa je 93 odstotkov strelav.

Za Norrisovo nagrado za najboljšega branilca so v ozi izbor pršli Ray Bourque (Boston Bruins), Paul Coffey (Detroit Red Wings) in Chris Chelios (Chicago Blackhawks), vsi pa so Norrisovo nagrado

osvojili že dvakrat.

Za nagrado Franka Selkeja, ki jo podeljujejo napadalcem za »zasluge« v obrambi se potegujejo Ron Francis (Pittsburgh Penguins), Joel Otto (Calgary Flames) in Esa Tikkanen (St. Louis Blues).

V boju za Calderjevo nagrado za najboljšega debitanta v NHL se bosta znova srečala udeleženca streljanja kazenskih strellov v lillehammerskem olimpijskem finalu Sved Peter Forsberg (Quebec Nordiques) in Kanadcan Paul Kariya (Anaheim Mighty Ducks), tretji nominiranec pa je vrtar Washington Capitalsov Jim Carey, ki lahko osvoji tudi nagrado Vezina za najboljšega vratarja. Poleg Careya sta tu še Dominik Hasek, ki je nagrado osvojil že lani in Ed Belfour (Chicago Blackhawks) dobitnik nagrade leta 1991 in 1993.

Priznanje Lady Bing za najbolj športnega igralca bo dobil bodisi Ron Francis, Adam Oates (Boston Bruins) ali pa Aleksej Zamnov (Winnipeg Jets), za nagrado Jacka Adama, ki jo podeljujejo najboljšemu trenerju pa se bodo potegovali Scotty Bowman (Detroit Red Wings), Marc Crawford (Quebec Nordiques) in Terry Murray (Philadelphia Flyers). (JuM)

NOGOMET

FIFA bo na 2. SP za ženske testirala nekatera nova pravila

MAGDEBURG (STA/dpa) - Mednarodna nogometna zveza (FIFA) bo na 2. ženskem svetovnem nogometnem prvenstvu, od 5. do 18. junija na Svedskem, testirala nekatera nova pravila nogometne igre. Najpomembnejša novost je »time out«, ki ga vsaka ekipa lahko vzame do 40 minut od skupno 45 posamičnega polčasa, traja pa dve minuti. Time out bo trenerju omogočal, da mostvu razen ob polčasu da dodatna navodila tudi med igro, vzeti pa ga bo možno le, ko zoga ne bo v igri.

Od četrtfinala 2. ženskega SP, ki se ga bo udeležilo 12 reprezentanc, pa bo preiskusena še drugačna oblika podaljska. Namesto dose-danjih dvakrat 15 minut, bodo ekipe igrale le do oddaljenega zadetka, pravilo pa je FIFA poimenovala kar »golden goal«. V kolikor ne

bo zatega gola, bosta mostvi streljali enajstmetrovke. Na Svedskem bo v predtek-movanju veljalo tudi pravilo treh točk za zmago in le ene v primeru neodločene-ga izida.

V primerjavi s prvim ženskim SP na Kitajskem je igralni čas podaljsan na dvakrat 45 namesto prvotnih 40 minut, vsak trener pa bo v ženskem nogometu do 1. julija lahko menjal po dve igralci in eno vratarico, po tem datumu pa bo možno zamenjati tri poljubne igralke.

Skupno bo na SP odigranih 26 tekem. Favoriti prvenstva so nosilci kolajn z zadnjega SP ZDA, Norveška in Svedska ter evropske prvakinje Nemke. Osem najboljših reprezentanc z letosnjega SP bo prihodnje leto nastopilo v Atlanti na poletnih olimpijskih igrah.

NOVICE

Chelsea najel Ruuda Gullita

LONDON - Angleski klub Chelsea je včeraj uradno sporočil, da je najel Ruuda Gullita. Novico je sporočil menedžer društva Colin Huitichison, ki je med drugim dejal: »Gullit je bil vedno prvi na seznamu igralcev, ki jih je želel najeti nas klub.« Gullit je izjavil, da je izbral Chelsea, potem ko mu je predsednik Glenn Hoddle obljubil, da bo lahko igral v vlogi libera.

»Po osmih letih igranja v Italiji, kjer sem osvojil vse, kar se je osvojiti dalo, sem izbral Veliko Britanijo, da bi nadaljeval z igro, ki mi najbolj ustreza.«

Italijanski boksar Rosi »pozitiven«

RIM - Kot prava bomba se je včeraj v Italiji in po vsem »boksarskem svetu« razširila novica, da je bil svetovni prvak po verziji WBO v superwelter kategoriji, Italijan Gianfranco Rosi, na antidoping kontroli »pozitiven«. Kot je znano, je Rosi 17. maja v Perugii po 12 krogih premagal Američana Verna Phillipsa in tako osvojil svetovni naslov.

Vest je včeraj sporočil predsednik italijanskega CONI Mario Pescante. CONI sedaj čaka na dodatne analize. Vse pa kaže, da je Rosi jemal nedovoljena pozivila.

»Vest nas je globoko prizadela, saj je Rosi že del nase boksarske zgodovine in smo se njegove osvojitve svetovnega naslova vsi zelo veselili,« je dejal Pescante.

Gianfranco Rosi je bil izredno potr in je dejal: »To je načrten udarec. Ne vem kdo in čemu, jasno pa je, da mnogi ljudem ni bilo po godu, da sem svetovni prvak in da sem bil v svoji karieri vedno pošten in čist.«

V primeru, da bodo tudi dodatni izvidi dokazali, da je dejansko jemal pozivila, bo najverjetneje Rosi suspendiran za dve leti. Ker pa italijanski boksar ni tako rosn mlad (5. avgusta bo dopolnil 38 let), je tudi jasno, da bo z boksom gotovo prenehal.

ZRJ - Bolgaria 93:87 (49:53, 83:83)

SOFIJA - Dvprana Univerzijade, 2.500 gledavcev, sodniki Petacur (Spanija) in Dalaj (Turcija).

ZRJ: Bodiroga 13, Danilović 14, Obradović 13, Sretenović 2, Paspalj 13, Berić 2, Stevanović, Rebraca 9, Kuturović, Savić 8, Tomašević 9, Djordjević 10. BOLGARIJA: Dimitrov, Petrov, Kolev 2, Kostov, Natov 7, Mitev 6, Gluckov 6, Decev 2, Mladenov 24, Gergov, Antov 16, Stojanov 6.

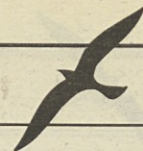
V prvem srečanju dodatnih kvalifikacij za 29. EP v kosarki, ki bo junija v Grčiji, je reprezentanca ZRJ premagala ekipo Bolgarije s 93:87 (49:53, 83:83). V zelo napetem srečanju je bi zmagovalac znan sele v podaljsku. Domačini so bili zelo neugoden nasprotnik. Jugoslovani pa niso pokazali take igre, kot se je od njih pričakovalo. Jugoslovani so placali davek neuigranosti, kratkih in neprimernih priprav, medtem ko so Bolgari pokazali, da imajo dobro mostvo in odlične posameznike, predvsem je navdušil Mladenov, ki je dosegel 24 točk. Jugoslovani so danes prosti, saj reprezentanca BiH ne želi nastopiti proti njim, jutri pa se bodo ob 19. uri pomerili z Estonijo. (M. M.)

BiH ne bo igrala z ZRJ

SOFIJA (STA/dpa) - Kosarkarska zveza Bosne in Hercegovine je včeraj obvestila Mednarodno kosarkarsko zvezo (FIBA), da reprezentanca BiH danes v Sofiji ne bo nastopila proti Zvezni republiki Jugoslaviji na kvalifikacijskem srečanju za uvrstitev na evropsko prvenstvo v Grčiji. Zadevo je potrdil predstavnik FIBA, ki pa ni navedel točnih razlogov za bojkot reprezentance BiH. Prav verjetno pa je, da BiH zavraca nastop zaradi vojne. Na turnirju v Sofiji nastopajo poleg BiH in ZRJ se gostiteljica Bolgarija ter Turcija in Estonija. Prosti mesti za 29. evropsko prvenstvo, ki bo od 21. junija do 2. julija v Atenah, pa sta le dve. Če BiH danes res ne bo nastopila, ima za uvrstitev na EP le majhne možnosti. ZRJ bo v tem primeru dobila tekmo z 20:0 in dve točki, BiH pa bo ostala brez točke in ne kot je običajno, da tudi poraz zagotavlja točko. Prav lahko pa se zgodi, da bo tudi FIBA kaznovala BiH zaradi nenastopa. Bolgarski casniki so že poročali, da so kosarkarji BiH pripravljeni nastopiti in si zagotoviti nastop na EP, očitno pa so prevladali drugi interesi.

Maradona se dogovarja z brazilskim Santosom

BUENOS AIRES (Reuters) - Diego Maradona bo skoraj zanesljivo podpisal pogodbo z brazilskim klubom Santos in tako znova oblekel majico s številko 10. »Skoraj vse podrobnosti smo že dogovorili, tako da je moj prestop v Santos že gotov,« je povedal 34-letni kontroverzni zvezdnik argentinskega nogometa. Dodal je, da je govoril s Pelejem, s katerim se dogovarja o prestopu. »Vse kar se manjka, je nekaj malenkosti in moj podpis,« je izjavil Diego. Maradona je se vedno jezen na svoj nekdanji klub Boca Juniors. Predstavniki kluba so namreč pred dnevi dejali, da bi Diega radi spet videli v svojih vrstah, še pred nekaj tedni pa so ga odklanjali in govorili, da ni zazelen niti kot gledalec.

KOŠARKA / V ODLOČILNI TEKMI KONČNICE C1 LIGE SO PLAVI PREMAGALI SERVOLANO LATTE CARSO

Jadran TKB v B ligi

Srečanje je bilo izredno izenačeno in napeto - Celotna sezona se je odločila v zadnji minuti, ko je Servolana povedla s točko razlike - Toda Pregarc je nato s trojko in prostim metom poskrbel za slavje

Trenar Vatovec in njegovi igralci so si šampanjec zagotovo zaslužili (Foto Balbi/Kroma)

dovani 1.

Košarkarji Jadrana TKB so po izredno razburljivem tretjem in odločilnem srečanju še drugič premagali Servolano Latte Carso in si tako povsem zaslužno četrtič v zgodovini zagotovili prestop v košarkarsko B ligo. Celotna sezona se je odločila v zadnji minuti, ko je Servolana s trojko Radovanija povedla z 69:68, toda David Pregarc je nato s trojko in še z enim prostim metom dobrih deset sekund pred koncem jadrancem prinesel zaslužno slavje. Servolane je imela sicer na razpolago še zadnji napad, toda iztržila je le dva prosta meta. Černe je zadel samo drugega in slavje v dvorani Ervatti v Briscikih se je lahko začelo...

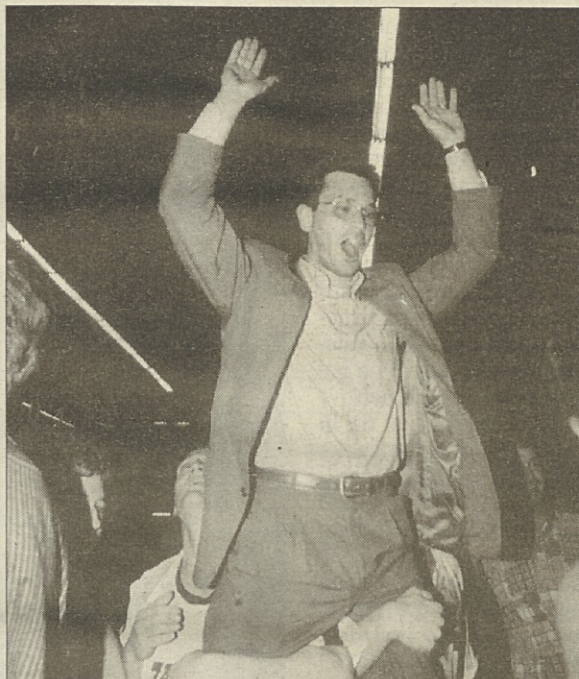
Sama tekma ni bila lepa, kar pa je za taka srečanja povsem običajno. Izkazali sta se predvsem obrambi, vsi igralci pa so pokazali izredno borbenost. Začetek je pripadel Servolani, ki je takoj povedla predvsem po zaslugi Černeja, ki je v prvih 4 minutah dosegel že 9 točk. Jadranu v napadu ni slo, na srečo pa sta imela kolikor toliko mirno roko v teh trenutkih Pregarc in Arena in Jadran je sredi prvega polčasa izenačil na 21:21. Nato se je tehtnica nagnila na stran plavih, ki so si do polčasa nabrali 6 točk naskoka. To prednost je Jadran držal tudi v nadaljevanju, čeprav Servolana ni niti za trenutek popustila in v zadnjih minutah zaigrala se bolj zaigrizeno. Stiri minute pred koncem je bil izid 65:58 za jadrancove, toda gostje so nato z izredno borbenostjo 55 sekund pred koncem s trojko Radovanija povedli z 68:69. Takrat pa je na sceno spet stopil Pregarc in Jadranu na stezaj odprl vrata B lige.

Vanja Jogan

IZJAVI TRENERJEV

Valter Vatovec, trener Jadrana: »Izredno sem zadovoljen, saj današnja zmaga predstavlja krono letošnje izredno uspešne sezone. Tekma je bila izredno izenačena, odločila pa se je v zadnji minuti, ko smo zaostajali za točko in ko smo pokazali izreden karakter ter tudi zaradi tega zaslužili napredovanje. Cestitam svojim igralcem, cestitam pa tudi nasprotniku, ki je dokazal, da je vreden nastopa v finalu.«

Zovatto, trener Servolane: »V trdi in izenačeni tekmi je zaslužno slavila ekipa, ki je skozi celo sezono dokazala, da je najboljša v ligi. Cestitam jadrancem in tudi svojim igralcem, predvsem pa trenerju Vatovcu, da je znal na najboljši način pripraviti ekipo in optimalno združiti mladost ter izkušnost.«

Predsednik Vidoni se je znašel takoj v zraku (Foto Balbi/kroma)

Obvestila

BALINARSKA KOMISIJA ZSSDI

sporoča, da je rok za vpisovanje v obveznem zbijanju in blizanju (»krog«) do sobote, 3. t.m. ob 19.30 na naslednje tel. št. 214159 ali 220101 ali 226262 ali 214448 (sedež zrebanja). Zrebanje bo v ponedeljek, 5. t.m. ob 20.30. Prvenstvo pa se bo začelo v četrtek, 8. t.m. na raznih igriščih.

PRIMOTOR KLUB

organizira ob priliki VN Italije avtobusni izlet v Mugello dne 11. junija 1995. Vse informacije telefonsko na številkah 228292 (Jasna / 18.00-19.00) in 228641 (Andrej / 18.00-20.00).

SZ SLOGA

sklicuje JUTRI, 2. junija v Prosvetnem domu na Opcinah REDNI OBCNI ZBOR z običajnim dnevnim redom, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Ob tej priložnosti bodo nagrajene najuspešnejše ekipe in posamezniki minule tekmovalne sezone. Vabljeni.

SZ SLOGA

organizira celodnevni (9. - 16.30) tečaj miniodbojke od ponedeljka, 12. t.m., do torka, 20. t.m. namenjen otrokom letnika 83 in mlajšim. Tečaj bo potekal na Opcinah. Poskrbljeno za kosilo in razvedrilne dejavnosti. Prijave zbira urad ZSSDI v Trstu, ul. sv. Franciska 20, tel. 635627 od 9. do 14. ure in prof. M. Cac tel. 214290. V ponedeljek, 12. t.m., bo zbirališče tečajnikov ob 9. uri pred vhodom naselja Vilaggio del Fanciullo, ul. Conconello na Opcinah.

PLAVALNI KLUB BOR

vabi clane na ZAKLJUČNO PRIREDITEV, ki bo v soboto, 3. junija v bazenu pri Alturi: razplavanje od 15.15 dalje, pričetek tekovanja ob 16. uri, nagrajevanje in družabnost ob 18. uri v borovem sportnem centru.

JK CUPA

sporoča, da je v teku vpisovanje v sledeče JADRALNE TECAJE: od 12. do 23. 6. za letnike 85-88 - celodnevni, od 12. do 23.6. za letnike 80-86 - popoldanski, od 26.6. do 7.7. za letnike 85-88 - celodnevni, tečaj od 26.6 do 7.7 za letnike 80-86 - popoldanski ter tečaj od 10. do 21. 7. - nadaljevalni ter tečaje Windsurfa: enotedenski tečaj (sobota in nedelja izključena) od 3. do 7.7. ter od 10. do 14.7. Prijave sprejemamo na klubskem sedežu v Sesljanskem zalivu vsako soboto od 16. do 18. ure, tel. št. 040/299858.

TPK SIRENA

sporoča, da je v teku vpisovanje za nastop na 10. regati Trst - Brioni.

MLADINSKI SEKCIJI SKD HRAST

IZ DOBERDOBA in SK DEVIN organizirata v soboto, 3. junija celodnevno turo na Sv. Višarje (m 1789) in Kamniti lonec (m 2071). Prevoz z osebnimi avtomobili. Za informacije kličite na: (040) 220423 Sarah in (0481) 78130 Klaudio.

MLADINSKI SEKCIJI SKD HRAST

IZ DOBERDOBA in SK DEVIN organizirata v nedeljo, 4. junija izlet z gorskimi kolesi. Za informacije kličite na: (040) 220423 Sarah in (0481) 78130 Klaudio.

Jadran TKB - Servolana Latte Carso 72:70 (38:32)

JADRAN TKB: Arena 15 (5:8 met za 2, 1:3 met za 3, 2:4 pm), Oberdan 12 (2:4, 1:3, 5:6), Emili nv, Gobbo nv, Vitez 15 (3:12, 1:3, 6:6), Samec 4 (2:2, -), Rauber 9 (3:5, 1:4, -), Hmeljak 2 (1:2, -, -), Grbec nv, Pregarc 15 (3:8, 2:3, 3:4); trener Vatovec.

Met za 2 točki: 19:41; met za 3 točke: 6:16; skupno 25:57; PM 16:20; SON 13; 3T: Pregarc 2, Arena, Oberdan, Vitez in Rauber 1.

SERVOLANA LATTE CARSO: Azman 2 (0:2, -, 2:2), Černe 19 (6:15, 1:3, 4:5), Tomasini 13 (4:5, -, 5:6), Crašti, Ceper nv, Balbi nv, Radovani 9 (3:7, 1:2, -), Ritossa 8 (4:8, -, -), Poropat 10 (4:7, -, 2:2), Galaverna 9 (3:4, -, 3:4); trener Zovatto.

Met za 2 točki: 24:48; met za 3 točke: 2:5; skupno 26:53; PM: 16:19; SON: 21; PON: Poropat (39); 3T: Černe in Ra-

NOGOMET / PONUDBA KLUBA ZANJ PRENIZKA

Ločitev R. Baggia in Juventusa potrjena

Ločitev med Robertom Baggijem in Juventusom je, kot kaže, dokončna. Včerajšnji sestanek med nogometasem in predstavnikom vodstva Moggijem ni obrodil sadov. Juventus Baggiju ponuja 4 milijarde bruto letne plače za tri leta, Baggio pa jih zahteva 7 in ne pristaja, da

bi bil manj plačan, kot nekateri njegovi kolegi v ekipi. Kaze, da je Inter pripravljen odvezati mošnjo in ugoditi Baggiovim zahtevam, vendar pa se ne ve, kako bo Inter zmogel se 21 milijard v gotovini, kolikor stane Baggiov tekmovalni karton.

ODBOJKA / ZA KONEC USPEL TURNIR V MINIODBOJKI

Uspelo sodelovanje ŠD Bor pri pouku telesne vzgoje na mestnih osnovnih šolah

Od 8. do 12. junija zdaj še tečaj na Stadionu 1. maj

V letošnjem šolskem letu je tudi Odbojgarsko društvo Bor na osnovi dogovora med Conijem in ministrstvom za solstvo s svojim trenerjem sodelovalo pri izvajanju šolskega programa telesne vzgoje na nekaterih naših mestnih osnovnih šolah v Trstu. Prof. Marko Kalc je namreč sodeloval pri učnih urah na osnovnih šolah sentjakobskega didaktičnega ravnateljstva Ri-

bicic, Sirok, Gregorič-Stepančič in Grbec. Ob zaključku te vadbe je OD Bor pred dnevi v popoldanskih urah na stadionu 1. maj za učence in učenke zadnjih dveh razredov omenjenih sol (in eno skupino svetoivanske sole Zupancic) pripravil turnir v miniodbojki, na katerem je nastopilo kar 36 učencev, kar je zelo razveselilo organizatorja. Na treh igriščih hkrati je

nastopilo devet ekip, vsaka pa je odigrala najmanj šest srečanj, tako da se otroci res niso dolgočasili.

»Pobuda je lepo uspela in tudi otroci so se zelo zabavali. Vadba sportnih iger je le en del motorične vzgoje, ki jo v sodelovanju z učiteljicami opravljamo na soli. Tovrstno sodelovanje je po mojem mnenju zelo koristno tako za solo kot tudi za vsa sportna društva, ne glede na to, za katero panogo se potem odloči vsak otrok,« pravi prof. Kalc, ki upa, da bo njegov klub lahko prihodnje leto sodelovanje razširil tudi na sole svetoivanskega didaktičnega ravnateljstva. Od 12. do 16. junija bo medtem OD Bor na stadionu 1. maj v jutranjih urah priredil tečaj miniodbojke.

TRZASKI POKAL

Nova zmaga združene ekipe Pallavolo Trieste - Sloga 0:3 (3:15, 15:17, 4:15) SLOGA: Sustersic, Drasic, Ritossa, Smotlak, Corbatti, Milic Trajanje setov: 19, 28, 14

Združena ekipa Bor-Sloga niza uspehe za uspehe. Tudi proti trzaski sesterki Pallavola in z okrnjeno postavo (manjkala sta dva standardna igralca) je pospravila nov par točk. Srečanje je potekalo brez problemov, le v drugem setu pri stanju 14:6, so naši igralci nekoliko popustili in dopustili, da so jih Trzacani dohiteli, toda na koncu seta so se le prebudili in uspešno zaključili tudi ta edini omembe vreden set.

(Marij)

KOŠARKA

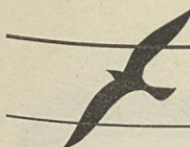
Hrvaška tudi drugič boljša od Slovenije

Slovenija - Hrvaška 74:86 (43:42)

SLOVENIJA: Horvat 7, Jeklin, Daneu 11 (1:1), Mirt 6, Kraljevič, Tovornik, Tusek 2 (2:2), Alibegović 16 (7:12), Milic 14 (4:5), Gorenc 2, Kotnik 16 (6:8), Jurković.

HRVASKA: J. Vranković 4 (1:2), Perasović 24 (3:3), Komazec 11 (5:7), Marić 15 (2:2), Mulaomerović, Kelecevič, S. Vranković 12 (2:2), Gregov, Mršić 6 (4:6), Radja 14 (2:2), Pejcinović.

Košarkarska reprezentanca Slovenije nadaljuje s pripravami za EP, ki bo konec junija v Grčiji. V torek zvečer so se drugi igralci proti Hrvaški in tudi tokrat izgubili, čeprav so se posebej v obrambi zaigrali bolje kot na prvi tekmi.

BALINANJE / TEHNIČNO ZBIJANJE

Radivoj Vrše (Zarja) v finalu boljši od Karla Šuca (Polet)

Pred dnevi se je končalo tudi drugo tekmovaljevanje v okviru zamejskega balinarskega prvenstva, ki ga prireja balinarska komisija pri ZSSDI. Tokrat je bila na vrsti tekma v tehničnem zbijanju, na kateri je nastopilo 26 balinarjev iz 7 društev. Finalni del je bil v Bazovici v organizaciji balinarske sekcije SD Zarja.

Zanesljivo je zmagal Zarjin balinar Radivoj Vrše, ki je v finalu premagal poletovca Karla Šuca.

Na društveni lestvici se naprej vodi Polet pred Zarjo, ki je po drugi tekmi prehitela Sokola.

IZIDI

V četrtfinale v tehničnem zbijanju so se uvr-

stili naslednji balinarji: Vrše (Zarja) 33 točk, Lenarduzzi (Zarja) 23, M. Krizmancic (Zarja) 22, Suc (Polet) 21, izločeni: V. Gulic (Polet) 16, Sullini (Sokol) 15, Taučer (Polet in Pelicon (Primorje) 14.

POLFINALE: Suc - Lenarduzzi 23:16, Vrše - M. Krizmancic 23:6.

FINALE: Radivoj Vrše - Karlo Suc 29:15.

VRŠTNI RED: Vrše 12 točk, Suc 8, Lenarduzzi 6, Krizmancic 5, Gulic 4, Sullini 3, Pelicon 2, Taučer 1.

DRUŠTVENA LESTVICA PO 2 TEKMAH: Polet 32, Zarja 23, Sokol 17, Mak 5, Kraski dom 3, Primorje 2, Danica, Gaja, Kras, Nabrezina-Aurisi-na in Sovodnje 0.

TENIS / ŽENSKI DEŽELNI POKAL

Obe Gajini ekipi tokrat praznih rok

Nasprotnika močnejša

Gaja A - Campagnuza A 1:2

Dasa Grgic - Gabriella Lo Presti 2:6, 1:6, Santhal Rossmann - Maria Pepe 6:2, 3:6, 0:6, Grgic, Rossmann - Szentivanyi, Fanelli 2:6, 6:0, 6:1.

Proti vodilni Campagnuzzi je bila za nasi igralki predvsem usodna trema. Grgiceva je gladko izgubila z Lo Prestijevo, Rossmannova pa je odlično začela tekmo s Pepejevo in tudi zanesljivo s 6:2 dobila prvi set. Nakar je popustila, tako da je v preostalih dveh setih osvojila le tri igre. Nasi predstavnici sta nato zmagali v dvoji-

cah, ekipni zmagovalec pa je bil že znan.

Da bi se Gaja uvrstila v nadaljnji del z »repešažo«, mora v prihodnjem kolu nujno gladko (s 3:0) premagati skedenjsko Ferriero.

TC Triestino - Gaja B 3:0

Ebner - Tatjana Cac 6:1, 6:0, Franchi - Neva Grgic 6:1, 6:2, Rbner/Franchi - Cac/Grgic 6:3, 6:1.

Druga ekipa Gaje ni imela veliko možnosti proti premočni ekipi TC Triestina, ki je glavni favorit za zmago v skupini, pa tudi v nadaljnjem tekmovalju se bo najbrž TC Triestino dobro odrezal.

NOGOMET / OD DANES TURNIR PORTUALE

Med 12 nastopajočimi tudi združena ekipa najmlajših Bora Fraco

Zelo močan turnir z mednarodno udeležbo

Od danes, pa do 25. junija bo v športnem centru »Ervatti« pri Briscikih potekal že IV. mednarodni nogometni turnir »Trst - pristanišče Evrope« namenjen mladincem, ki ga organizira trzasko nogometno društvo Portuale. Turnir je gotovo najzanimivejši v nasi pokrajini, saj bodo na njem sodelovale ekipe iz nase dežele in Veneta, bliznje Slovenije in Hrvaske, iz Ceske, letos pa bo prvič na turnirju se ekipa Minska iz Belorusije.

Na njem bo sodelovala tudi nasa združena ekipa Bora Fraco, ki se je lani uvrstila v finalni del. Dvanajst ekip je razdeljenih v štiri skupine, vsaka prvouvrščena ekipa pa bo odigrala še finalni del, v katerem se bo pomerilo šest ekip, ki bodo razdeljene v dve skupini. 18. junija bosta se dve polfinalni srečanju vseh štirih najboljših ekip in samo zmagovalca bosta lahko igrala v finalnem delu v A skupini proti Bohemias Praga in trzaski ekipi San Giovanniju v B skupini pa proti beloruskemu Min-

sku in Fossalta Piave.

Ves finalni del turnirja se bo od 21. do 25. junija in vse tekme bodo odigrane na igrišču »Ervatti«.

Za nas bo vsekakor privlačna zadnja četrt izločilna skupina, kjer so igrala nasa združena ekipa najprej proti San Luigiju in nato se proti Puli.

SESTAVA SKUPIN

- skupina: Nuova Triestina, Portuale in Staranzano
 - skupina: Koper, Donatello in San Sergio
 - skupina: Umag, Itala San Marco in Fani Olimpia
 - skupina: San Luigi, Istra Pula in Bor Farco
- Sporod tekem 4. skupine:
- junija, ob 18.00: San Luigi - Istra Pula
 - junija, ob 18.00: Istra Pula - Bor Farco
 - junija, ob 18.00: Bor Farco - San Luigi

Darko Grgič

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Srečanje obmejnih planinskih društev

Zamejski planinci in planinci iz matične domovine se bodo v nedeljo, 11. junija, zbrali na letos že 24. srečanju obmejnih planinskih društev v Stmavru pod Sabotinom. Organizator letošnjega srečanja je SPD Gorica, ki je poskrbelo tudi za zanimiv zgodovinski in naravoslovni pohod na Sabotin, na bliznjo goro, ki je bila v prvi svetovni vojni prizorišče srditih bojev in je sedaj mejna gora med Slovenijo in Italijo.

Srečanja se bodo udeležili tudi trzaski planinci in v ta namen je SPDT pripravilo avtobusni izlet, tako da se lahko planinskega shoda udeleže čimvečje število članov in prijateljev društva, ki se bodo lahko povzpeli na Sabotin, v popoldanskih urah pa prisostvovali uradnemu delu srečanja v Stmavru.

Avtobus bo odpeljal s trga Oberdan v nedeljo, 11. junija, ob 8.30 in pripeljal v Pevmo približno uro kasneje. Od tam se bodo trzaski planinci podali po približno kilometer dolgi poti do Stmavra, odkoder se bo pričel vzpon na Sabotin. Zacetek srečanja pa je predviden za 14. uro.

SPDT poziva udeležence izleta na Gorisko, da pred odhodom opravijo svojo državljansko dolžnost in gredo na volišča. V nedeljo, 11. junija, bo treba namreč glasovati za vrsto referendumov, zato je odhod avtobusa sele ob 8.30. Vpisovanje za izlet v Stmaver in na Sabotin je že v teku v uradih ZSSDI (tel. 635627). Cena izleta z avtobusom je 10.000 lir.

Tržačani na Krempu

Skupina 24 tržaskih planincev se je z desetimi avtomobili prejšnjo nedeljo peljala na izlet na Kočevsko in se povzpela na tamkajšnji tisočak Krempa nad dolino reke Kolpe, ki predstavlja sedaj mejo med Slovenijo in Hrvasko. Izletniki so se zbrali na Opcinah, odkoder so se odpeljali po slovenski avtocesti do Unca

in potem mimo Cerknice, Sodrazice, Ribnice do Kočevske Reke in se nekaj kilometrov dlje, kjer so začeli vzpon na Krempo po skoraj nedotaknjemem in zelo malo znanem gozdnem predelu Slovenije. Hoja je bila prijetna v gostem bukovem gozdu in skoraj položna do pod vrh Krempa, kjer se je steza močno začela vzpenjati. Do vrha so trzaski planinci hodili približno dve uri, trud pa se je obrestoval. Znašli so se v pravi divjini nad navpičnimi stenami tega gorskega hrbta, ki so navpično padale v dolino Kolpe. Pravo doživetje in veliko užitkov, zlasti na povratku na sedlo med Krempo in Krokarijem, na rob pragozda, pred katerim se je udeležencem izleta odprl pogled na travnike polne cvetocih narciz. (na sliki: foto L. Abram)

Povratak do izhodiščnega mesta, kjer so se izletniki v tamkajšnji gostilni odjezili in okrepcali, vodja izleta Franc Armani pa je potem planince popeljal do Sodrazice, kjer je bila na voljo topla hrana. Od tam so se zvečer izletniki zadovoljni vracali proti domu polni vtisov o prelepem izletu v te do pred nedavnega nedostopne kraje, ki jih bo treba v bodoče se kaj obiskati, se po njih sprehoditi in uživati prvobitnost narave.

Slovenski šolarji na Višarjah

Enotedenska odlozitev izleta zaradi vremena in stavke železnice je negativno vplivala na množičnost, zato se je prejšnjo nedeljo na izlet na Višarje podalo le devet mladih izletnikov v spremstvu štirih spremljevalcev, članov Mladinskega odseka SPDT, ki je izlet tudi pripravil v sodelovanju s Sportno solo Trst. Vseeno je bilo veselo in zabavno. Otroci so se odpeljali s trzasko železniške postaje in se z vlakom pripeljali do Ovcje vasi, odkoder so se z žičnico podali na romarsko goro Višarje. Obiskali so znamenito cerkvico in zakorakali potem proti Lov-

cem, kjer ni manjkalo zabave. Tam so se namreč drsali po zaplatah snega in ko so bili posteno mokri in utrujeni, se vrnili po isti poti. Zavili so potem se na planino Višarje, kjer je bilo majhno jezerce največja priv-

lačnost, v popoldanskih urah so se po strmi cesti vrnili na Višarje, z žičnico v dolino in potem z vlakom domov. Vsi so bili veseli in zadovoljni, mamice pa verjetno malo manj, ko so morale naslednji dan prati od blata umazane hlače in majice. Le škoda, da je bilo tako malo udeležencev, a prireditelji upajo, da jih bo prihodnjic mnogo več.

»Gallus« na Nanosu

Spet hvalevredna pobuda nekaterih članov SPDT, ki so prisli do zamisli, da bi na planinski izlet na Nanos popeljali pevke in pevce pred kratkim v Mariboru nagrajenega zbora »Jacobus Gallus«.

Pevci so se rade volje odzvali vabilu in se v nedeljo zbrali na Opcinah, odkoder so jo pogumno mahnili proti našemu priljubljenemu Nanosu. Bilo jih je deset, ki so naskočili strmo pot proti vrhu in po poldrugi uri vzpona »prisopihali« do Vojkove koče, kjer se je takoj ustavila družabnost v veselem in sproščenem razpoloženju, zlasti ko so udeleženci iz nahrbtnikov potegnili razne dobrote. Spčetka je bilo misljeno, da se bodo kmalu vrnili, na Nanosu pa je bilo tako lepo, - to je priznal tudi pevovodja Janko Ban, - da se je zavleklo do popoldanskih ur, ko so se potem vracali po grebenu pod Suhim vrhom do Stran. Tam so si pevci-planinci ogledali se večstoletno tiso in se potem zadovoljni podali na pot proti domu. Ni izključeno, da ne bodo se kdaj in v kratkem sli na kak podoben planinski izlet.

Brgudska Korita 95

V počastitev svoje 14-letnice prireja prijateljsko planinsko društvo »Glas Istre« iz Pulja tekmovalni planinski pohod na Brgudsko Korita (1010 m) v Istri. Pohod bo v nedeljo, 4. junija, s startom v Lupoglavu ob 10.00 uri. Pot je dolga 10 km z visinsko razliko 750 m. Udeleženci se morajo prijaviti pol ure pred startom pred gostilno »Va boričah« v Lupoglavu in plačati startnino 20 kun. Prireditelji so za vse udeležence poskrbeli toplo malico. SPDT vabi svoje clane, da se tekmovalnega planinskega pohoda udeleže. (L.A.)

»Odkritje« ob Evropskem letu varstva narave

Stevilnim obletnicam, ki jih bomo tako ali drugače obeležili prihodnje leto, bomo morali dodati še eno. Junija 1896 je namrec v Gorisko-Gradišcanski začel veljati zakon o prepovedi nabiranja in uničevanja planike (danes Leontopodium alpinum, takrat Gnaphalium leontopodium). Doslej je namrec veljalo, da so to planinsko cvetko, ki je postala simbol alp, na Slovenskem z zakonom zašči-

tili sele leta 1898 (na Kranjskem). Uredba je takrat zadevala se Blagajev volčin.

Prav Evropsko leto varstva narave pa je bilo spodbuda za preverjanje že zbranih in znanih podatkov. V Pokrajinskem arhivu, ki hrani tudi arhiv (čeprav nepopoln) deželne vlade Gorisko-Gradišanske ni bilo pretežko v razmeroma kratkem času priti do podatkov, tudi zahvaljujoč sistematičnosti in natančnosti avstroogrske birokracije. Iz razpoložljive dokumentacije izhaja, da so predlog zakona o zaščiti planike obravnavali že nekaj let pred tem, vendar pa je bil dokončno odobren sele v začetku leta 1896. Zakon je bil objavljen (v treh jezikih) v Uradnem vestniku 18. junija 1896 in z objavo tudi stopil v veljavo. Dolocal je tudi kazen za kršilce in sicer od 1 do 10 goldinarjev v primeru prve kršitve, in do 25 goldinarjev v primeru ponovnih kršitev. Denar se je stekal v poseben Sklad za rezeve občine, kjer je bil ugotovljen prekršek.

Ni kaj - tokrat kar pase malce lokalpatriotizma v odnosu z ljubljanskim, oziroma kranjskim centralizmom. (V.K.)

V nedeljo izlet na Koroško

Goriški planinci se bodo v nedeljo 4. t.m. odpeljali na planinsko - turistični izlet na južno Koroško. Tisti, ki imajo raje peš hojo, bodo odšli na približno tri ure dolg pohod skozi tesen Čepe in se nato po gozdnih poteh usmerili v Poden pod Vrtaco, kjer se jim bodo popoldne pridružili »izletniki«, ki se bodo v lepo gorsko dolino pripeljali z avtobusom, se prej pa si ogledali Sele. Zjutraj je predviden skupni ogled puškarskega muzeja v Borovljah (z vodcem), popoldne pa se, če bo ostajalo casa, ogled zbirke mineralo v bližnjem Slovenj Pliberku.

Nekaj koristnih navodil: avtobus bo odpeljal točno ob 6. uri s Travnika; za rehod meje je treba imeti s sabo veljavno osebno izkaznico ali potni list; kosilo iz nahrbtnika, čeprav obstaja možnost zlasti v Podnu, kjer imajo kmečki turizem, nabave toplega obroka.

Društvo priporoča udeležencem, da si ze v Gorici priskrbi avstrijsko valuto.

Večdnevni izlet v Brento

SPD Gorica pripravlja v začetku julija večdnevni izlet v Dolomite. Tokrat (lani so bili planinci na krozni poti okrog Monvisa in so se tudi povzpeli na to markantno goro) bodo izbrali skupino Brenta, ki velja za najbolj zahodno skupino Dolomitov. Predvideno je prečenje celotne okrog 50 kilometrov dolge verige in tudi nekaj vzponov na najpomembnejše vrhove, ki presegajo 3.000 metrov.

Pojasnila pri predsedniku društva in odbornikih.

NOVICE

Nogomet Cicibani

Breg Farco - Opicina 3:3 (2:0, 3:1)

Strelec za Breg: Klun (3)

BREG FARCO: Slavec, Merlak, Facco, Sancin, Ghezso, Cheber, Di Donato, Klun.

V zaostalem srečanju so mladi Brežani z napadalno igro v zadnji tretjini srečanja uspeli nadoknaditi zaostanek treh zadetkov in izenaciti. Tekma se je za plave začela slabo, saj so gostje kmalu dosegli dva zadetka, v drugi tretjini pa se tretjega. Situacija je izgledala brezupna, nato pa se je razigral Klun, ki je dosegel kar tri zadetke in tako svoji ekipi priboril neodločen izid. E.B.

Prvenstvo CSI - Kolibri

San Sergio B - Breg Grmada 6:0 (4:0)

BREG GRMADA: Bernetic, Ota, Franko, Sancin, Iozza, Mihelcic, Klun.

Toplo vreme, tehnično boljši nasprotnik in nezbranost igralcev Brega so botrovali visokemu porazu plavih. Domačini so ze v prvem polcasu dosegli štiri zadetke, v nadaljevanju pa so plavi dali celo en avtogol, tako da je bilo delo igralcev San Sergia olajšano. E.B.

Minibasket Prvi koši

Bor - Ferrovioario 17:56

BOR: Kovac, Nadlisek 1, S. Ferluga, Furlani 16, Sanna, Oblak, Celano, Filanino, Filincerri, Cernigoj, M. Ferluga, Kervatin. Vaditelj Jogan V zaostali tekmi proti močnemu Ferrovioariu so borovci odigrali slabo tekmo in zasluzeno izgubili. V obrambi so bili dokaj nepazljivi, tako da je bil izid ob koncu tretje cetrtnine ze 54:5 za Ferrovioario. Na sreco se je v zadnjem delu razigral Jaro Furlani, ki je z 12 točkami omilil poraz naših kosarkarjev. MAT

NE ZAMUDITE!

Primorski dnevnik

Ob 50-letnici izhajanja Primorskega dnevnika nudimo tudi tistim, ki še niso naročeni, izjemno priložnost, da postanejo stalni naročniki po ugodni ceni in da si ob tem zagotovijo posebno darilo, knjigo "Primorski dnevnik 1945-1995", ki smo ga ob tej priliki namenili samo našim naročnikom.

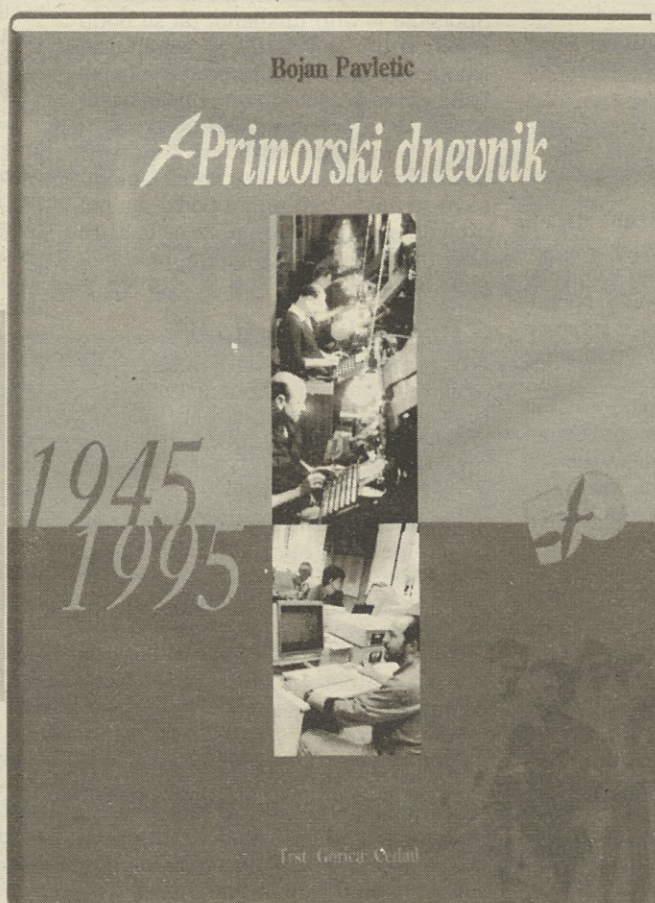
POGOJI:

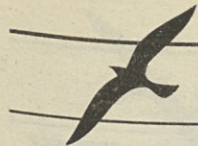
6-mesečna naročnina (od 1.7. do 31.12.) stane 190.000 Lir.

V juniju pa boste Primorski dnevnik prejeli brezplačno.

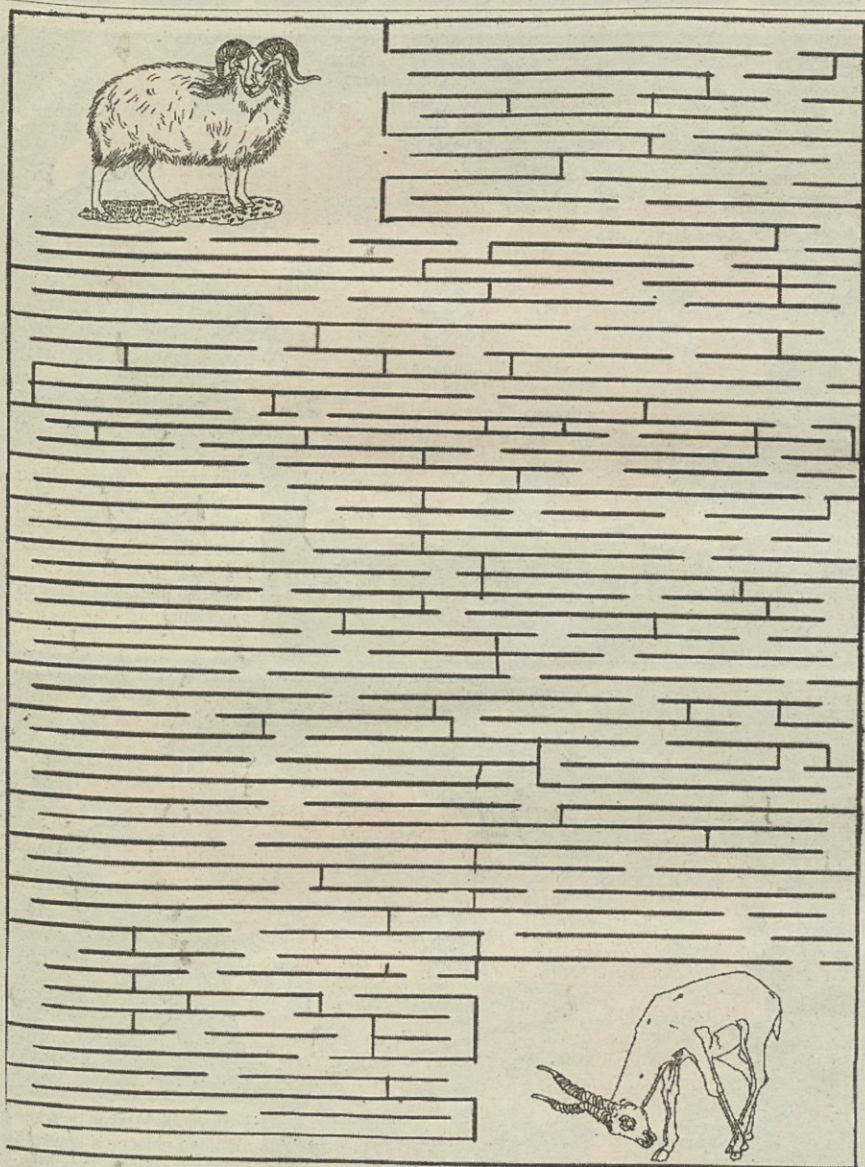
Naročila sprejemamo samo na upravi Primorskega dnevnika v Trstu (tel. 7796600) in Gorici (tel. 533382).

Ponudba velja do 20. junija.

Katera pot je prava?

ŠAH

Problem - mat v treh potezih / Dr.S.Wolf - Zagreb 1935

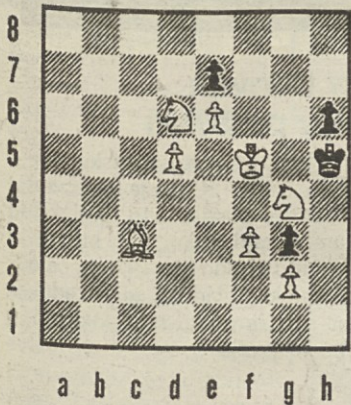
Crnemu kralju bela skakača v naslednjih potezih ne moreta do živega, zato mora beli pripraviti matiranje s pomočjo številnih kmetov in tudi črno poljni lovec pomaga pri tej nalogi.

Kljub takemu priporočilu si oglejmo pravilne rešitve problema, ki so tudi malce prese- netljive in nenavadne!

Resitve naloge

Pri pripravi mata odločilno poseže skakač s potezo 1.Sh2! in sedaj: a) 1...gh2 2.Le1 h1D (ed6) 3.g4 mat; b) 1...ed6 2.Lf6 gh2 3.g4 mat; c) 1...Kh4 2.Kg6 h5 3.Sf5 mat, ali 2...ed6 3.Lf6 mat ali 2...gh2 3.Le1 mat! Izredno lepe in številne matne slike so se pojavile na sa- hovníci in pri tem so sodelovale prav vse be- le figure!

Silvo Kovac

IRSKA

Dve kolesi, dva možaka
in 1000 km poti (8)

Naslednji dan sva se 'svercala' z avtobusom. Za tovrstno potovanje sva si izbrala najdražjo možno progo. Za manj kot sto ki- lometrov sva plačala pe- tnaest funtov, kar znese nekaj več kot tri tisoč tola- rjev. Za isto ceno bi se lahko peljala do Dublina in nazaj...

Avtobus naju je odložil tik ob sprejemnem centru Cliffs of Moher. Cliffs of Moher so zaščitni znak zahodne Irske. Te, na naj- višjem mestu 250 metrov visoke in osem kilome-etrov dolge ceri, ti ob pr- vem pogledu vzamejo sa- po. Nato svoje naredi se sprehod po robu. Dobese- dno. Na naravni ploščadi, od koder je najlepší ra- zgled na severni del ceri,

se kar tare fotografav. Vsak čaka na pravi trenu- tek, najboljšo svetlobo, ptico v letu... Sploh je Ir- ska zelo fotogenična. Pa ne samo narava - tudi lju- dje, ulice in hise. Srečala sva kar nekaj fotografav, ki so zbirali motive za ko- ledarje ali monografije. Sam sem se že pred nekaj casa odločil, da bom gle- dal svet samo skozi svoje oči in ne skozi objektiv fo- toaparata. Kljub temu se nekaj fotografijam za spo- min seveda nisem mogel odreči.

Od klifov sva se odpra- vila v pet kilometrov od- daljeni Doolin. Za mnoge je (bil) to simbol tipičnega irskega mesta in Irske sploh - zelena pokrajina, veter, razburkano morje in

vseposod glasba, petje in - pivo. Ircev pa je tu cedalje manj. Na enega Irca pride v povprečju deset tujih popotnikov in mesto 'po- sebljajo' trije publi, prav toliko hostelov in velik kamp. Kljub temu mesto počasi izumira.

Od tu vozijo ladje na Aranske otoke. Karto la- hko kupiš že jutraj, a to se vedno ne pomeni, da ves, kdaj in kam se bos odpr- til. Najina karta je veljala za vožnjo do največjega otoka - Inishmora - in od tam naprej do Galwaya. A v resnici smo odpluli tri ure pozneje, kot je bilo na- črtovano, pa se to najprej na najmanjši otok - Ini- sheer.

Aranski otoki so zibel- ka irske kulture, eno od

območij, kjer je tudi danes irščina živ jezik. Ljudje se ne pogovarjajo v anglešci- ni, pa tudi tamkajšnim srednjesolcem pri vpisu na univerzo najbrž ni te- zko opraviti obveznega izpita iz irščine. Po oblju- bah iz različnih vodičev so to tudi najbolj odma- knjena, pozabljena obmo- cja Irske. Kaj pa se. Se vr- sta za ladijske karte je vzbudila sume v taksne trditve. Na Inishmoru je ta- ko, kot da bi prišel na Trg svetega Petra v Rimu, ko se pokaze sveti oče. Horde turistov prihajajo sem z ladjami in letali, s kombiji ali majhnimi avtobusi opravijo obhod po otoku in se vrnejo nazaj, največ- krat v Galway. Pravijo, da je otoke najboljše obiskati

Cliffs Of Moher

pozimi, da so takrat tak- sni kot pred tisoč leti, da so kamnite ograje, ki ločuje- jo posesti in varujejo zemljo pred močnim vetrom in kamnite hise, takrat se le- pse.

Galway je najbolj irsko mesto na zahodu Irske. Angleski kralj Richard III. mu je vdihnil značaj leta 1484. Do sredine 19. sto- letja je bilo mesto neodvi-

zna državica. Tudi to ob- močje je tako imenovani Gaeltacht, kjer ljudje se danes govorijo irsko. Me- sto je polno trgovinic, tra- dicionalnih pubov in zelo dejavnih neodvisnih gle- dalisc. Zato tudi ni cu- dno, da se je tu udomačil tradicionalni Galway Art's Festival.

Poletni festivali so se ena irska posebnost. Pote-

kajo od začetka poletja do pozne jeseni, razkropljeni so po vsej deželi. Trajajo teden ali dva in takrat me- sta in vasi oživijo. Glasbe, petja in veseljačenja je več kot navadno. Preden se clovek odpravi na Irsko, se velja pozanimati, kdaj in kje potekajo takšni fe- stivali.

Se nadaljuje
Jure Vindisar

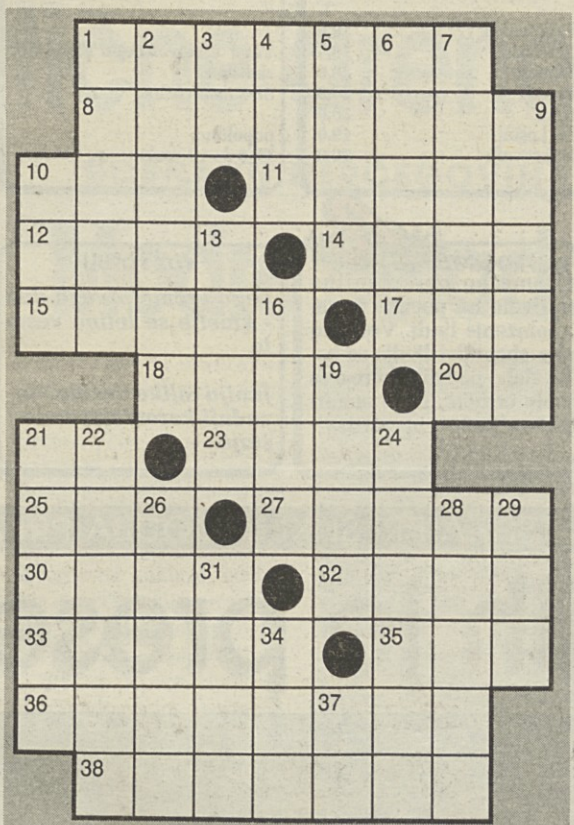
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. znana italijanska alkoholna pijaca, 8. uvodna glas- ba, 10. nadležna zuželka, 11. valjast tulec s smodni- kom in izstrelkom, 12. pristanišče na polotoku Krimu, 14. pristanišče, 15. vihar, 17. krajša oblika angleskega imena Kenneth, 18. največje mesto na jugu Arabskega polotoka, 20. avtomobilska oznaka avstrijskega Zwet- tla, 21. kratica za »tega meseca«, 23. Mojzesov brat, 25. moderna črna glasba, 27. duri, 30. malik, 32. gr- ski bog vojne, 33. duh v Shakespearovem Viharju, 35. ameriška obveščevalna agencija, 36. grški vulkanski otok v otocju Kikladi, Thera, 38. igralec nepomem- bne, neme vloge v filmu.

Navpično:

1. slovenska pesnica, publicistka in prevajalka (Erna), 2. pripadnica Obrov, 3. kemijski znak za renij, 4. ra- stlinska bodica, 5. praprebivalec Apeninskega poloto- ka, 6. vrsta usnja, 7. pripadnik skupine sorodnih se- vernoameriških indijanskih plemen, 9. grški povelj- nik pred Trojo, 10. organ vida, 13. krava temne dlake, 16. živec, 19. Ibsenova drama, 21. najstarejša doba srednjega veka geoloske zgodovine Zemlje, 22. glavno mesto indijske države Tamizagam, 24. lep mladenič v grški mitologiji, ki se je zaljubil v svojo zrcalno podo- bo v vodi, 26. točka, poen, 28. barva kože, polt, 29. starojudovski kralj, 31. reka pozabljenja v grški mito- logiji, 34. praded Moabitov po Svetem pismu, 37. av- tomobilska oznaka Reke.

Vodoravno: martin, uvertura, osa, naboj, Kerč, Iuka, Orkan, Ken, Aden, ZT, Im, Aron, rap, vrata, idol, Ares, Ariel, CIA, Santorn, statst.

REŠITVE

Horoskop

zapisal

B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Ne zavračajte mučnih spominov, njihov namen ni, da bi vas vzne- mirjali. Opomniti vas hočejo le na dolg, ki ga morate poravnati.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Prisiljevali se boste k opr- vilom, ki vam ne bodo disala. Poprosite za po- moč, vendar karseda nežno in vljudno, kajti drugim bodo smrdela se bolj kot vam.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Povedati ne boste imeli ničesar pametnega, toda klepetali boste kot mlada sraka. Zvečer boste spoznali, da ze- lite z besedami pregnati zgovornost tišine.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Vase misli bodo danes bistre. Izkoristite priložnost in jih usmerite na področje, ki kar vpije po rešitvi. Če boste zve- sti resnici, vam bo zagotovo uspelo.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Prepustili se boste globo- kim čustvom. Na trenutke boste tako senti- mentalni, da se boste zasmilili se samim sebi. Če se zelite olajšati, si privoščite spontan jok.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Zazeleli si boste, da bi bili vsaj del dneva popolnoma sami, vendar vas bodo moralne prisile vodile v družbo - ali pa bo to zgolj izgovor za soočenje s seboj.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Ponovno boste pre- tehtali najnovejšo odločitev in jo trezno zavr- gli. Spoznali boste namreč, da za zadovoljitev največjih želja ne potrebujete niti cekinčka.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: S partnerjem se bosta znova znasla sredi starih težav. Imeli boste občutek, da se vrtita v začaranem krogu, vendar se motite. Krog sta vidva.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Moril vas bo ob- cutek, da vam bližnji s svojimi zahtevami zeli omejevati svobodo. Če vas kdaj tudi potrebu- je, se zdalec ne pomeni, da vas ne ljubi.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Vase današnje počutje bo več kot sijajno. Izrabite ga in sprej- mite odločitev, ki jo prelagate. Če vam ne bo uspelo danes, vam ne bo uspelo nikdar.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Partner se bo spo- taknil ob vaš razumski pogled na čustva. Ja- sno je, da niste nikakršen buda in da je razum vaše glavno orožje v boju proti tesnobi.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Nestrpno boste zeleli po- spešiti dogodek, ki vas drži v sahu. Ne bo slo. Vse ima svoj ritem, ki ga zal zvečine določajo drugi. Zaplesite z njimi, pa vam bo uspelo.

